

ԸՆԴԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ՄԱՅԻՍ 1-Ի ՀԱՆՐԱՅԱԲՔԻՆ ԼԵՒՈՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ «ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ ԾԱԽԵՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՅԱԶՈՐԴ ՔԱՅԼԸ ԼԻՆԵԼՈՒ Է ՂԱՐԱԲԱՂԸ ԾԱԽԵԼԸ»

ՀԱՅԱՍՏԱՆ «ՈՉ ԱԶԱՏ» ՄԱՍՈՒԼ ՈՒՆԵՑՈՂ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔԻՆ

Լ.Լ.ՍԵՐՋԱՆԻ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ԵՐ ԲԱԳՄԱՆԻՎԱԿԱՐ ԺՈՂՈՎՈՐԴ ՄԱՅԻՍ 1-Ի ԽՈՐՀԱՆՈՒՄԻ ԸՆԹԱՑՄԱՆ

Freedom House (Ազատության Տուն) կազմակերպությունը հրապարակած է աշխարհի մամուլի ազատության վերաբերող իր հերթական գեկոյցը: Freedom House-ի գեկոյցը կը տեղեկացնէ, որ մամուլի ազատության առումով ետքքայլ արձանագրուած է աշխարհի տարածքին:

Զեկոյցին մէջ նշուած 195 երկիրներէն ընդամէնը 70 պետութիւն կամ տարածք ստացած է «Ազատ մամուլ» որակումը: 61 երկրի մէջ մամուլը, ըստ Freedom House-ի, մասամբ ազատ է, իսկ 64 երկիրներու մէջ, որոնց շարքին նաեւ Հայաստանը, մամուլը ոչ ազատ է:

Հայաստանի եւ ընդհանրապէս նաեւ ամբողջ տարածաշրջանին մէջ, Freedom House-ը կարող չէ տրամադրել արձանագրուած է: Նախորդ տարի Հայաստան կը գրաւէր 144-րդ տեղը: Այս տարի նահանջ արձանագրելով դասուած է 151-րդ դիրքի վրայ:

Freedom House-ի մասնագէտները կը յայտնեն որ, ինչպէս Ղրղզիստանի ու Ռուսաստանի պարագային, Հայաստանի մէջ եւս փորձեր կը կատարուին հսկողութեան տակ պահելու մամուլը:

«Արտակարգ դրութեան պայմաններուն տակ, որ յայտարար-

Մայիս 1-ին Երեւանի Մատենադարանի հրապարակին վրայ կայացած Հայ Ազգային Գոնկրէսի հերթական հանրահաւաք, որուն յաջորդեց երթ մասնակցութեամբ հազարաւոր ժողովուրդի:

Հանրահաւաքի ընթացքին ելոյթ ունեցան Գոնկրէսին մաս կազմող շարք մը կուսակցութիւններու ղեկավարները եւ ապա ընդդիմութեան առաջնորդ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան:

Տէր-Պետրոսեան իր մօտ կէս ժամուայ ելոյթի ընթացքին խօսեցաւ սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի վատթարացման, քաղ-

բանտարկեալներու եւ Երեւանի քաղաքապետի ընտրութիւններու մասին, սակայն զգլխաւորաբար ծանրացաւ, հայ-թրքական երկխօսութեան վրայ:

Հայ-թրքական յարաբերութիւններու մասին խօսելով ՀՀ նախկին նախագահը ըսաւ. «Միանգամից նշեմ, որ Հայ Ազգային Գոնկրէսը, բացառութեամբ իր մասը կազմող մի կազմակերպութեան, կողմ է հայ-թրքական յարաբերութիւնների շուտափոփոխ կարգաւորմանը եւ պատրաստ է այդ հարցում աջակցել Հայաստանի իշխանութիւններին ձեռնարկած բո-

լոր դրական քայլերին: Մեր միակ առարկութիւնը վերաբերում է Յեղասպանութեան ուսումնասիրման նպատակով հայ եւ թուրք պատմաբանների յանձնաժողովի ստեղծմանը, քանի որ մեր համոզմամբ, դա այլ բան, քան Հայոց ցեղասպանութեան ուրացում, չի նշանակում»:

Շարունակելով վերլուծութիւնը՝ Տէր-Պետրոսեան ըսաւ. «Թուրքիան, Հայաստանի հետ յարաբերութիւնները կարգաւորելու ընդհանուր տրամադրուածութիւ-

Շաբ.ք էջ 4

Շաբ.ք էջ 15

ՀԱՅՑ. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԹԵՄԻ ՑԵՂԱՍՊԱՆ ՊԱՏԳԱՍԱԽՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ ՅՈՎԱՆԱՆ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ ՎԵՐԸՆՏՐՈՒԱԾ ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ԿԼԵՆՏԵԼԻ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ ԾՐԱՆՔ ՔԻՆԹԵՐՈՅԻ ՀԵՏ

Անցնող շաբաթավերջին Լոս Անձեյըսի Ս. Յակոբ եկեղեցու մէջ տեղի ունեցած է Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցու Թեմական Պատգամաւորական 82-րդ ժողովը:

Ժողովի օրակարգին վրայ եղած է նաեւ Առաջնորդ Սրբազան Հօր վերընտրութեան հարցը: Յովնան Արք. Տէրախանի պաշտօնավարութեան նոր շրջանին համար քուէարկութեանն առաջ, Թեմի Հոգեւորականաց Համագումարի անունով Արք. Տ. Արշակ Աւագ Քհնյ. Խաչատուրեան ներկայացուցած է պատրաստուած բանաձեւ մը, որ Սրբազան Հօր անձնուէր ծառայութիւնները նկատի ունենալով, կոչ կ'ուղղէր պատգամաւորներուն դրական որոշում տալու:

Տեղի ունեցած գաղտնի քուէարկութեան ընթացքին, պատգամաւորներու մեծամասնութիւնը վստահութիւն յայտնած է Սրբազան Հօր, զինք վերընտրելով 7 տարուան նոր շրջանի մը համար, որ պիտի սկսի յառաջիկայ տար-

Ուսան Մայիսին:

Թեմի կանոնադրութեան համաձայն, Պատգամաւորական Ժողովի Դիւանը, առնուած որոշումը նամակով պաշտօնապէս հաղորդած է Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին:

Երկուշաբթի, Մայիս 4-ին Հայկական համայնքի կազմակերպութիւնները գլխաւորութեամբ Հայ Ամերիկեան Խորհուրդի (ՀԱԽ), հանդիպում մը ունեցան Կլէնտելի նորընտիր քաղաքապետ Ֆրանք Քինթերոյի հետ: Կազմակերպութեանց ղեկավարները նախ շնորհակարարեցին Պրն. Քինթերոյին՝ պաշտօնի

ստանձման առթիւ եւ ապա իր հետ քննարկեցին հայ համայնքը յուզող հարցեր:

Հանդիպումի ընթացքին ՍԴՀԿ «Արսէն Կիտուր» մասնաճիւղի, Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան, Հայ Մարմնամարզական Միութեան,

Շաբ.ք էջ 15

ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ ԵՎ ԴՄՈՒՄ

ԲԱԶՄԱՅԵՔ, ՔԻԼՈՐՆԵՐ, ԿԵԱՆՔԸ ԿԱՐՃ Ե

Վերջին շրջանում իշխանութիւնը բոլորիս տուեց անհերքելի ապացոյցներ առ այն, որ հենց բարձրաստիճան անձանց կողմից կամ նրանց հովանու ներքոյ են կազմակերպւում հանրային հնչեղութիւն եւ քաղաքական ենթատեքստ ունեցող յանցագործութիւնները:

Այդպիսի առաջին օրինակը մենք տեսանք իտալիայի դեսպանատան յարակից այգում, որտեղ թուրքիկ բաժանելուց յետոյ հանգամանակով երիտասարդները ենթարկուեցին յարձակման: Իշխանութիւնը, ահա, ստիպուած խոստովանեց, որ յարձակուողները եղել են ոստիկաններ՝ քաղաքացիական հագուստով, որոնք չեն ներկայացել որպէս այդպիսին, ոչ մի օրինական պահանջ չեն ներկայացրել, այլ ուղղակի յարձակուել են երիտասարդների վրայ՝ նրանց բռնութեան ենթարկել: Եւ իսկապէս, էլ ում, էթէ ոչ՝ ռեստորաններում «Վոտ տակալա դոլլա վառավակալա» երգի անգղազանգ կատարումներով յայտնի ոստիկանապետ Ալիկ Սարգսեանի գործունէութեան շրջանում պէտք է արդէն իրականութիւն դառնար աւագակապետական այն փիլիսոփայութիւնը, որ ոստիկանութեան աշխատակից լինելը լաւագոյն «ատմազկան» է քիլըրներին, սափրագլուխներին եւ այսօրինակ տարբեր

համար:

Դեռ քիչ էր վարչապետի կողմից նուէր ստացած ատրճանակներով կոտորածների կազմակերպումը, հիմա էլ՝ այսպիսի իրավիճակ: Եւ ահա թէ ինչու սպանութիւնները, աւագակալին յարձակումները, մահափորձերը, ընտրակեղծիքները չեն բացայայտուում: Կոպիտ ասած՝ պատճառը «իշխանութեան թեւերի բաժանման» բացակայութիւնն է: Ախր սպանութիւնները կատարում են հենց նրանք, ովքեր հետաքննում են այդ դէպքերը, եւ Մարտի 1-ի սպանդի հետաքննութիւնը սրա ամենավառ ապացոյցն է: Նոյնը եւ՝ լրագրողների նկատմամբ կազմակերպուած յարձակումները, եւ այսօրինակ մնացած բոլոր յանցանքները:

Իսկ դու գնայ՝ տարբեր յանցագործին ոստիկանից, ոստիկանին՝ յանցագործից: Գրողը տանի, դրանց հիմա անգամ ինքը՝ ոստիկանութեան պետը չի կարողանում տարբերել: Ի՞նչ իմանա՞ որպէս ոստիկան ներկայացող ոստիկան է, թէ՞ կիսակրիմինալ դէմք, հետաքննիչ է, թէ՞ Բուռնաշի լակոտներից: Խանութ թալանող է, թէ՞ օպերալիստ: Քիլըր է, թէ՞ յատուկ կարեւորագոյն գործերով քննիչ:

Հիմա արդէն նոյնիսկ կնքուած հաստատուած վկայականը այս մասին ոչինչ չի ասում: Առանց այն էլ

ոչ մի իրաւական այս պատկերը լրացնելու եկաւ Արգիշտի Կիլիւրեանի դէմ կատարուած մահափորձի պատմութիւնը: Դուք մահափորձ էք ասում, իսկ քրէական գործը յարուցուած է Քրէական օրէնագրքի 117 յօդուածով, որը կոչուում է՝ «Դիտաւորութեամբ առողջութեանը թեթեւ մարմնական վնասուածք հասցնելը»:

Էլ դիտաւորութիւնը ինչ ցաւա է, գոնէ գրէիք՝ պատահաբար կամ անզգուշութեամբ առողջութեանը թեթեւ մարմնական վնասուածք հասցնելը: Տնաշէններ, դուք կարող ա՞ Հայաստանից չէք: Օրինակ՝ Ռոբերտ Քոչարեանի ախրանան անզգոյշ քաշքշել էր Պօղոս Պօղոսեանին, իսկ վերջինս բռնել ու անզգուշօրէն մեռել էր՝ Ռոբերտին գրկելով իրեն մի երկու բառ ասելու բարեպատեհ հնարաւորութիւնից... Իսկ էթէ լուրջ՝ ՔՕ 117 յօդուածի հմայքն այն է, որ դրանով նախատեսուած է կալանք՝ առաւելագոյնը 2ամիս ժամկէտով: Երկու ամիս: Ու պատկերացնո՞ւմ էք, այսպիսի մի աննշան յանցանքի համար մամուլով, ալամ-աշխարհով շուխուր են դրել: Ի դէպ, ՀՀ ՔՕ-ում երկամսեայ կալանք է նախատեսուած այնպիսի յանցանքի համար, ինչպիսին, օրինակ, ապրանքանշանի ապօրինի օգտագործումն է: Եւ Կիլիւրեանի դէմ տեղի ունեցածը այսպէս որակելը

ընդամէնը նշանակում է պաշտօնական հարողագրութիւն այն մասին, որ Հայաստանում քիլըրները պահպանում են իշխանութեան կողմից: Իսկ դէպքի վաչրից պարկուճների անհետացումը գալիս է հաստատելու, անաւարկելի դարձնելու այս՝ առանց այն էլ համոզիչ փաստը: Եւ էթէ անգամ պարտադիր չհամարենք, որ Կիլիւրեանի հետ տեղի ունեցածի առիթով պէտք է գործ յարուցուէր սպանութեան փորձի յատկանիշներով, կան նաեւ այլ յօդուածներ: Թէկուզ՝ ՔՕ 113 յօդուածը. դիտաւորութեամբ առողջութեանը միջին ծանրութեան վնասուածք պատճառելը, որ կատարուել է մի խումբ անձանց կողմից եւ պատժուում է մինչեւ հինգ տարի ազատազրկմամբ:

Առնուազն զարմանալի է, թէ այդ ինչպէս են Կիլիւրեանին հասցուած վնասը իրաւապահները թեթեւ որակել, երբ բժիշկները առաջին իսկ պահից նրա վիճակը որակել են միջին ծանրութեան: Բայց յոյս ունենալ, որ այս գործով պատասխանատուութեան կ'ենթարկուեն յարձակում գործած անձինք՝ միամտութիւն է: Այս գործով պատասխանատուութեան ենթարկուելու աւելի մեծ շանս ունի Գաղիկ Շամշեանը, որը դէպքի վաչրում պարկուճ է լուսանկարել, նախքան ոստիկան կոչուողները կը հասցնէին այն տակով անել: Ու էթէ Շամշեանը այս տեմպերով յօդուածներ հաւաքի իր վրայ եւ պայմանական դատուածութիւններ, ի վերջոյ՝ ինձ ու միւսներին արգոն է անելու:

ՆԻԿՈԼ ՓԱՇԻՆԵԱՆ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ»

ՄԵՂՔ ԵՐ ԹՈՉՆԱԿԸ

Ինչ ուզում էք՝ ասէք, բայց Սերժ Սարգսեանն իսկապէս աննախանձելի վիճակում է: Խօսքը, բնականաբար, առաջին հերթին արտաքին աշխարհի առջեւ նրա ստանձնած պարտաւորութիւնների մասին է: Տեսէք, թէ ինչ վիճակում է յայտնուել այդ մարդը. Ռուսաստանում արդէն նրան բացայայտ անվստահութեամբ են վերաբերում (եւ նոյնիսկ խոստանում են պատժել՝ Վրաստանում ՆԱՏՕ-ի գորավարժութիւններին մասնակցելու համար), Հայաստանի ներսում նրա քաղաքականութիւնը խստօրէն դատապարտում են ե՛ւ ընդդիմութիւնը, ե՛ւ դաշնակները, ե՛ւ նոյնիսկ Լարաբաղն է պետական մակարդակով պատրաստուած «պատասխանատուութեան ենթարկել» նրան, իսկ իր «հարազատ» հանրապետականներն առայժմ ատամները սեղմած լուծւում են, բայց պատերի տակ ինչէր ասես, որ չեն խօսում նրա քաղաքականութեան մասին:

Իսկ ինչո՞ւ է Սերժ Սարգսեանն այդ օրն ընկել: Ռոբերտ Քոչարեանն, ինչպէս յայտնի է, ինտելեկտով գիշում էր նրան, բարոյական որակներով գտնուում էր շատ աւելի ցածր մակարդակի վրայ, բայց կառավարման տասը տարիների ընթացքում ոչ մի անգամ այսպիսի վիճակում չչայտնուեց: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ Ռոբերտ Քոչարեանի նախորդը Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն էր: Քոչարեանն իշխանութիւնը զաւթեց մի իրավիճակում, երբ Հայաստանը ոչ միայն յաղթել էր պատերազմում, այլեւ արդէն իսկ ամենադինամիկ զարգացող տնտեսութիւնն ու ամենամարտունակ բանակն ունէր: Աւելին՝ Տէր-Պետրոսեանը թոյլ տուեց, որ Քոչարեանն իշխանութեան հասնի արեան միջով. նա, թերեւս, իշխանութիւնը պահպանելու ուժային լծակներ ունէր,

բայց գերադասեց չօգտագործել դրանք՝ յանուն պետութեան ապագայի: Այսինքն, Ռոբերտ Քոչարեանը «պատրաստի երկիր» ժառանգեց. այնքան պատրաստի, որ կարող էր իրեն թոյլ տալ ոչինչ չանել, ջազ լսել, կախուել տուռնիկներից ու ձեւացնել, թէ հայրենի Դաշուլայ գիւղում մանկուց սերֆինգ է քշել ու բասկետբոլ խաղացել: Այո, նա կարող էր նաեւ Քի-Վեսթ գնալ ու բանակցել Ալի-եւի հետ, կարող էր Ստամբուլում առանց կարգալու ինչ-որ փաստաթղթեր ստորագրել, բայց մեծ հաշուով՝ նա եկել էր իր նախորդի աշխատանքը վայելելու, եւ փաստօրէն մինչեւ վերջ վայելեց:

Իսկ ահա Սերժ Սարգսեանը վայելելու բան չունի. նրա նախորդը Ռոբերտ Քոչարեանն էր: Անձնական որակները կապ չունեն: Իր կառավարման տասը տարիների ընթացքում Քոչարեանն արդէն այնքան էր զգուցեցրել ժողովրդին, որ իշխանական թեկնածուի կարգավիճակում Սերժ Սարգսեանի փոխարէն ով էլ լինէր՝ ընտրութիւններում չնչին տոկոս էր ստանալու: Բայց Քոչարեանը մի ուրիշ ծառայութիւն էլ մատուցեց Սերժ Սարգսեանին. տասը տարուայ ընթացքում ինչքան յանցագործ էր հաւաքել իր դրօշի տակ, բոլորին զինեց ու բաց թողեց ժողովրդի վրայ, որպէսզի նրանք ապահովեն Սերժ Սարգսեանի նախագահութիւնը: Այդպէս էլ եղաւ. Երեւանի կենտրոնում մարդիկ գոհուեցին, փողոցները ներկուեցին արիւնով, ու այդ արեան վրայ էլ Սերժ Սարգսեանը նախագահ հռչակուեց: Մի ուրիշ հանգամանք էլ կար՝ Քոչարեանը տասը տարուայ ընթացքում հասցրել էր սպանել արտաքին աշխարհին խաբելու ռեսուրսը, եւ Սերժ Սարգսեանը յայտնուել էր ծայրայեղ ծանր վիճակում: Ի՞նչ պիտի աներ այդ վիճա-

կից դուրս գալու համար: Բնականաբար՝ պիտի ձեւացնէր, թէ ինքն իսկապէս մտադիր է շարունակել Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի քաղաքականութիւնը, որը «պատահաբար» տասը տարով ընդհատուել է՝ ինչ-որ յանցագործի պատճառով: Այսինքն, նա պիտի փորձէր կարգաւորել դարաբաղեան խնդիրը, նորմալացնել հայ-թուրքական յարաբերութիւնները եւ այլն: Բայց ոչինչ չի ստացուում: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ մենք իզուր տեղը տասը տարի ժամանակ ենք կորցրել, եւ այդ տասը տարուայ ընթացքում աշխարհը փոխուել է: Ադրբեջանն այլեւս տասը տարի առաջուայ թոյլ ու քայքայուած երկիրը չէ, Հայաստանն արդէն տարածաշրջանում ամենաժողովրդավարական երկիրը չէ, Ռուսաստանն այլեւս մեր ռազմավարական դաշնակիցը չէ եւ այլն: Փաստօրէն, Ռոբերտ Քոչարեանը Հայաստանի եւ Լարաբաղի տասը տարին լափել է: Ընդ որում՝ լափել է ընդամէնը նրա համար, որ իր որդին յաջողակ թիգրանէն դառնայ: Սա է, ուրիշ բացատրութիւն չկայ: Այլ կերպ ասած, Սերժ Սարգսեանի այսօրուայ իսկապէս խղճարոյց վիճակի հիմնական մեղաւորը հենց Ռոբերտ Քոչարեանն է: Իսկ Սերժ Սարգսեանը մեղաւոր է ընդամէնը այնքանով, որ համաձայնուել է այդ պայմաններում փոխարինել նրան: Թէեւ մեծ է հաւանականութիւնը որ նրան չեն էլ հարցրել: Պարզապէս «գլխին սարքել են» ու նախագահ դարձրել:

Բայց արդե՞ք դրանից Հայաստանի վիճակը փոխուում է: Իհարկէ չի փոխուում: Այլ հարց է որ կարելի է փոխել Սերժ Սարգսեանի կարգավիճակը՝ թոյլ տալով որ «չատ տանջուի»: Յետոյ՝ ինչ որ լեզուի մէջ է. վերջին հաշուով՝ մարդ է: ԳՐԻԳՈՐ ՈՍԿԱՆԵԱՆ «ՉՈՐՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ»

Մասիս
ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹ-ԱՌԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕԹԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
ԳԱՐԻԷԼ ՍՈԼՈՅԵԱՆ
ՍԱՅԱԿ ԹՈՒԹՅԵԱՆ
ՏՕԹԹ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂԵԱՆ
ՎԱԶԳԵՆ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹԵԱՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ
Ղեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797- 6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party
of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ՐԱՅԱՍՏԱՆ

ԿՈՆԳՐԵՍԻ ԿԱՐԳԱԽՕՍՆ Է՝ «ՓՈԽԵՆՔ ՐԱՅԱՍՏԱՆԸ, ՍԿՍԵՆՔ ԵՐԵՒԱՆԻՑ»

ԼԵՆԻՆ ՏԷՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ Կ՝ԱՌԱՅԻՆՈՒՄԻ ԲԱԳՎՈՒՅԻՆՆԵՐ՝ ԱՐԱՔԻԻՐԻ ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՎ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: Մայիս 5-ին Երեւանի աւազանու անդամների ընտրութիւններին ընդդիմութեան թեկնածու Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի նախընտրական առաջին հանդիպումը սկսուեց Արաքիի համայնքից: Ինչպէս իր ելոյթով նշեց Հայ Ազգային Կոնգրեսի ղեկավարը, այսպիսի գեղեցիկ մեկնարկը անպայման աւարտուելու է յաղթանակով:

Հանդիպման ժամանակ ելոյթներ ունեցան Արամ Մանուկեանը, Դաւիթ Շահազարեանը, Արամ Սարգսեանը, Երուանդ Մանարեանը, Լեւոն Զուրաբեանը: Վերջինս, իր ելոյթով անդրադառնալով Կոնգրեսի ծրագրային դրոյթներին, ասաց, որ այնտեղ ներառուած են կանաչապատման, ընդհանուր քաղաքաշինութեան նորմերին առնչուող, տրանսպորտային եւ այլ հարցեր:

«Եկէք ազնիւ լինենք՝ հնարաւոր չէ ստեղծել ժողովրդավարութեան օրինականութեան օազիս, հնարաւոր չէ, որ Երեւանը լինի օրինականութեան գօտի, իսկ Հայաստանը շարունակի մնալ այս անօրէնների ձեռքում: Ուրեմն Երեւանում օրինականութիւն հաստատելը լինելու է ընդամենը մեր առաջին քայլը: Այնուհետեւ մենք կը կատարենք այնպիսի քայլեր, որ

շատ արագ՝ մի քանի շաբաթների կամ ամիսների ընթացքում, ամբողջ ժողովրդին պարզ կը դառնայ, արդէն պարզ է այս աւազանակապետական ռեժիմի ամբողջ սնանկութիւնը», - ասաց Լեւոն Զուրաբեանը:

ՀԱԿ համակարգողը նաեւ յայտարարեց, որ յաղթելու դէպքում իրենց առաջին քայլը կը լինի Երեւանում ստեղծել կաբէլային հեռուստատեսութիւն, որով կ'ապահովուի խօսքի ազատութիւնը, քանի որ այժմ բոլոր հեռուստաընկերութիւնները գտնուում են իշխանութիւնների վերահսկողութեան տակ:

Բոլոր ելոյթ ունեցողներն էլ համակարծիք էին, որ ընտրութիւններին քաղաքացիների ակտիւ մասնակցութիւնը շատ կարեւոր է:

Հանդիպումը աւարտուեց երթով: Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի առաջնորդութեամբ տեղի ունեցած երթն աւարտուեց Կոմիտաս պողոտայի եւ Կասեան փողոցի հատման հրապարակում: Երթի ընթացքում ոստիկանները, ովքեր հրահանգում էին մարդկանց քայլել մայթերով, այդ ընթացքում նաեւ քաշքշում էին նրանց: Նշենք նաեւ, որ մարդիկ ենթարկուած էին հրահանգներին եւ քայլում էին մայթերով:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՅԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄՆԱԿԻՑ Է

«ԼՐԱԳԻՐ»: «Յաւօք, ներկայումս բանակցային գործընթացի ուրուպատկերը հակառակ փոփոխութիւններ է կրել, ըստ որում, մեզ համար ոչ աւելի լաւի ուղղութեամբ: Ինչպէս յայտնի է, մինչեւ 1997 թուականը Լեւոնային Ղարաբաղը բանակցութիւններում միշտ հանդէս է եկել որպէս լիբրալ կողմ: Այսօր բանակցային գործընթացը գնում է հատած ձեւաչափով, այսինքն, նրանից Լեւոնային Ղարաբաղը փաստօրէն դուրս մղուած: Բայց դա դեռ քիչ է, վերջին ժամանակներս էլ ակտիվանում է Անկարայի միջնորդական դերը: Այսինքն, ըստ էութեան, իրացուած է Ադրբեջանի մտադրութիւնը, փոխել գոյութիւն ունեցող ձեւաչափը եւ նրանից դուրս մղել Ֆրանսիան, ապա նրան փոխարինել Եւրոպական միութիւնը կամ Թուրքիան: Առայժմ, ճիշդ է, յոյս է ներշնչում այն, որ ըստ Հայաստանի ԱԳՆ-ի հաղորդագրու-

թեան, դրա վերաբերեալ ոչ մի առաջարկութիւն հայկական կողմը դեռեւս չի ստացել», - այս մասին «Ազատ Արցախ» թերթին տուած հարցազրույցում ասել է ԼՂՀ նախագահի յատուկ հարցերով ներկայացուցիչ, ԼՂՀ ԱԺ նախկին նախագահ Կարէն Բաբուրեանը:

«Գտնում եմ, որ ստեղծուած ոչ դիւրին իրադրութիւնում հայկական դիւանագիտութիւնն աւելի յարձակողական պէտք է լինի: Չէ որ ըստ էութեան, Հայաստանի շրջափակումը, որն առայսօր այդպէս էլ չի վերացուած, ոչ այլ ինչ է, եթէ ոչ, թշնամական գործողութիւն, չյայտարարուած պատերազմի տարր եւ ցեղասպանութեան քաղաքականութեան շարունակում: Պէտք է միջազգային ընկերակցութեան աչքերը բացել այն բանի վրայ, որ Թուրքիան երբեք չի դադարել պատերազմել հայ ժողովրդի ու հայկական պետութեան դէմ եւ ճնշում

ԿԵՐԼՈՒԾԱԲԱՆԸ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆՈՒՄ ԼՈՒՐՁ ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Է ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ

«ՓԱՆՈՐԱՄԱ»: Հայ-թուրքական յարաբերութիւններում տեղի ունեցող զարգացումներն ու բոլոր գործընթացները, քաղաքական վերլուծաբան Լեւոն Մելիք Շահազարեանի խօսքով, պատահական չեն:

Մայիս 4-ի ասուլիսում քաղաքական վերլուծաբանն ասաց, որ բոլոր հանդիպումներն ու բանակցութիւններն իրենց շարունակութիւնն ունեն: «Այս բանակցութիւնների, հանդիպումների ու իրադարձութիւնների շարքը բոլորովին պատահական չէ: Տարածաշրջանում լուրջ աշխարհաքաղաքական փոփոխութիւններ են սպասուում: Այս փոփոխութիւնների մէջ Հայաստանի դերը շատ փոքր է», - ասաց Լ. Մելիք Շահազարեանը: Նրա գնահատականների համաձայն, Հայաստանն ինչ-որ չափով դառնում է բանակցութիւնների օբիեկտ, ոչ թէ սուբեկտ:

Բացի այդ, քաղաքական վերլուծաբանը նշեց, որ ինչ-որ չափով համաձայն է նախկին արտգործնախարար Վարդան Օսկանեանի կատարած յայտարարութեան հետ, որտեղ նշուած է, որ Հայաստանը հնարաւոր է կորցնի բարեկամական յայտարարութիւնների գործընթացի վերահսկումը:

Ըստ նրա, այսօր Թուրքիայի հետ վարած բանակցութիւնը կարող են Հայաստանի հսկողութիւնից դուրս մնալ: Լ. Մելիք Շահազարեանը համոզուած է, որ այսօր Հայաստանը չի որոշում տարբեր հանդիպումների ձեւաչափը, չյայտարարութիւններն ու որ ամենավատն է, չի որոշում հանդիպումների օրակարգը: «Շատ ցաւալի է,

բայց մեզ հրաւիրում են ու ասում են, որ այսինչ հանդիպումը, համաձայնութիւնը պէտք է լինի», - նկատեց նա:

Իսկ ինչ վերաբերում է այս ընթացքում շատ քննարկուող ճանապարհային քարտէզին, ապա քաղաքական վերլուծաբանը նշեց, թէ իրականում այդպիսի քարտէզ չկայ: Իր այս համոզմունքը բանախօսը նրանով հիմնաւորեց, որ մի քանի օրուայ ընթացքում, այդքան հապճեպ նման լրջութեան փաստաթուղթ չեն պատրաստում: Նա կարծիք յայտնեց, որ դա «բարի ցանկութիւնների յայտարարութիւն է եղել», իբրեւ կողմերը ցանկանում են, որ իրենց միջեւ ամէն ինչ հարթ լինի: Այդպիսի պայմանաւորուածութիւնը կամ համաձայնութիւնը, նրա խօսքով, ձեռնտու է Թուրքիային՝ Եւրոպայի հետ յարաբերութիւնները բարելաւելու համար, մասնաւոր այդ յայտարարութիւնը Թուրքիային պէտք էր Հայոց ցեղասպանութեան օրուանից առաջ: «Եթէ կոպիտ ասեմ, ապա այդպիսով Թուրքիան Ամերիկային ասում է, որ նա չխառնուի Հայաստանի ու Թուրքիայի հետ բանակցութիւններին, քանի որ դա կարող է բացասաբար անդրադառնալ բանակցային գործընթացի վրայ», - ասաց նա:

Նշենք նաեւ, որ քաղաքական վերլուծաբանի հաւաստմամբ, Թուրքիան շատ յարմար պահ է գտել տարածաշրջանում դառնալ ոչ միայն համակարգող, այլեւ՝ առաջնորդ պետութիւն: Իսկ այդ ամէնի վառ ապացոյցը նա անցեալ տարուայ Սեպտեմբերին թուրքական պլատֆորմը համարեց:

ԸՆԴԴԻՍԱԴԻՐ ՄԱՍՈՒԼԸ ՔՆՆԱԴԱՏՈՒՄ Է ՆԱԵՒ ԸՆԴԴԻՍՈՒԹԵԱՆԸ

«ՓԱՆՈՐԱՄԱ»: «Ժառանգութիւն» կուսակցութիւնն ու Հայ ազգային կոնգրեսը որեւէ խնդիր չունեն եւ արդիւնաւէտ համագործակցում են իրար հետ: Այդ մասին ասուլիսում յայտարարեց ՀԱԿ համակարգող Լեւոն Զուրաբեանը: Նոյն կարծիքին է նաեւ ԱԺ «Ժառանգութիւն» խմբակցութեան անդամ Ստիոպա Սաֆարեանը:

Լ. Զուրաբեանը նշեց, որ երկրի համար կարեւորագոյն հարցերում իրենք նոյն դիրքորոշմանն են: Իսկ այն հանգամանքը, որ ընդդիմադիր մամուլի կողմից «Ժառանգութիւն» կուսակցութիւնը խորը քննադատութեան ենթարկուեց այն պատճառով, որ չմիացաւ ՀԱԿ-ի ցուցա-

կին Երեւանի քաղաքապետի ընտրութեանը, ՀԱԿ համակարգողն ասաց. «Ինչքան էլ ընդդիմադիր մամուլը համակիր է մեզ, դա ազատ եւ անկախ մամուլ է, որը միշտ չէ, որ արտայայտում է կոնգրեսի դիրքորոշումները: Եւ եթէ նման քննադատութիւն մամուլում եղել է, դա մեր կողմից «Ժառանգութեան» ուղղուած քննադատութիւն չէր: Մենք եթէ ինչ որ ասելիք ունենք «Ժառանգութեանը», դա բաց եւ հրապարակայնօրէն ենք ասում կամ փոխադարձ խորհրդակցութիւնների ընթացքում: Ընդ որում ասեմ, այդ համակիր մամուլն իրականում այնքան ազատ է, շատ յաճախ մեզ էլ է քննադատում»:

ԺԻՐԱՅԻՐ ՍԵՖԻԼԵԱՆԻՆ ԿՐԿԻՆ ՄԵՐԺԵԼ ԵՆ

Ժիրայր Սեֆիլեանի քաղաքացիութեան իրաւունքի պաշտպանութեան կոմիտէին հաղորդագրութիւն է տարածել՝ տեղեկացնելով, որ ՀՀ ոստիկանութեան անձնագրային եւ վիզաների վարչութիւնը կրկին մերժել է Ժիրայր Սեֆիլեանի դիմումը:

«Հայաստանի Հանրապետութեան վարչակազմի կամակատարները կատարել են իրենց գործընթացին հոգեհարազատ հերթական ապօրինի քայլը:

ՀՀ ոստիկանութեան անձնագրային եւ վիզաների վարչութիւնը մերժել է Ժիրայր Սեֆիլեանի ՀՀ-ում մէկ տարով կացութեան ժամանակաւոր կարգավիճակ ստանալու վերաբերեալ դիմումը», - ասում է յայտարարութեան մէջ:

Ժիրայր Սեֆիլեանի քաղաքացիութեան իրաւունքի պաշտպանութեան կոմիտէին հաղորդագրութիւն է տարածել՝ տեղեկացնելով, որ ՀՀ ոստիկանութեան անձնագրային եւ վիզաների վարչութիւնը կրկին մերժել է Ժիրայր Սեֆիլեանի դիմումը:

«Հայաստանի Հանրապետութեան վարչակազմի կամակատարները կատարել են իրենց գործընթացին հոգեհարազատ հերթական ապօրինի քայլը:

ՀՀ ոստիկանութեան անձնագրային եւ վիզաների վարչութիւնը մերժել է Ժիրայր Սեֆիլեանի ՀՀ-ում մէկ տարով կացութեան ժամանակաւոր կարգավիճակ ստանալու վերաբերեալ դիմումը», - ասում է յայտարարութեան մէջ:

գործադրել նրանց վրայ: Իմ կարծիքով, Հայաստանին անհրաժեշտ է ՄԱԿ-ում բարձրացնել շրջափակման հիմնախնդիրը եւ հասնել այն բանին, որ այդ միջազգային կազ-

մակերպութիւնը բանաձեւ ընդունի տուեալ հարցի վերաբերեալ: Դա են հրամայաբար պահանջում հայ ժողովրդի շահերը», - ասել է Կարէն Բաբուրեանը:

ԼՈՒՐԵՐ

«ՅՈՒՍԱՆՔ, ՈՐ ԱՌԱՋԻՆ ԴՐԱԿԱՆ ԱԶԴԱՆՇԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ԲԵՐԵՆ ՅԱՄԱՆԵՐՄԱՆ», - ԱՍՈՒՄ ԵՆ ԵՆԻՏԿ ՅԱՄԱԶԵԿՈՒՑՈՂՆԵՐԸ

«Թէպէտ չափազանց վաղ է ամբողջական գնահատական տալ Հայաստանի քրէական օրէնսգրքի 225-րդ եւ 300-րդ յօդուածներում կատարուած փոփոխութիւնների ազդեցութեանը, առաջին ազդանշանները լաւատեսական են», - ինչպէս հաղորդում են Եւրոպայի Խորհրդի մամուլի ծառայութիւնից, ասել են ԵՆԻՍԿ համագեկուցողներ Ջորջ Կոլոմբիեն ու Ջոն Պրեսկոտը ԵՆԻՍԿ մոնիտորինգային յանձնաժողովի, հայաստանեան վերջին քաղաքական գարգացումների վերաբերեալ քննարկումներից յետոյ:

Հաղորդագրութեան մէջ ասուում է, որ «Համագեկուցողները, մասնաւորապէս, գոհունակութիւն են յայտնել այն փաստի վերաբերեալ, որ դատախազութիւնը կարծել է 7 ընդդիմադիր գործիչներին ներկայացուած այն խնդրայարոյց մեղադրանքները, որոնք առաջադրուել էին ըստ 300-րդ /«Իշխանութեան իւրացում»/ եւ 225-րդ /«Ձանգուածային անկարգութիւն կազմակերպելը»/ յօդուածների»:

«Սա հաստատում է մեր տեսակէտը, որ 2008 թ. Մարտի 1-ին եւ 2-ին տեղի ունեցած իրադարձութիւնները չեն կարող դիտուել որպէս յեղաշրջման փորձ: Յուսանք, որ սա կ'օգնի նուազեցնել դատական գործերի, ինչպէս նաեւ Մարտի 1-ի իրադարձութիւնների անկախ հետաքննութեան շուրջ գոյութիւն ունեցող քաղաքական բանավէճերը», ասել են նրանք: Համագեկուցողները շեշտել

են, որ այժմ դատարանը պէտք է որոշի, արդեօք հիմնաւորուած են եօթ հոգու մեղադրանքները 225-րդ յօդուածում կատարուած փոփոխութիւններից յետոյ: Կոլոմբիեն ու Պրեսկոտը նշեցին, որ իրենք տեղեկութիւն են ստացել, որ նրանց գործերն ընթացքի մէջ են, ու անկնկալուում է, որ վերջնականապէս կ'աւարտուեն: «Բոլորի շահերից է բխում, որ այդ գործերը հնարաւորինս շուտ աւարտուեն», ասել են նրանք:

Միեւնոյն ժամանակ, նրանք կրկին շեշտել են վեհաժողովի պահանջը, ըստ որի, այն բոլոր անձինք, ովքեր ազատագրուել են Մարտի 1-ի եւ 2-ի դէպքերի կապակցութեամբ եւ ոեւէ մէկի նկատմամբ անձամբ բռնութիւն չեն գործադրել, պէտք է ազատուեն:

«Մենք խորապէս համոզուած ենք, որ այս անձանց ազատագրուումը թոյլ չի տալիս, որ իշխանութիւնների ու ընդդիմութեան միջեւ իմաստալից երկխօսութիւն տեղի ունենայ, ինչպէս նաեւ վերջնականապէս խոչընդոտում է Հայաստանի քաղաքական կեանքի բարելաւմանը: Հետեւաբար, հաշուի առնելով, որ դատավարութիւնները մօտենում են աւարտին, մենք յուս ունենք, որ իշխանութիւնները նկատի կ'ունենան մեր առաջարկը, համաներում յայտարարելով 2008 թ. Մարտի 1-ի եւ 2-ի իրադարձութիւնների կապակցութեամբ մեղադրուած անձանց նկատմամբ», - նշել են նրանք:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՉԻ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՎՐԱՍԱՆՈՒՄ ՆԱՏՕ-Ի ԶՕՐԱՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՆ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏՈ»:
Ըստ Հայաստանի Հանրապետութեան պաշտպանութեան նախարարութեան պաշտօնական կայքէջում գետեղուած տեղեկատուութեան, «ստեղծուած հանգամանքներից ելնելով՝ ՀՀ գինուած ուժերի ներկայացուցիչները չեն մասնակցի Վրաստանում կայանալիք ՆԱՏՕ/ԳՀԽ «Համատեղ աղեղ/Համատեղ նիզակակիր-2009 զօրավարժութիւններին»:

«Համատեղ աղեղ - Համատեղ նիզակակիր 2009» զօրախաղերը մեկնարկում են մայիսի 6-ին եւ տեւելու են մինչեւ Յունիսի 1-ը: Անցած ամիս Ռուսաստանի

արտգործնախարար Սերգէյ Լաւրովը խստօրէն դատապարտել էր Վրաստանում զօրավարժութիւններ անցկացնելու՝ ՆԱՏՕ-ի ծրագիրը: Իսկ Հիւսիս-ատլանտեան դաշինքում Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Դմիտրի Ռոզդովինն ասել էր, որ ՆԱՏՕ-ի գլխաւոր քարտուղար Եասպ դե Հոոպ Սիւեֆերին կոչ է արել յետաձգել կամ չեղեալ յայտարարել զօրավարժութիւնները:

ՆԱՏՕ-ի իսպանակ Ռոբերդ Պեչելը, սակայն, ասել էր, թէ «զօրավարժութիւնների ժամկէտը վերանայելու են հարց օրակարգում չկայ»:

ԹՈՒՐՔԻԱՆ ՓՈՐՁՈՒՄ Է ՀԱՆԳՍԱՑՆԵԼ ԱՂԲԵՋԱՆՑԻՆԵՐԻՆ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏՈՅ»:
Թուրքիայի նորանշանակ արտգործնախարար Ահմեդ Դավութօղլուն երկուշաբթի օրը փորձել է փարատել Աղբեջանի մտահոգութիւնները հայ-թուրքական յարաբերութիւնները կարգաւորելուն ուղղուած ջանքերի կապակցութեամբ:

Ուրբաթ օրը Թուրքիայի արտգործնախարարի պաշտօնը ստանձնած Դավութօղլուն, ինչպէս «Ռոյթերը»-ին ասել է Թուրքիայի արտգործնախարարութեան իսպանակը, երկուշաբթի օրը Անկարայում հանդիպում է ունեցել Աղբեջանի փոխարտգործնախարար Արազ Ազիմովի հետ՝ քննարկելու հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորման «ճանապարհային

քարտէզի» կապակցութեամբ Աղբեջանի մտահոգութիւնները:

«Պատահական չէ, որ իր առաջին հանդիպումը նախարարն անցկացնում է Աղբեջանի փոխարտգործնախարարի հետ», - ասել է իսպանակը: - «Մենք որեւէ ճեղքուածք չենք ունեցել Աղբեջանի հետ յարաբերութիւններում, եւ մօտ ապագայում սպասուում են բարձր մակարդակով երկկողմ հանդիպումներ»:

Մայիսի 13-ին, «Անատոլիա» գործակալութեան փոխանցմամբ, Բաքուում նախատեսուած է Թուրքիայի վարչապետի եւ Աղբեջանի նախագահի հանդիպումը: Էրդոգանը նաեւ մայիսի 16-ին հանդիպելու է Ռուսաստանի վարչապետ Պուտինի հետ:

«ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ ԾԱԽԵՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ»

Շարունակուած էջ 1-էն

նից բացի, իր առջեւ նաեւ մի աւելի նուազագոյն եւ կոնկրետ նպատակ էր դրել, այն է, ամէն գնով կանխել Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների նախագահ Պարաք Օպամայի եւ ամերիկեան Գոնկրէսի կողմից Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման վտանգը: Թուրքիան լիովին հասաւ իր նպատակին, Հայաստանը մնաց ձեռնունայն, իսկ Սփիւռքը դարձեալ յուսախաբեղաւ: Ֆուտբոլային դիւանագիտութեամբ սկսուած խաղի առաջին կէսն աւարտուեց 1:0 հաշուով՝ յօգուտ Թուրքիայի»:

«Առանց դոյզն իսկ չափազանցութեան, հարկադրուած ենք արձանագրել. Սերժ Սարգսեանը յանուն սեփական իշխանութեան

ցողական դիրքորոշումից: Սակայն առկայ են երկու հանգամանքներ, որոնք մթազնում են այս տպաւորութիւնը: Հայկական կողմի համար ակնյայտօրէն որոշակի դժուարութիւն պիտի յարուցեր հայ եւ թուրք պատմաբանների յանձնաժողովի ստեղծման գաղափարը, եւ վերջիվերջոյ նրան յաջողուել է այն վերանուանել միջկառավարական յանձնաժողով: Բայց դա ընդամենը միայն խնդիրը քողարկելուն եւ հայ ժողովրդին հանդարտեցնելուն միտուած մեղմասացութիւն է, քանի որ միջկառավարական յանձնաժողովում եւս ենթադրուում է ստեղծել պատմաբանների ստորաբաժանում, ինչից հարցի էութիւնն ամէնեւին չի փոխուում: Իսկ թուրքական կողմը չի կարող հաշուի չնստել աղբեջանական

Մայիս 1-ի հանրահաւաքին մասնակցող երիտասարդների տօնակալ տրամադրութեան մէջ

երկարաձգման, բառիս բուն իմաստով, ծախեց Յեղասպանութիւնը: Նրա յաջորդ քայլն, անկասկած, լինելու է Ղարաբաղը ծախելը, ինչից յետոյ, բնականաբար, նա դառնալու է առաջին հայը, որը կ'արժանանայ Նոբելեան մրցանակի», - ըսաւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան:

Վերլուծելով հայ-թրքական յարաբերութիւնների ներկայ փուլը, ընդդիմութեան առաջնորդը յայտնեց, որ հայ - թուրք դիւանագէտներու զարմնի շփումներու արդիւնքով ստեղծուած է աշխատանքային փաստաթուղթ, որ կ'ընդգրկէ հետեւեալ կէտերը.

- 1. Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատում.
- 2. Պետական սահմաններու փոխադարձ ճանաչում.
- 3. Հայ-թրքական սահմանի բացում.
- 4. Հայ եւ թուրք պատմաբաններէ կազմուած յանձնաժողովի ստեղծում.

«Հետագայում այդ փաստաթուղթը կոչուեց «ճանապարհային քարտէզ»:

Եւ բացայայտուեցին մի քանի այլ մանրամասներ: Ինչեւէ, թուում է, թէ մենք գործ ունենք միջպետական յարաբերութիւնների հաստատման մի լուրջ մտադրութեան հետ, մասնաւորապէս նկատի ունենալով, որ Թուրքիան, կարծես թէ, հրաժարուել է հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորումը Ղարաբաղի խնդրի լուծմամբ պայմանաւորելու իր նախկին ապակառու-

հասարակութեան եւ սեփական ընդդիմութեան ճնշման հետ, ուստի ստիպուած կրկին վերադառնալու է իր նախկին դիրքորոշմանը: Այսինքն, հակառակ լաւատեսական կանխատեսումներին եւ հակառակ բոլոր սպասումներին, Հայաստանի եւ Թուրքիայի յարաբերութիւնները չեն կարգաւորուելու եւ հայ-թուրքական սահմանը չի բացուելու, քանի դեռ էական առաջընթաց չի արձանագրուել Ղարաբաղեան հակամարտութեան լուծման հարցում», իր կարծիքը յայտնեց ՀՀ առաջին նախագահը:

«Եթէ, այնուամենայնիւ, մեղադրանքի թիրախ փնտնելու անհրաժեշտութիւն կայ, ապա այդ թիրախը կարող են լինել միայն Հայաստանի վերջին տասնմէկ տարուայ իշխանութիւնները, յանձինս Ռոբերդ Քոչարեանի, Վարդան Օսկանեանի, Սերժ Սարգսեանի եւ Էդուարդ Նալբանդեանի, որոնք բառացիօրէն պղծեցին Յեղասպանութեան սուրբ գաղափարը, այն վերածելով քաղաքական աճուրդի ու սակարկութեան առարկայի:

Տէր-Պետրոսեանի ելոյթին յետոյ հանրահաւաքի մասնակիցները երթով անցան Երեւանի փողոցներով: Քաղաքապետարանը երթը չէր արտօնած, սակայն ոստիկանները յայտարարեցին, որ մայիսմէկեան տօնի առթիւ թոյլ կը տրուի երթի անցկացումը: Ոստիկանները երթի ընթացքին կ'ուղեկցէին ցուցարարներուն, անոնց համար նախապէս փակելով փողոցները: Երթը աւարտեցաւ Երեւանի Հիւսիսային պողոտայի վրայ:

ՀԱՅԹՈՒՐԵ ԶԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԸ

ՈՒԻԼԻԱՄ ԷՆԳՌԱՀԼ «Հարիւրամեայ պատերազմ Անգո-ամերիկ» «Asia Times» Մասնակի Քարգմանութիւնը՝ Մուսա Միխայելեանի

ԱՄՆ նախագահ Պարաք Օպամայի այցը Թուրքիա առաւել կարեւոր իրադարձութիւն պէտք է համարել, քան նրա երգմանակալութեան ելուցիւր Ուաշինկթընի Կապիտոլիումի բարձունքին:

Ուաշինկթընի համար Թուրքիան դարձել է առանցքային պետութիւն, որն ունակ է եւրասիական տարածաշրջանը ուղղել դէպի Արեւմուտք եւ Ուաշինկթըն կամ զգալիորէն հեռացնել նրանից: Ամէն ինչ կախուած է Թուրքիա-Ռուսաստան յարաբերութիւնների զարգացումից՝ յատկապէս այնպիսի առանցքային հարցում, ինչպիսին է ներգաղթի խնդիրը: Եթէ Անքարան որոշի առաւել սերտացնել համագործակցութիւնը Ռուսաստանի հետ, ապա Վրաստանի տարածքով անցնելիք Nabucco գազատարի նախագիծը, որն ատրպէյճանական եւ միջինասիական գազը պէտք է հասցնի Եւրոպա, կարելի է համարել տապալուած: Եթէ Անքարան համագործակցի Միացեալ Նահանգների հետ եւ կարողանայ ամերիկեան հովանաւորութեամբ կայուն համաձայնութիւն հաստատել Հայաստանի հետ, ապա Ռուսաստանի ազդեցութիւնը կողկասում կը թուլանայ Եւրոպայի առջեւ բացելով բնական գազի այլընտրանքային ուղիներ եւ նուազեցնելով վերջինիս կախուածութիւնը Ռուսական լծակներից:

Ուաշինկթընի համար Գերմանիայի հետ յարաբերութիւնների բանալին Ռուսական էներգակիրներից այդ երկրի կախուածութեան նուազմանը հասնելն է: Նախորդ երեք ձմեռային ժամանակաշրջանում Ուաշինկթընը Ուրբանիայում իր ընտրեալ նախագահ Վիկտոր Եուզչենկոյի օգնութեամբ զաղտնաբար երկու անգամ կազմակերպեց Ռուսական գազի ընդհատումներ դէպի Գերմանիա եւ ԵՄ երկրներ, որի միակ նպատակը ԵՄ կառավարութիւններին համոզելն էր, որ Ռուսաստանը չի կարող էներգակիրների ոլորտում յուսալի գործընկեր դիտուել: Այժմ Օպամայի Անքարա այցելութեամբ Ուաշինկթընը փորձում է ետ նուաճել

Թուրքիայի աջակցութիւնը Nabucco գազատարի կառուցման ուղղութեամբ, որը Թուրքիայի տարածքով ատրպէյճանական գազը պէտք է հասցնի ԵՄ նուազեցնելով վերջինիս կախուածութիւնը Ռուսական գազից:

Օբամայի այցելութեամբ Թուրքիայի վարչապետ Ռեճեփ Թայիպ էրդողանի համար կենսական կարեւորութիւն ունեցող ԵՄ անդամակցութեան հարցը կրկին օրակարգային դարձաւ, որին անթաքոյց ընդդիմանում է Ֆրանսան, համեմատաբար քիչ՝ Գերմանիան:

Թուրքիան այն սակաւաթիւ ուղիներից մէկն է, որով Հնարաւոր է էներգակիրներ մատակարարել Եւրոպա՝ Մերձավոր Արեւելքից, Միջին Ասիայից կամ Կովկասից:

Թուրքիան, որը Կովկասում, Միջին Ասիայում, Ուրբանայում, Մերձավոր Արեւելքում եւ Պալէստինեում գազի ազդեցութիւն ունի, պատրաստ է միանալ Միացեալ Նահանգներին, ապա Ռուսաստանը կը մնայ լուսանցքից դուրս՝ առաւել թուլացնելով Գերմանիայի եւ Ռուսաստանի կապերի արդիւնաւէտութիւնը: Եթէ Թուրքիան որոշի համագործակցել Ռուսաստանի հետ, ապա Ռուսաստանը կը պահպանի նախաձեռնութիւնը, եւ Գերմանիան կը շարունակի կախուած մնալ Ռուսական էներգակիրներից: Այս ծրագիրը ակնյայտ դարձաւ, երբ Մոսկուայի համար յստակուեց Հիւսիս ատլանտեան դաշինքը Ուրբանայի եւ Վրաստանի հաշուին ընդլայնելու ծրագիրը, ուստի Ռուսաստանը իր ահռելի էներգետիկ պաշարներով որոշեց առաւելագոյն կախուածութեան տակ պահել Արեւմտեան Եւրոպան եւ յատկապէս Գերմանիան:

Այս մասին է վկայում նաեւ 1999թ. Ռուսաստանի նախագահի պաշտօնում այն անհատի ընտրութիւնը, ով իր աշխատանքային կարիերայի մեծ մասը Գերմանիայի խորհրդային ՊԱԿ-ում է անցկացրել:

Գնալով ակնյայտ է դառնում, որ Օպաման եւ Ուաշինկթընը առաւել հեռուն գնացող խաղի սկիզբ են դրել: Պրահայում Եւրոպական միութեան եւ Ստրասբուրգում ՆԱԹՕ-ի գազաթնափողմներից մի քանի շաբաթ առաջ ակնյայտ դարձաւ, որ Օպաման մեկնելու է Թուրքիա:

ԵՄ-ԱՄՆ գազաթնափողմի

ՇԱՐԼ ԴԸ ԳՕԼ ԹԵ ԴԱԲԱՃԱՆ

Վերջերս Հայաստանի Հանրապետութեան կեղծ-Նախագահ Սերժ Սարգսեանի շրջապատը, իր «ղեկավարի» հրահանգով ձգտում է նրան ներկայացնել որպէս արդի քաղաքական կեանքի Գերմերալ Դը Գօլը, որը երկու անգամ Ֆրանսան փրկեց կործանումից ու հմտորէն կազմակերպեց Ֆրանսայի յաղթանակը գերմանական ֆաշիզմի դէմ ու այդպիսով կարողացաւ վերջ դնել Ֆրանսայի հաշուին Գերմանիան մեծացնելու եւ հզորացնելու գերմանական կայսերապաշտական նկրտումներին: Իրականում, կեղծ-Նախագահը խորացնելով իր նախորդի ու դաստիարակի՝ մաքիավելիական Քոչարեանի «սկզբունքները» երկրի ներքին քաղաքականութեան ասպարէզում Հայաստանը դարձրեց իրաւագրկուած քաղաքացիների բնակատեղի, սպաննեց հայու ազգային արժանապատուութիւնը, վերացրեց երկրի ժողովրդապետական նուաճումները, բանտերը լցրեց քաղբանդարկեալներով, արդար ու արժանատի աշխատանքը փոխարինեց կաշառակերութեամբ, գողութեամբ ու խաղամոլութեամբ եւ պետական ու ազգային շահով մտահոգուելու փոխարէն գերադասեց իր եւ իր շրջատի մարդկանց հարստացնելու մոլուցքը: Արտաքին քաղաքականութեան ասպարէզում նա նպատեց Հայաստանի քաղաքական մեկուսացման եւ անձնատուր եղաւ Թուրքական դիւանագիտական խաղերին: Նա ոչ թէ նուազացրեց կամ վերացրեց Թուրքական նկրտումները, այլ ընդհակառակը դրանք խթանեց այդ գործնթացը վերանուանելով «ազգային փրկութիւն», «խաղաղասիրական քայլ», «բարեկամական կեցուածքի յաղթանակ»: Եթէ մեր նախնիները (ինչպէս բռնակալական լծի տակ տառապած ամէն մի ժողովուրդ) ստրկամտորէն են թարկուէին զաւթիչների կամքին ու հրաժարուէին դեմոկրատական, ազատագրական եւ մարդասիրական սկզբունքներից ու դաւաճանէին իրենց ազգային ինքնութեան, ազգային գաղափարաբանութեան, ապա այդ ժամանակ աշխարհը կը շարունակէր գոյատեւել հետադիմութեան ժանիքներում: Այդպէս չի ընթացել ոչ Ամերիկայի, ոչ Ֆրանսայի, ոչ Իտալիայի, ոչ Ռուսաստանի, ոչ Չինաստանի պատմութիւնը, Այս հիման վրայ մենք կարող ենք պնդել, որ Քոչարեան-Սարգսեան քաղաքականութիւնը մարդկային, այդ թւում նաեւ հայ պատմութեան դաւաճանութիւն է եւ ոչ թէ Դեգոլեան հերոսութիւն:

ԴՌԿՏ. ԳԵՈՐԳ ԽՐԼՈՊԵԱՆ

Ժամանակ Օպաման ակտիւորէն պաշտպանեց Թուրքիայի անդամակցութիւնը Եւրոպական միութեանը՝ հասկանալով, որ խաղում է աշխարհաքաղաքական կրակի հետ, առաւել եւս, որ ԱՄՆ-ն ԵՄ անդամ է: Դա կանխամտածուած քայլ էր՝ շահելու համար Թուրքիայի վարչապետ էրտողանի վստահութիւնը: Թուրքիան Միացեալ Նահանգների համար դէպի իսլամական աշխարհ բանալու դեր է կատարում: Ռուս-ամերիկեան բանակցութիւնների ընթացքում Օպամայի դիրքորոշումը ֆունդամենտալ փոփոխութիւնների չի ենթարկվել իր նախորդի՝ ձորձ Պուշինի այդ երկրի հանդէպ վարած արտաքին քաղաքական ուղուց: Ռուսաստանը մերժում է Ուաշինթոնի միանաբար իրանի վրայ ճնշումներ բանեցնելու դիմաց Լեհաստանում եւ Չեխիայում ամերիկեան ՀՀՊ համակարգեր տեղակայելու ծրագրից հրաժարուելու առաջարկը:

ԱՄՆ-ն յայտարարում էր, որ

չպէտք է Աֆղանստան ուղարկուող ռազմամթերքն ու բեռները կախուած լինեն Ռուսական տրանզիտից՝ վստահեցնելով, որ Ուրբանայի հետ համաձայնութիւն է կայացուել այս ուղղութեամբ: Միւս կողմից՝ ՆԱԹՕ-ի գազաթնափողում ոչ մի չիշատակութիւն չկայ Ուրբանայի եւ Վրաստանի անդամակցութեան վերաբերեալ, որը յոյս կթողներ ՆԱԹՕ-ի անդամակցութեան համար: Ուաշինկթոնի համար առանցքային աշխարհաքաղաքական նուէրը մնում է Մոսկուան, բայց ակնյայտ է, որ Օպաման ցանկանում է Թուրքիային մեծ դեր վերապահել այդ խաղում: Առայժմ պարզ է Գերմանիան կը միանաձ Ռուսաստանին փակուղու մէջ մտցնելու գործընթացին: Գերմանիան ոչ միայն էներգետիկ ոլորտում է կախուած Ռուսաստանից, այլեւ ոչ մի ցանկութիւն չունի ընդդիմանալ Մոսկուային, քանի որ Պեռլինը ոչ մի իրական սպառ-

Շարք էջ 19

ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵՎՈՅ

Նախաձեռնութեամբ՝ Հ.Մ.Մ.-ի ԾՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Ի Պատիւ՝ Հ.Մ.Մ.-ի ՎԱՍՏԱԿԱՒՈՐ ԵՒ ՎԵԹԵՐԱՆ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒ

Տեղի կ'ունենայ՝ Ուրբաթ, 8 Մայիս 2009

երեկոյեան ժամը 8:00-ին

Հ.Մ.Մ.-ի Կարօ Սողաւալեան սրահէն ներս

1060 N. Allen Ave., Pasadena

Փափաքելի է Ձեր ներկայութեամբ պատուէք նաեւ տարբեր շրջաններէ ներկայ գտնուող սիրուած Հ.Մ.Մ.-ականները:

ՀԻՒՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐՈՒՄՅ ԱՌԹԻ ԲԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻ ՀՈԼՈՎՈՅԹՆ ՈՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

ԴՈՎՏ. ԳԷՈՐԳ ԽՐԼՈՊԵԱՆ

Սերունդների յաջորդականութեան ներքին կառուցումը օրինաչափութիւնները ուսումնասիրելիս բացայայտուում է ինքնատիպ մի խորհուրդ, հետաքրքրական մի երեւոյթ: Մարդկային քաղաքակրթութեան սկզբից աւագ սերունդը որոշել է նոր սերնդի ուսուցման, դաստիարակութեան ու կրթութեան ծրագիրն ու բովանդակութիւնը: Նա ճշգրտել է դրանք իրականացնելու լծանակներն ու մեթոդները: Աւելին: Նա ինքն է իրականացրել այդ մարդակերտական կարեւոր ընկերակրան առաքելութիւնը: Բայց ինչպէս փորձն է ցոյց տալիս, նոր սերունդը զգալիօրէն շեղուել է աւագ սերունդի իդեալներից ու որդեգրել իր սեփական ուղեծիրը: Այդ անհամապատասխանութիւնը տարբեր արտայայտութիւն, բայց բոլոր դէպքերում, հին Եգիպտոսից մինչեւ օրս, հիմք է ծառայել, որ նոր սերնդին որակեն որպէս աւանդութիւններին անյարիր, մեծերի նկատմամբ անյարգալից, անտարբեր, ծոյլ, անհաւատ, ըմբոս: Հակառակ դրան նոր սերունդը, ուշ թէ շուտ, մասնակցել է քաղաքակրթութեան հոլովոյթին ու կանգնել առաջադիմութեան նաւի ղեկին:

Տարբեր ժամանակներում արժէքների փոխանցման կառուցումը իրենց զգալ են տալիս տարբեր գործոններ: Սոցիալական մեք առաւելաբար քննարկելու ենք այն գործոնները, որոնք իրենց դրսեւորում են արդի դարաշրջանում: Նշենք, որ դրանք գործում են համադրուած, միաձուլուած, բայց մենք, հասկանալի նպատակներով, դրանց անդրադառնալու ենք առանձին առանձին, մեկուսացուած:

Մինչեւ անցեալ դարի կէսը երիտասարդութիւնը համարուում էր ապագայի համար նախապատրաստող մի խումբ եւ ընկերութիւնը նրան չէր վերապահում ներկայ պայմաններին բնորոշ մասնաւոր գործունէութեան տեսակներ: Նրա գլխաւոր պարտաւորութիւնը համարուում էր սովորելը, գործող արժէքների ու սովորութիւնների իւրացումը, ազգային պատկանելութեան զգացումի կերտումը: Այսօր, նոր սերնդի արագացուած զարգացման եւ ընկերութեան մէջ նրա գրաւած նոր կարգավիճակի հետեւանքով, երիտասարդը համարուում է ընկերութեան գործօն անդամը: Նրան, դեռ ուսումնասիրութեան օրերին, փստահ-

ուում են որոշակի բարդութեան ու լրջութեան յանձնարարութիւններ: Այս դէպքում նկատի պէտք է ունենալ, որ նոր սերնդի արագացուած զարգացումը առաւել նկատելի է մարմնական եւ իմացական աճի եւ նուազ ընկերային կարողութիւնների աճի ասպարէզներում: Նոր սերնդի գործունէութեան ոլորտում տուեալ երեւոյթի սահմանափակիչ գործօնը նուազեցնելու համար առաջարկուում է նրան ընտանիքում, մանկապարտէզում ու տարրական դասարաններում յանձնարարութիւններ, պարտականութիւններ տալ փոքր հասակից: Ցանկալի է, որ վերջիններս ունենան եռակի ուղղուածութիւն. գործունէութիւններ, որոնք նուազեցնում են նրա կախուածութիւնը ուրիշի օգնութիւնից, գործունէութիւններ, որոնք նպաստում են ընդհանուրի, խմբի միւս անդամների բարեկեցութեան եւ գործունէութիւններ, որոնք ունենան համագործակցական տարր: Միաժամանակ ցանկալի է, որ անհատիկապէս սկսի աշխատել սովորել տարբեր տարիքի անհատների, մանաւանդ աւագ սերնդի ներկայացուցիչների հետ: Այդ հնարաւոր է դառնում, եթէ նա ընկերական, համադասական (ոչ-ստորագասական) շարաբերութիւններ մշակի իր ծնողների, ուսուցիչների, վերադասի հետ:

Մի օր հանրախանութ էի գնացել տան իրեր գնելու համար: Նկատեցի մի երիտասարդ տիկնոջ, որը իր փոքր աղջկայ հետ աշխոյժ քննարկում էր իր անելիք առեւտուրի հարցերը: Երեւոյթը ինձ մեծապէս հետաքրքրեց եւ ես հետեւեցի նրանց: Հագուստների բաժնում երիտասարդ մայրը իր համար ընտրեց մի զգեստ: Այն հագնելուց յետոյ նա իր փոքրիկ դստեր կարծիքը հարցրեց: Վերջինս իր համաձայնութիւնը տուեց մի քանի զգեստ փորձելուց յետոյ միայն: Նոյնը կրկնուեց վարագոյրների բաժնում: Մայրը գնեց փոքրիկի հաւանածը:

Այս առիթ հանդիսացաւ, որ ես երեւոյթը ուսումնասիրեմ: Պարզուեց, որ քաղաքի երիտասարդ ծնողների մեծամասնութիւնը հարցնում են իրենց երեխաների կարծիքը, երբ քննարկում են ընտանիքին, անձամբ իրենց եւ զաւակներին վերաբերող հարցեր: Որքան ընտանիքը երիտասարդ է, այնքան մեծ է այդ իրողութեան հաւանականութիւնը: Աւագ սերնդի մօտ այն նուազում էր: Նշուած իրաւունքը, կարգավիճակը երեխան

չէր նուաճել, այլ այն նրան տուել էին իր ծնողները ընտանեկան նոր շարաբերութիւնների մշակման հոլովոյթում, ընտանեկան շարաբերութիւնների դեմոկրատացման ընթացքում: Այսպիսով, նոր սերունդը դեռ փոքր տարիքից ստանում է ինքնուրոյն կարծիք ունենալու, այն արտայայտելու եւ խմբի, հաւաքականութեան գործերին մասնակցելու իրաւունք:

Յաճախ մենք իրաւունքը տալիս ենք, սակայն մոռանում ենք սովորեցնել դրանից ճիշդ եւ արդիւնաւոր կերպով օգտուելու միջոցներն ու եղանակները:

Այս պարագային աւագ սերունդը մտահոգուած պէտք է լինի, որ նոր սերունդը սովորի առաջադրուած հարցերի նկատմամբ ցուցաբերել բազմակողմանի մօտեցում, նկատի առնել բոլոր երեսները, իրեն պատկերացնել ուրիշի դերում, յաղթահարել եսակենտրոնութիւնն ու կամակորութիւնը: Կարեւորն այն է, որ պատանին, անհատապէս, երիտասարդը աստիճանաբար սովորի իր «եսի» մէջ տեղադրել «մենք»:

Մեծ մայրս պատմում էր, որ Մեծ Եղեռնից առաջ, Այնթապում, չորս եղբայրները, իրենց երեխաներով ու կանանց հետ, միասին են ապրել մի ընդհանուր մեծ բնակարանում: Ոչ միայն մեծ հայրն ու մայրը, այլեւ եղբայրները, իրենց խօսքն են ունեցել իւրաքանչիւրի ընտանեկան գործերում: Այնտեղ գործել է ինքնատիպ մանկական մի աշխարհ, որտեղ աւագ երեխաները հոգացել են կրտսերներին: Հայ ընտանիքը, ինչպէս տարբեր ժողովուրդների ընտանեկան բոյնը գնալով աստիճանաբար փոքրացել ու ինքնակենտրոն է դարձել: Այժմ հայ ընտանիքը բջիջային է՝ ամուսիններ եւ մէկ կամ երկու զաւակ: Մեծ հայրն ու մայրը, եղբայրներն ու քոյրերը իրաւունք չունեն խառնուելու իրենց հարազատների ներընտանեկան հարցերին: Զգալիօրէն փոքրանում է նոր սերնդի շարաբերութիւնների ցանցը, մտերիմների շրջանակը: Միաժամանակ ծնողները իրենց ուշադրութիւնը աւելի ու աւելի կենտրոնացնում են մէկ կամ երկու զաւակի վրայ, դառնում են աւելի զաւակակենտրոն, երբ վերջիններս աւելի մեծ միտում են ձեռք բերում շփուել ու կապուել «դրսի» հասակակիցների հետ: Մտող-զաւակ շարաբերութիւններում աւելի ու աւելի հրամայական է դառնում ընկերականութիւնը, մտերմութիւնը, որի

իրականացման համար յաճախ չի բաւարարում ծնողի ժամանակը, «համբերութիւնը» եւ անհրաժեշտ հոգեբանական ու մանկավարժական գիտելիքների պաշարը:

Գիտելիքների եւ գործող արժէքների արագացուած հնացումը, փոփոխութիւնը եւ ընդհանրապէս նրանց ուժականութիւնը զգալի ազդեցութիւն է ունենում մարդկանց շարաբերութիւնների կառուցի ու մասնաւանդ նոր սերունդի ուսուցման, կրթութեան ու դաստիարակութեան ընթացքի վրայ: Բացի հիմնական պատուիրաններից (մի գողացիր, մի սպանիր, մի շնացիր, յարգիր ծնողներդ, հաւատարիմ եղիր Աստծուն եւ այլն) եւ սիրոյ, հաւատի ու յոյսի վերաբերեալ քրիստոսատուր պատուիրաններից գործառնութեան մէջ գտնուող գիտելիքներն ու արժէքները արագօրէն փոխուում են: Գիտելիքները եօթ տարին մէկ շուրջ 80%-ով հնանում են: Եթէ անցեալում ընկերային արժէքները փոխուում էին 25 տարին մէկ (սերունդների հերթափոխութիւնը հաշուարկուում էր այդ չափանիշով), ապա այժմ դրանք իրենց դիրքերը զիջում են 10-12 տարին մէկ: Եթէ անհատ մարդու կեանքի տեւողութիւնը ընդունենք 75 տարի, ապա նրա կեանքի ընթացքում անցեալում գործել են երեք արժէքային սերունդ (25+25+25), ապա այժմ գոյակցում են 6-7-ը:

Ինչպիսի հետեւանքներով է յղի տուեալ բնական երեւոյթը:

1. Արդի ընկերութեան մէջ գոյակցում ու գործում են տարբեր, նոյնիսկ տուեալ անհատի համար օտար ու խորթ սերնդային արժէքներ, որոնց իմացութիւնն ու որոնց հետ արդիւնաւէտ շփումը պահանջում է որոշակի փորձառութիւն եւ հմտութիւն:

2. Արդի մարդուն, այդ թւում նաեւ երիտասարդին, բնորոշ է մենակութեան, մեկուսացուածութեան զգացումը: Նա ապրում է մեծ ու բազմամարդ բնակավայրերում, բայց իրեն զգում է մենակ: Սոցիալ երեւոյթը նպաստում է, որ այդ զգացումը աւելի ընդգծուի: Դիտարկումները ցոյց են տալիս, որ երիտասարդը առաւելաբար շարաբերութիւն է հաստատում իրեն անմիջապէս մերձակայ սերնդային արժէք կրողի հետ: Մնացած միւս 5-ի հետ հաղորդակցութիւնը կամ բացակայում է, կամ թոյլ է եւ կամ էլ պատահական:

Շաբ.թ էջ 17

Authorized Agent
Blue Shield of California
An Independent Member of the Blue Shield Association

A.B.A. INSURANCE SERVICES

SERVING SINCE 1975

BEDROS S. MARONIAN

(818) 500-9585
CA LIC. #0494056 • BMaronian@AOL.com

FAX 500-9308 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205

ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ԶԵ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ՁԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

«ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴՆ» ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՁԵՐՆՈՒԹԵԱՄԲ ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ

Արուեստարան, փրոֆ. Մարգարիտ Շահինեան

Այս խորագրի ներքոյ Ապրիլի 21ին Կլենտոնի քաղաքի կենտրոնական գրադարանում «Նոր Սերունդ» Մշակութային Միութիւնը նախաձեռնել էր մի հիանալի ծրագիր: Այն նուիրուած էր 1915 թ.ի Ապրիլեան եղեռնի զոհերից մէկի, հայ ժողովրդի փառապանծ զաւակ, հայ երաժշտարուեստի հանճարեղ գործիչ Կոմիտասի ծննդեան 140-ամեակին:

Բացառիկ մի ծրագիր, որը վարեց ժողովրդի կողմից գնահատուած եւ սիրուած երգչուհի, արուեստաբան, փրոֆ. Մարգարիտ Շահինեանը: Կոմիտասի կեանքը, գործունէութիւնն ու աւանդը: Մ. Շահինեանը ներկայացրեց իւրատիպ ու հետաքրքիր մի ձեւի մէջ, որը Լոս Անճելոսեան համայնքի երաժշտական կեանքում իր նախադէպը չի ունեցել: Շուրջ մէկ եւ կէս ժամանոց ծրագիրը համակել էր հանդիսատեսին, որը ողջ երեկոյի ընթացքում քար լուծեամբ տարուծ էր Մ. Շահինեանի փայլուն ելոյթով: Շնորհալի արուեստագէտ-երգչուհին իր համերգ-դասախօսութեան մէջ խօսքը Կոմիտասի մասին համեմել էր նրա իսկ նշակած ժողովրդական չքնաղ երգերով: Երգեր, որոնք հայ ունկնդրի համար դարձել են մասունքներ, գանձեր, որոնց մասին խօսուել է բազմիցս, սիրուել եւ կատարուել են բազմաթիւ երգիչ-երգչուհիների կողմից ոչ միայն հայրենիքում, այլեւ աշխարհի տարբեր երկրներում:

Կոմիտասի ողջ ստեղծագործական գործունէութեան մասին խօսելու համար անհրաժեշտ էր բաւականին երկար ժամանակ: Սակայն Մարգարիտ Շահինեանը վարպետն իր գործի, կարողացաւ մէկ երեկոյի ընթացքում հանգամանալից ներկայացնել այն ամէնն, ինչ կը հետաքրքրէր պարզ հանդիսատեսին:

Երգչուհու խօսքն ու երգը շողկապուած եւ միահիւսուած էին իրար: Կատարուած շուրջ 10 երգերը ընտրուած էին նիւթի ոգուն եւ բովանդակութեանը խիստ համահունչ: Նրա արհեստավարժ մօտեցումը իր կատարեալ դրսեւորումն ունեցաւ թէ՛ խօսքի ներկայացման եւ թէ՛ երգերի կատարողական վարպետութեան մէջ: «Անտունի», «Ծի-

րանի ծառ», «Գարուն ա», «Ակնաթնխաղ», «Կուռնկ», «Մածուն» եւ «Մերել» եւ այլ կատարուած բարդ երգերը Մարգարիտը ներկայացրեց իրեն բնորոշ մարգարտաշատ զեղզեղանքով ու բարձր որակով: Նրա հոգեթով հայեցի երգեցողութիւնը, զմայլելի ձայնն ու խորաթափանց ոգին անսահման բերկրանք ու վայելք պատճառեցին երաժշտասէր հանդիսատեսին, որն համակ ուշադրութեամբ հետեւում էր երգչուհուն, մտովի երգում նրա հետ: Ելոյթն աւարտուեց բուռն ծափահարութիւններով, ջերմ արտայայտութիւններով եւ գնահատանքի խօսքերով:

Մարգարիտ Շահինեանն իր կատարողական կեանքում, տասնեակ տարիներ շարունակ, բազմաթիւ բեմերից հնչեցրել է տարբեր ժանրերի (ոճերի) երգեր՝ դասական, աշուղական, գուսանական, հոգեւոր, էստրատային, սակայն Կոմիտասի ժողովրդական երգին վերաբերուել է բացառիկ ջերմութեամբ եւ սիրով: Եւ ինչպէս ինքն է ասում. «Իմ հոգու ամենանուիրական, հարազատ եւ թանկարժէք գանձն է, որով սնուել, կրթուել եւ դաստիարակուել եմ դեռ մանկուց: Մի անփոխարինելի լուսաւոր փարոս, որին ես ձգտել եմ ողջ կատարողական գործունէութեան ճանապարհին»:

Այո, սա էլ լուրջ արուեստագէտին խորին համոզմունքն ու նուիրումը:

Իսկ «Նոր Սերունդ» մշակութային միութեանը յայտնում ենք մեր խորին շնորհակալութիւնը այսպիսի հետաքրքիր եւ բազմաբովանդակ միջոցառում կազմակերպելու համար:

Յայտնի է որ այս միութիւնն իր առաքելութիւնն է համարում այսօրինակ ձեռնարկների միջոցով ամերիկահայ նոր սերնդին իրագեկ պահել, ճանաչել տալ սեփական ազգի մշակոյթին, դրանով իսկ գնահատել ինքնաճանաչման գերագոյն արժէքը: Այսօրուայ իրական կեանքի խառնաշփոթի մէջ այսպիսի գործունէութիւնը կարելի է որակել առնուազն խիզախութիւն...

Կեցցէ՛ք դուք: Թղթակից

ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՆԵԱՆ Ի ՊԱՏՈՒԻ

ՏՕԲԹ. Ա. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Հայէպահայ ծանօթ բանաստեղծ, արձակագիր, հրապարակագիր, շրջուն մտաւորական, Թորոս Թորանեան, հիւրաբար կը գտնուի Լոս Անճելոս: Այս այցելութիւնն իր կողմէ քաղութիւն պիտի տրուէր թուականէս երկու տարի առաջ, Այթապի Հերոսամարտի 88-րդ տարեդարձի տօնակատարութեան իբրեւ գլխաւոր բանախօս հրաւիրուած ըլլալուն առիթով: Թորանեան, արկածի մը հետեւանքով չէր կրցած ճամբորդել: Փոխարէն՝ ան ուղղարկած էր իր գրաւոր ելոյթը: Ուրախ ենք յայտնելու, որ Թորանեանի այս այցելութիւնը առիթ ընծայած էր «Նոր Օր»ին, գործակցաբար Այնթապի, Տէրթ Եօլի հայրենակցական միութիւններուն, ինչպէս նաեւ Ամերիկայի Հայ Գրող-

ներու Միութեան՝ նախաձեռնէ անոր ծննդեան ու թաւանամեակին (մեծարեալին վկայութեամբ՝ 82) նուիրուած մեծարանքի ձեռնարկի մը, որ տեղի ունեցաւ Մայիս 10-ին, երեկոյան ժամը 7.30-ին, «Պէշկէօթիւրեան» սրահին մէջ, Փասատինա:

Ձեռնարկի պատկառելի բազմութեան մէջ իրենց ներկայութեամբ ուշադրութիւն կը գրաւէին մեծարեալին լուսանկարաբանական մեծ թիւով գրչակից ընկերներէն, միութեանական գործակիցներէն եւ իր ուսանողական շրջանի դասընկերներէն շատեր: Անոնք եկած էին իրենց յարգանքի բաժինը բերելու տաղանդաշատ մտաւորական հարազատի մը, որուն կեանքին նպատակը եղած էր բոլորին ծանօթ

Շաք.ը էջ 19

Բնփրկե՛ք
ՇԲՄ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ԿԱՐԺԱՐԱՆԸ
 Ձեր Ձաւակին Լաւագոյն Գասափազակութեան Համար

AGBU PASADENA HIGH SCHOOL
 (WASC ACCREDITED HIGH SCHOOL)

**New Student Enrollment
 Grades: 9-12**

- College Preparatory Academic Program
- Honors and Advance Placement (AP) Level Instruction in All Subject Areas
- Small Class Sizes and Individual Attention
- Promoting Personal Growth and Academic Success
- Comprehensive Armenian Curriculum
- College Counseling and Annual University Visitations
- Co-curricular and Extra Curricular Activities Including Competitive Sports
- Safe and Secure Environments; Closed Campus

Make the Quality Choice...
 Choose AGBU High School - Pasadena for your child's high school education.

For more information, campus tour and meeting with the administration, call:
626 794-0363
 2495 E. MOUNTAIN STREET, PASADENA, CA 91104
 (CORNER OF ALTADENA DRIVE AND MOUNTAIN STREET)

ՀԱՅ ԴՊՐՈՑ

ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉԻՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐՈՒԱՆԴՊԱՊԱՅԵԱՆ

Հայ ուսուցիչը դասաւանդող պաշտօնեայ չէ միայն Ան չի բաւարարուիր դասը անհրաժեշտ բժախնդրութեամբ կատարած ըլլալու գոհունակութեամբ: Դաստիարակ է նաեւ: Ուսուցչութիւնը կը նկատէ ազգային առաքելութիւն: Իր աշակերտներուն ուսում ջամբելով հանդերձ, որպէս դաստիարակ, ան

23ի հանդիսութեան:

Գիտեմ թէ հանդիսարահի մուտքին, աջ կողմի պատը միշտ զարդարուած կ'ըլլայ աշակերտներու «ստեղծագործութիւններով»: Տեսած են զնահատած եմ Հայոց Լեզուի եւ Վարդանանց հանդիսութիւններու առիթներով պատրաստուած աշակերտական գծանկարները: Այսօր կան Ցեղասպանութիւնը յատկանշող գծանկարեր աւելի շատ:

հետամուտ է անոնց բարոյական եւ ազգային կրթութեան:

Միաժամանակ աշակերտը է եւ ուշադիր, որ մաքուր մնայ դպրոցին միջավայրը եւ չապականի մոլորութիւններու եւ վատառողջ սովորոյթներու դպրոցէն ներս թափանցումով: Միեւնոյն ատեն կը ջանայ արտադասարանային ձեռնարկներով զարգացնել իր աշակերտներուն գործակցութեան ոգին, կազմակերպչական կարողութիւնը եւ ազգային գիտակցութիւնը:

Այս իրողութիւնը վերահաստատելու պատենութիւնն ու գոհունակութիւնը ունեցայ, ներկայ գտնուելով Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մանուկեան-Տեմիրճեան վարժարանի Հայոց Ցեղասպանութեան նուիրուած Ապրիլ

կը դիտեմ հետաքրքրութեամբ: Ուշադրութիւնս կը գրաւեն Թուրքը որպէս իժ ներկայացնող երկու գծանկարներ: Մէկուն իժին բերնէն կրակ կը ժայթքէ, միւսին բերնէն՝ արիւն կը հեղու: Երկուքին ալ գլուխներուն վրայ կարմիր ֆէս՝ թրքական դրօշակով: Քիչ անդին աւերակ եկեղեցի, դէպի երկինք սլացող խաչով կան ուրիշ քանդուած եկեղեցիներ: Բայց այս տխուր երեւոյթի կողքին կան նաեւ լաւատեսութիւն արտայայտող գծանկարներ: Այս մէկը կը ներկայացնէ հայ գիտուորներ՝ եռագոյն դրօշակներով՝ կը գրոհեն փախչող թուրքերուն վրայ: Ուրիշ մը գծած է Հայաստանի քարտէսը՝ Ար-

Շաբ.ը էջ 18

ԱՐԶԱԳԱՆԳ ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԵՆ

Այս օրերուն մեր շուրջը կը լսուին քրիստոնէական հաւատքը հարցականի տակ դնող խօսքեր, կամ ընդհանրապէս հաւատքը անկարելի նկատող լոգուներ: Այս երեւոյթը լուրեան կը սպառնայ նաեւ մեր դարաւոր հաւատքին, անոր՝ զոր անմար պահելու համար հայ ժողովուրդը դարեր շարունակ անհաւասար մարտեր մղած ու դէմ դրած է փոթորիկներու:

Այդ պայքարի հոգիով տոգորուած, Մերտինեան Հայ Աւետարանական վարժարանը կը ջանայ նոր սերունդը ներշնչել մեր

հայրերուն հաւատքով եւ այդ հոգիով չիշատակուեցաւ Յիսուսի հրաշափառ Յարութեան տօնը:

Ուրբաթ, 3 Ապրիլ 2009ին, առաւօտեան ժամը 8:30ին դպրոցին հանդիսարահին մէջ, Սուրբ Յարութեան տօնին առիթով տեղի ունեցաւ պաշտամունքէն ետք յաջտակի մը, մանկապարտէզէն մինչեւ ծրու կարգի աշակերտներուն համար: Ներկայ էին մեծ թիւով ծնողներ, որոնք եկած էին բեմի վրայ իրենց զաւակները տեսնելու

Շաբ.ը էջ 19

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՈՍԻ ՀԱՅ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐժԱՐԱՆ ԱՊՐԻԼ 24-Ի ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

ԼԻՆՏԱ ԳԱՆՏԻԼԵԱՆ

Յարուցեալ ժողովուրդ վերնձիւղուած իր իսկ արեան մէջէն, յամառ աշխատանք, յարատեւելու կամք, գոյատեւելու, պայքարելու, հասնելու համար մեր արդար դատի լուծման... այս բոլորը խտացուած երկու բառերու մէջ «Ապրիլ 24»...:

Ամէն տարի Ապրիլեան ոգեկոչումը կրկնել եւ հանդիսաւոր կերպով ոգեկոչելը, հայ ժողովուրդի համար իր իրաւունքներուն հասնելու միջոցներէն մէկն է, արծարծելու մեր դատը, թէկուզ 94րդ անգամ, վերարժեւորելու անցեալը, անմեղ գոհերու հոգիները հանգիստ պահելու եւ դէպի արդարութիւն գացող միջոցներն ու ճանապարհները որոնելու:

1. Վաւերագրական ֆիլմերու ցուցադրութիւն եւ վերլուծում:

Վարժարանիս բարձրագոյն կարգերը «6-7-8» եղեռնի նուիրուած ֆիլմեր դիտեցին եւ կեդրոնացան եւ վերլուծեցին «My son shall be Armenian» վաւերագրական ժապաւէնը, որ առիթ տուաւ պատանիներուն մտածելու իրենց արմատներուն մասին, պրպտելու այն պատճառները, որ իրենց ծնողները ստիպած էր օտար ափեր

ձը հայ գրականութեան եւ ընդհանրապէս հայ կեանքի վրայ:

3. Այցելութիւն Մոնթեպելլօ. Ապրիլ 22ի առաւօտեան ծրու կարգի աշակերտները ընկերակցութեամբ ուսուցչուհիներ տիկ. Լ. Գանտիլեանի եւ տիկ. Մարօ Գուլոմճեանի այցելեցին Մոնթեպելլօյի Մեծ Եղեռնի գոհերու չիշատակին նուիրուած յուշարձանը, իրենց յարգանքի տուրքն ու սրտի պարտքը մատուցին՝ մեր մէկ ու կէս միլիոն նահատակներուն, խունկ ծխելով, մոմ վառելով, աղօթելով եւ իրենց սրտի խօսքերը ազատօրէն եւ անկաշկանդ արտայայտելով:

4. Ապրիլ 23 Առաւօտեան տեղի ունեցաւ աշակերտական Ս. Պատարագի մատուցում, պատարագիչ՝ Անտոն Վրդ. Սարոյեան իր քարոզին մէջ վերակոչեց վերապրած Սարգիս Գազանճեանի ողիսականը, աշակերտները դնելով այդ օրերու զարհուրելի պատկերներու միջնորդարին մէջ: Աշակերտները հաղորդուեցան, որուն յաջորդեց վարժարանիս բակը զետեղուած Ծիծեռնակաբերդ յուշարձանի մանրակերտին շուրջ, ծաղիկներու զետեղումը, սկսեալ 2 տարեկան մանկամտուրի մանուկներէն, բոլոր աշակերտները լուռ

հաստատուելու, եւ տակաւին եղեռն, ջարդ, իրաւունք, անարդարութիւն... բոլոր այս եզրերը գործածելով անոնք գրաւոր արտայայտեցին իրենց տպաւորութիւնները:

2. Թատրոն. Ապրիլ 21ին առաւօտեան 7րդ եւ 8րդ դասարանի աշակերտները, ընդառաջելով Համագոյնի հրաւերին, ներկայ գտնուեցան Սիսեան թատերական միաւորի կողմէ ներկայացուած «Մեծ Լուրթիւնը» թատրոնին, որուն համար ունեցան նախապատրաստական աշխատանք սերտելով Դանիէլ Վարուժանի, Կոմիտասի, Ռուբէն Սեւակի եւ Գիրգոր Զոհրապի կենսագրութիւնները. արհաւիրքի օրերուն անոնց ապրած ճգնաժամերը եւ այդ բոլոր անդրադար-

բայեցին յուշարձանին շուրջը եւ իրենց յարգանքի տուրքը մատուցին մէկ ու կէս միլիոն գոհերու չիշատակին, ապա աւուր պատշաճի Անտոն Վրդ. Սարոյեան հոգեհանգստեան պաշտօն կատարեց մինչ աշակերտները երգեցին «Հանգչեցէք դուք Անդորը» նահատակներու նուիրուած շարականը, որու միջոցին երկրորդ դասարանի աշակերտներ, իրենց պատրաստած, բողոքի ցուցատախտակներով իրենց բարկութիւնը կ'արտայայտէին 94 տարի առաջ տեղի ունեցաւ անարդարութեան դէմ:

Այս տարի յատկանշական էր տեսնել Ծիծեռնակաբերդի ման-

Շաբ.ը էջ 18

833 W. Glenoaks Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծախառնակներու եւ մտանցիկներու Քայլափոխարկի բաժնում:
Գլխացաւ, վզի, մէջքի, յօդային եւ մկանային ցտեղի:
Ինքնաշարժի վնասի նեւրոլոգիական պատճառով
վնասուածքներու բաժնում:

Ձեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է

Massis Weekly

Volume 29, No. 16

Saturday, MAY 09, 2009

President Levon Ter-Petrosian:

Serzh Sarkisian Sold Out the Genocide, His Next Step Will Be Sellout of Karabakh

Thousands of Opposition Supporters Rally in Yerevan on May 1st

YEREVAN -- The Armenian opposition on Friday rallied thousands of its supporters for the second time this year to address concerns ranging from the social-economic situation in the country to the current Armenian-Turkish relations and the upcoming mayoral elections in the capital.

In a damning indictment of Armenia's rapprochement with Turkey, opposition leader Levon Ter-Petrosian accused President Serzh Sarkisian on Friday of scuttling U.S. recognition of the Armenian genocide and gaining nothing in return.

Addressing popular movement supporters, Ter-Petrosian charged that Sarkisian's apparent acceptance of a joint Turkish-Armenian academic study of the 1915 mass killings of Armenians in the Ottoman Empire amounted to "genocide denial."

"We are left to conclude, without the slightest exaggeration, that for the sake of prolonging his rule Serzh Sarkisian has literally sold out the genocide," he said. "His next step will undoubtedly be a sellout of Karabakh, after which he will become the first

Armenian to win the Nobel prize."

Ter-Petrosian joined Armenian skeptics in contending that despite a U.S.-brokered agreement announced Ankara and Yerevan on April 22 Turkey will not establish diplomatic relations and open its border with Armenia before a resolution of the Nagorno-Karabakh conflict.

"Contrary to optimistic predictions and contrary to all expectations, relations between Armenia and Turkey will not be normalized and the Turkish-Armenian border will not be opened until substantial progress is made in the resolution of the Karabakh conflict," he said. "A question arises: what was all this fuss about? Unfortunately, the answer to the question will be bitter for the Armenian side."

Ter-Petrosian claimed that Tur-

Thousands of opposition supporters march through Yerevan

key misled Yerevan and Washington into thinking that it is about to lift the 16-year blockade of Armenia in order to stop U.S. President Barack Obama from describing the 1915 massacres as genocide.

"Turkey has fully achieved its

Continued on page 2

Freedom House:

Armenia Press Not Free

WASHINGTON, DC -- Armenia again has been judged as lacking press freedom in an annual review by a prestigious U.S.-based international rights advocacy organization.

The Washington-based NGO Freedom House (www.freedomhouse.org) late last week released its annual Press Freedom Index timed to the World Press Freedom Day (marked every year on May 3) in which it found "a decline in press freedom in every region" and "an increasingly grim working environment in 2008."

The watchdog concluded that the region of Central and Eastern Europe/former Soviet Union to which Armenia is related "suffered the biggest drop in press freedom of any region..."

In the list of 195 nations and territories topped by North European democracies, Armenia shares the 151st position with Singapore (or a decline by six positions compared to the 2008 ranking). Armenia's neighbors include Cote d'Ivoire, Iraq, Moldova (from above), Gabon and the United Arab Emirates (from below).

In its respective region, Armenia is

Continued on page 2

Glendale Armenian Community Leaders Meet With Newly Appointed Mayor Frank Quintero

GLENDALE -- On Monday, May 4th, 2009, Representatives of the Armenian American community in Glendale headed by the Armenian Council of America (ACA), met to congratulate and discuss issues of concern with the newly appointed mayor and longtime friend of the Armenian American community, Mr. Frank Quintero.

During their discussions with the Mayor, members of the SDHP "Arsen Gidour" chapter, Nor Serount "New Generation" Cultural Association, the Armenian Athletic Association "Homenmen," and the Gaidz Youth Organization stated the importance that the City of Glendale increase its efforts in getting the Armenian-American community more involved with city dealings,

communicating on a bilingual basis with the entire community of Glendale, and addressing the budgeting difficulties in a the least harmful manor toward programs geared for the youth and elderly of the city.

Mayor Quintero has been a strong supporter of the Armenian-American community and has worked closely with Armenian organizations over the years. "The Armenian-American community of Glendale, once again, looks forward to working with Mayor Quintero, especially in these trying times to address the Armenian American concerns within the City along with the greater concerns of the Glendale residence," stated Chris Garsevanian, ACA government relations coordinator.

Armenian Genocide Advocacy Continues 115 Bipartisan Co-Sponsors Have Signed on HR 252

WASHINGTON, DC -- Despite President Barack Obama's April 24th statement where he reneged on his commitment to fully recognize the Armenian Genocide, the Armenian Council of America (ACA) and the Armenian American community continues its advocacy on the Armenian Genocide.

The Armenian Genocide Resolution (H.R. 252), introduced by Representative Adam Schiff (D-CA), has now reached 115 bipartisan co-sponsors. The legislation calls upon the President and the U.S. Government to properly recognize the atrocities that occurred in the Ottoman Empire that resulted in the deaths of its Armenian population as genocide. It states for the President to "ensure that the foreign policy of the United States reflects appropriate understanding of the Armenian Genocide" and to accurately characterize the systematic and deliberate annihilation of 1,500,000 Armenians as genocide".

To promote legislative advocacy, ACA is embarking on a campaign on the American record of the Armenian Genocide. ACA will be distributing "The Morgenthau Story" digital videodisc (DVD) to all members of the U.S. House of Representatives and the Senate. Ambassador Henry Morgenthau was the leading American official in the Ottoman Empire from 1913 to 1916. In that role he witnessed the rise of nationalism in Turkey and the deportation and massacre of the Armenians.

"The Morgenthau Story" film in-

cludes interviews of Morgenthau family members, photographs and film archives of victims of the Armenian Genocide. Grandsons Henry Morgenthau III, a television producer, and District Attorney Robert Morgenthau appear, along with great-granddaughter Dr. Pamela Steiner. Steiner is a senior fellow at the Harvard Humanitarian Initiative and project director of HHI's Inter-Communal Violence and Reconciliation Project, where she focuses on improving the relationship between the Turkish and Armenian people.

"Instead of trying to deny it, Turkey should find redemption through accepting what happened and trying possible to make some kind of restitution," Henry Morgenthau III remarked in the documentary. Dr. Steiner presented several points of reconciliation in her dialogue such as truth, acknowledgement, restitution, memorialization, and changing history books. The Morgenthau legacy and commitment to the truth of the Armenia Genocide continues.

"The Armenian Council of America and the Armenian-American community applaud Congressmen Schiff and his fellow 115 Members of Congress for their courage to stand by their commitments to support the truth regarding the Armenian Genocide", said ACA government relations coordinator Chris Garsevanian. "We encourage Armenian-Americans to continue contacting those representatives who have yet to join with their colleagues."

Another Armenian Journalist Beaten Up

YEREVAN -- Argishti Kivirian, the editor of a private Armenian news agency, was badly beaten by unknown assailants outside his Yerevan apartment early on Thursday in yet another assault on local journalists. (UPDATED)

Kivirian, 36, was rushed to hospital and placed under intensive care shortly after the incident that occurred as he returned home early in the morning. According to his sister Armenika, the attackers used wooden sticks to inflict serious injuries on his head and body.

They also had firearms," she told RFE/RL at Yerevan's Erebuni Medical Center. "We heard three gunshots. As soon as Argishti's wife and I heard noise we dashed out of the apartment and went downstairs. Fortunately, he wasn't hit by bullets."

She said the assailants were gone

by the time they found the blood-stained journalist lying on the ground. "There are injuries all over his body and especially his head," she said.

Kivirian's beating was condemned by more than a dozen Armenian non-governmental organizations. In a joint statement, they said it was made possible by the authorities' failure to punish the perpetrators of past attacks on journalists.

Serzh Sarkisian Sold Out the Genocide

Continued from page 1

goal, Armenia has been left empty-handed and the Diaspora again disappointed," said Ter-Petrosian. "The first half of the game that began with the football diplomacy has ended 1:0 in Turkey's favor."

Ter-Petrosian and his Armenian National Congress (HAK) are strongly opposed to the idea championed by the Turkish government. The HAK leader, who served as Armenia's first president from 1991-1998, rejected it as "unacceptable and offensive" even before the start of the Turkish-Armenian dialogue.

"Can we accuse Turkey and the United States of hypocrisy?" the ex-president said. "Absolutely not. Turkey, displaying an enviable diplomatic ingenuity, has brilliantly achieved its primary objective at this stage, while the U.S. president has acted in the way any responsible leader would act in such a situation. If there is any need to look for a target of the blame, then that target may only be Armenia's authorities of the last 11 years."

Ter-Petrosian went on to accuse his successor Robert Kocharian and Sarkisian of "desecrating the sacred concept of genocide" and turning it into "an object of political trading." He also hit out at unnamed "national bosses in the Diaspora" that have for years vilified him and praised the Kocharian-Sarkisian duo for raising the genocide issue in Armenia's dealings with Turkey.

The latest HAK rally in Yerevan came one day before the official start of campaigning for the May 31 municipal elections. In his speech, Ter-Petrosian defended his surprise decision to top the HAK's list of candidates and urged supporters to actively par-

ticipate in the election campaign.

Ter-Petrosian also urged the authorities to ensure that the polls are free and fair. "The proper conduct of the mayoral elections is Serzh Sarkisian's last chance to gain some authority with Armenian society and the international community," he said.

Popular movement supporters waving Armenian national flags

He did not say what his opposition alliance will do if it considers the vote to have been fraudulent.

Ter-Petrosian further stood by his gloomy economic outlook for Armenia, predicting a further devaluation of the national currency, the dram, and massive job losses. He dismissed anti-crisis measures taken by the Armenian government and its pledge to make large companies, typically owned by government-linked businessmen, "the number one target" of the fight against tax evasion.

"As long as Sarkisian occupies the post of president big business will not be taxed [in full] because it is the most reliable support base of the kleptocratic system headed by him and the main source of his personal prosperity," he said.

The speech was followed by a traditional march of opposition supporters through the center of Yerevan. Although the protest was not sanctioned by the municipal administration, the police decided to allow it, citing the fact that it is taking place on May Day, a public holiday in Armenia.

Armenia: Yesterday, Today, and Maybe No Tomorrow

By Lucine Kasbarian

Yesterday, Armenia was a battlefield and prize for competing empires. Today, Armenia is a battlefield and prize for competing empires.

Yesterday, the Young Turk regime released criminals from prison to terrorize Armenians. Today, Turkish and Armenian regimes contain criminals who terrorize Armenians.

Yesterday, the Turkish government solved its "Armenian problem" with repression, violence and murder, including the execution of 250 intellectuals in 1915. Today, the Turkish government solves its "Armenian problem" with repression, violence and murder, including the execution of Hrant Dink in 2007.

Yesterday, in the Ottoman Empire, Armenian women threw themselves into rivers and over cliffs to avoid Turkish rape, forced marriages and slavery. Today, in Turkey, migrant women from Armenia prostitute themselves, while Armenian women Turkify themselves through intermarriage.

Yesterday, Armenians struggled on their own lands to retain their faith, language and traditions. Today, Armenians live in foreign lands, and while free to practice their faith, language and traditions, let them fade away.

Yesterday, international media reported truthfully about the Armenian Genocide. Today, international media willingly publish Turkish propaganda and genocide denials.

Yesterday, Turkish authorities removed Armenians from their lands to convince the world that Armenians never lived there. Today, Turkish authorities dismantle churches, monuments, and cemeteries to convince the world that Armenians never lived there.

Yesterday, Turkish leaders demonized Armenians through word of mouth to turn the Turks against them. Today, Turkish leaders demonize Armenians through books and films to turn the Turks against them.

Yesterday, ordinary Armenians, their backs to the wall, secured an independent nation on the battlefield. Today, Armenia's ruling cabal may willfully surrender their nation behind closed doors.

Yesterday, President Wilson promised a mandate for Armenia, only to have the U.S. Senate reject it. Today, President Obama promised to recognize the Armenian Genocide, only to go back on his word.

Yesterday, Prime Minister Vratzian was forced to hand Armenia to the Soviets to save it from Turkish destruction. Today, President Sargsian and his clique voluntarily sacrifice Armenia's interests for their own benefit.

Yesterday, Armenians mistakenly trusted the Western powers and Russia. The Armenian nation paid the price. Today, Armenians mistakenly trust the Western powers and Russia. The Armenian nation pays the price.

Yesterday, Armenians of Arstakh defended their native lands against Azeri hostility. Today, Armenians of Arstakh defend their native lands against Azeri and NATO hostility.

Yesterday, Armenian leaders sacrificed their lives to secure liberty for their people. Today, Armenian leaders sacrifice their dignity for their own personal ambitions.

Yesterday, a closed border prevented Turkey from penetrating Armenia. Today, an open border could enable Turkey to penetrate Armenia.

Yesterday, Armenia would have been eliminated if its people did not resist. Today, Armenia will be eliminated if its people do not resist.

Lucine Kasbarian is an Armenian American writer.

Freedom House: Armenia Press Not Free

Continued from page 1

the 20th among 28 countries, ahead of Kyrgyzstan, but behind Moldova.

"Backsliding in the former Soviet Union continued, with a number of countries, including Armenia, Kyrgyzstan, and Russia, showing numerical declines, thanks in large part to legal pressure and attempts to control broadcast media outlets," Freedom House said in this regard. "As part of a state of emergency declared in March (2008) in Armenia, the government censored all media for several weeks and obstructed the work of both local and foreign journalists; in addition, authorities declared a moratorium on new media licenses until 2010."

Also, Armenia has failed to improve its status as 'Not Free' that it has been given by every Freedom House index since 2002.

Only the three Baltic nations (Estonia, Latvia, and Lithuania) are classed as having free press from among the former Soviet states. Interestingly, out of the 195 countries and territories covered in

the study, 70 (36 percent) are rated Free, 61 (31 percent) are rated Partly Free and 64 (33 percent) are rated Not Free. This represents a modest decline from the 2008 survey in which 72 countries and territories were Free, 59 Partly Free and 64 Not Free.

"The journalism profession today is up against the ropes and fighting to stay alive, as pressures from governments, other powerful actors and the global economic crisis take an enormous toll," said Jennifer Windsor, Freedom House executive director. "The press is democracy's first defense and its vulnerability has enormous implications for democracy if journalists are not able to carry out their traditional watchdog role."

Nordic countries Iceland, Finland, Norway, Denmark and Sweden are the leaders of the rankings in the 2009 Press Freedom Index.

Armenia's neighbor Georgia is in the 128th place (Partly Free), Turkey is 101st (Partly Free) and Azerbaijan is 169th (Not Free).

(Suren Musayelyan, ArmeniaNow)

The Armenian Genocide: "We Shall Never Forget"

Special from Arthur Hagopian

Jerusalem, April 26 - As Armenians all over the world bow their heads in mournful memory of the extermination of one and a half million of their relatives and friends in 1915, a clarion call sounds out from the very heart of the spiritual fount of the Armenian soul, Jerusalem.

"We shall never forget!"

And as long as there is one single Armenian alive, the echo of that clarion call will continue to reverberate in his or her heart, down through the ages.

Until justice has been done.

For "only those who were there will ever know, and those who were there can never tell. But we will continue to remain the echo of their shouting voices."

This was the message the Armenians of Jerusalem wanted the world to hear. It was delivered by Father Pakrad Bourjekian, a member of the priestly Brotherhood of St James, during an evening of commemoration at the theological seminary of the Armenian Patriarchate.

The Armenian priest's sentiments were echoed by James Russell, Mashtots Professor of Armenian at Harvard University, the main speaker at a symposium held on Sunday organized by the Armenian Studies department of the Hebrew University of Jerusalem: "May God not have mercy on us if we forget a thing."

Emeritus Prof of Armenian Studies Michael Stone explains that the annual commemoration event to which, in addition to the University community, representatives of the Jewish, Armenian and other Christian communities are invited - the Armenian guests this year included Tsolag Momjian, Honourary Consul of the Republic of Armenia in Jerusalem - aims to affirm Armenian survival and foster the spirit of building bridges. It is held a few days after the Jewish people's commemoration of the Nazi holocaust.

He notes that the program's musical interlude, performed by members of the local Armenian community, "stressed the living Armenian culture," which has been studied for the past 40 years by his department.

"The significance of this involvement of the University with Armenian culture and with the Armenian community is enormous," he adds.

Bourjekian stressed that the 1915 Armenian genocide must never be consigned to the brittle pages of history, but remembered and commemorated, lest it happen again.

Calling for official recognition, an acknowledgment of culpability and redress, Bourjekian said this was not a matter that could be left to the politicians.

He took particular issue with the new US Administration which he said had failed to honor an election pledge to recognize the Armenian genocide.

"We are fully aware that the Armenian Genocide issue has become a hot political issue for the US Government.

"US President Barak Obama believes that each country must work through its past and hold out the promise of a new day. One thing he is not aware of, is that ever since the Armenian Genocide our history has ground to a stop because the Genocide issue is yet unre-

solved," he said.

"There will be no present for us unless that black page of our history is resolved. This tragic past of ours does not belong to the past. It is our present. The Armenian Genocide issue will always remain our present, in our hearts, in our memory, in our literature, in our daily talks, until it finds a fair resolution. It is a case whose legal procedure commenced a very long time ago: it still awaits a fair verdict," Bourjekian said.

Russell wanted the world to "remember and honor the martyrs of the Armenian Genocide [the term, according to him, was invented by a Polish Jewish lawyer named Rafael Lemkin in 1944], not as strange figures of the past, but as our own, and do whatever it takes to stop genocidal killers and preachers of hatred right now. There can be no oblivion at all in this act of memory and moral responsibility."

Drawing parallels with the Jewish holocaust, Russell wondered how "the perpetrators see these matters."

"What makes it possible for them to do what they do? Very briefly, it would seem that in the late 19th and early 20th centuries the tools of linguistic and then biological science were perverted to the use of ideologies that elevated into a kind of life-and-death issue a social dichotomy that has long existed in human affairs," he noted.

He attributed the persecution of the Jews and Armenians to the perverted perception certain societies had formed of these two ethnic groups.

"Whereas in traditional society these groups, however necessary, are tolerated as inferiors, in the modern environment of industrialization, urbanization, and global trade they pose, or are perceived to pose, a threat to the dominance of a traumatized old order," he said.

"The anxieties of that old order express themselves in nationalist ideologies that see Armenians and Jews as subversive, as decadent, as linguistically crude, as physically inferior, as Communists, as capitalists, as eternal outsiders to be feared and shunned, as insidious parvenus to be feared and shunned, and so on," he added.

To Russell it is clear that the failure of human society actively to remember history and the values "by which one lives through history has enabled mass murders to proliferate with an arithmetical frequency."

He decried the fact that in no case has there been effective international intervention, any more than there was specific Allied military action to stop the Holocaust.

"So for all the resolutions against genocide, the studies and definitions and conventions, the fact is that nothing has changed since 1915 or 1939: the only remedy is for the intended victim to have a gun in his hand," he reminded his listeners.

"The terror, pain, suffering, humiliation are the same. So it is not only that we as humans are no safer than our Armenian and Jewish grandparents or great-grandparents. What happened to them, their dehumanization and death, is happening to somebody else, just as horribly, right now. And as long as power politics control memory and thwart the moral imperative, none of that will change," he warned.

United Toronto Armenian Organizations' Committee Remembrance Day in Memory of the Martyrs

TORONTO, CANADA -- On Saturday, 25th of April, a ceremonial assembly gathered at Magaros Artinian Hall of the Holy Trinity Armenian Apostolic Church of Toronto. The United Toronto Armenian Organisations' Committee for the Commemoration of the Genocide hosted this event under the auspices of His Eminence Bishop Bagrat Galstanian, Primate of the Armenian Church of Canada.

The highlight of the day was the presence of Ms. Melissa Bhagat, a senior regional advisor for Minister of citizenship, immigration and multiculturalism. Her brief, but singularly potent speech was punctuated with spontaneous applause and expressions of gratitude. She presented The Right Honourable Stephen Harper's statement and Honourable Jason Kenney's letter addressed to the Armenian community.

The opening words of the Prime Minister's statement read, "On this day we remember the terrible loss of life during the demise of the Ottoman Empire in 1915, and in particular the horrific suffering endured by the Armenian people. I have reminded all Canadians that both Houses of Parliament have adopted resolutions recognizing "the first genocide of the twentieth century."

The gathering started with a wreath laying ceremony, and singing of the anthems of Canada and Armenia. Pupils of AGBU Zarukian, St. Gregory, St. Sahag & St. Mesrob schools presented poems and songs.

The Nairi Choir, conducted by Mr. Sarkis Hamboyan left a superb impression on the audience with the choice of the songs and the impeccable quality of performance. They undoubtedly uplifted the spirit of the

audience, and provided both a unique artistic enjoyment and a patriotic experience. Here is a portion of the performance:

Dr. Dikran Abrahamian was the guest speaker. After an analysis of the present day circumstances hindering the ongoing efforts of Hay Tad - Armenian Cause - he underlined the importance of expanding its scope beyond recognition of the Genocide of the Armenians by various countries. He proposed to call 24th of April - Day of Demand - in addition to Day of Remembrance.

The speaker talked about amending the present strategy of struggle by presenting to international courts the Armenian demands, including recognition, reparations and return of lands. Following a scathing critique of the Armenian parties, he concluded his passionate speech with a call for co-operation amongst the various organizations, political parties and individuals who pursue Hay Tad.

The Holy Trinity Armenian Church Pastor, Rev. Archpriest Zareh Zargarian concluded the evening. He reminded all present that Armenia's security is in grave danger, and focused on the overwhelming need of support for Armenia. He emphasized that keeping what Armenians possess is a high priority.

The Armenian Social Democrat Hunchakian Party, Armenian Democratic Liberal Organization, Armenian General Benevolent Union, Knights of Vartan, Bolsahay, Nor-Serount, and Tekeyan Cultural Associations participated in this undertaking. The presence of many young people and the hall being full, with some people standing, were encouraging signs of a healthy and vibrant community.

Louisiana Armenians Commemorate April 24

BATONROUGE, LA — On April 25, 2009, St. Garabed Armenian Church in conjunction with the Social Democrat Hunchakian party Louisiana "Jiriar Mourad" chapter in Baton Rouge, LA. organized an event commemorating the 94th anniversary of the Armenian Genocide.

The event began on April 25 with visiting pastor Very Rev. Fr. Zaven Yazijian from Los Angeles, California, leading the congregation in a special requiem service in memory of the victims of the genocide in the St. Garabed cemetery, surrounding the newly erected "Khatch Kar" from Armenia. Following the requiem service and several psalms, the Very Rev. Fr. spoke of the impact and significance that the Armenian Genocide has within the everyday life of Armenians, and the need to honor the 1.5 million victims by living an honorable way of life by staying strong for the Armenian Cause and educating and guiding the next generation of Armenians.

Following the special prayer session, the congregation gathered in the church's adjacent reception hall for a memorial meal. Succeeding the me-

memorial meal, Louisiana Armenian Council of America Chairman Mr. Vasken Kaltakjian reintroduced the audience to Very Rev. Fr. Zaven Yazijian, who expressed his pleasure in finding a small yet very vibrant Armenian community within Louisiana. Rev. Fr. Zaven presented the event's key note speaker, Dr. Haroutyoun Sagherian, member of the S.D. Hunchak party's Massis Weekly editorial board. Dr. Sagherian addressed the congregation with a brief examination of the history behind the Armenian Genocide and the relevance of the Genocide in today's geopolitical world, along with the Armenian demands of the Turkish government and their subsequent responses towards the Diaspora and the Armenian Government, specifically the current so called rapprochement efforts of the two governments and the reasons behind it.

Peter Balakian to Present "Armenian Golgotha" At Facing History and Ourselves Headquarters

BELMONT, MA -- Prof. Peter Balakian will present a lecture entitled "Armenian Golgotha: An Eyewitness Account of the Armenian Genocide, on Tuesday, May 19, at 6:30 p.m., at the Facing History and Ourselves headquarters, 16 Hurd Road, Brookline, MA. The event will be co-sponsored by Facing History and Ourselves and the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR). Please note that seating is limited.

Armenian Golgotha, long recognized as one of the most important eyewitness accounts of the Armenian modern genocide, is the work of Grigoris Vartabed Balakian, who was among the initial group of Armenian intellectuals arrested on April 24, 1915. Unlike most of those arrested, Balakian survived and went on to fulfill his pledge to bear witness to all he had seen and experienced during his four-year ordeal. The book has now been translated into English by Prof. Peter Balakian, grand-nephew of the author, and Aris Sevag.

Balakian sees his countrymen sent in carts, on donkeys, or on foot to face certain death in the desert of northern Syria. He brings to life the words and deeds of survivors, foreign witnesses, and Turkish officials involved in the massacre process, and also of those few brave, righteous Turks, who, with some of their German allies working for the Baghdad Railway, resisted orders calling for the death of the Armenians. Balakian's escape through forest and over mountain, in disguise as a railroad worker and then as a German

soldier, is a suspenseful, harrowing odyssey that made possible his singular testimony.

Peter Balakian is an acclaimed poet as well as the author of the memoir *The Black Dog of Fate* and the study *The Burning Tigris: The Armenian Genocide and America's Response*. He is the recipient of many awards, including the Raphael Lemkin Prize and a Guggenheim Fellowship. He holds a Ph.D. in American Civilization from Brown University and is the Donald M. and Constance H. Rebar Professor of the Humanities at Colgate University.

More information on Balakian's lecture may be had by calling 617-489-1610, e-mailing hq@naasr.org, writing to NAASR, 395 Concord Ave., Belmont, MA 02478. RSVP for the event by contacting Facing History and Ourselves at Jolene_jones@facing.org or 617-735-1623.

Melineh Kurdian in Concert

LOS ANGELES -- Singer-songwriter Melineh Kurdian returns to Hotel Cafe in Hollywood for a concert on Sunday, May 17, 2009, at 8:00 PM. The American-Armenian acoustic, folk-pop musician - who is likened by reviewers to Ani DiFranco, Dar Williams, and Lucy Kaplansky - will be accompanied by a full band and perform all of her new, hit songs.

The *New York Times* calls Kurdian's music "soulful and amusing," and her fans have discovered each of her original songs are like adventures into new, uncharted seas of emotions, musicality, and dramatic and surprising performances. From heart-wrenching words sung with vocal strength and accompanied by only a solo guitar to rapturous musical poetry about joy and true love, Kurdian creates a new world with each song and each performance leaves her audiences wanting more.

Kurdian has been performing since age six, and after several years in the Big Apple, she settled in Southern California, where she performs at some of the most popular venues. She also tours through the US with other singer-songwriters. In between tours, Kurdian keeps busy using life-lessons and her wisdom to compose musical gems.

"It all began with the piano when I was growing up in Wichita," says Kurdian. "I couldn't play with the neighborhood kids until I had practiced an hour of piano." Those early years dis-

cipline and her love for music were fueled by her father's jazz collection and her interest in classic rock. "In middle school I switched to cello. It wasn't until I discovered an old guitar under my mom's bed that I realized my true calling."

Kurdian's upcoming show at the Hotel Cafe comes on the heels of her last show, which raised funds to feed the hungry through the In His Shoes Ministry in Glendale.

The Sunday, May 17th show, will start at 8:00 PM at the Hotel Cafe, 1623 1/2 N. Cahuenga Blvd, between Hollywood and Sunset.

The Armenian Clubs of Glendale School District Host 8th Annual Armenian Genocide Assembly

Glendale Unified School District Armenian Clubs members with Board of Education Vice President Greg Krikorian

GLENDAL-- On April 22, 2009, the Armenian Clubs from the Glendale Unified School District's High School, under the leadership of Greg Krikorian, Vice President of Board of Education, held their 8th annual Armenian Genocide Assembly. With over 600 in attendance, guests enjoyed songs, Armenian poetry, traditional dance and video presentations, all presented and created by the students.

The Armenian Clubs from Crescenta Valley, Hoover, Clark Magnet and Glendale High Schools, along with students from Wilson, Rosemont, Roosevelt and Toll Middle Schools helped organize the assembly.

The D&M Educational Foundation Choir, from the Fremont Elementary also performed songs and poetry at the commemoration that has been held annually since 2001.

The assembly was dedicated in memory of Ghazaros Kademian (Zeytun), a Genocide survivor who

passed this year. The students did a special presentation in memory of Mr. Kademian. "It was a great honor to do a special presentation to recognize someone who actually lived through the horrific events of 1915," said Crescenta Valley High School student, Romina Safarian.

"I couldn't be more proud of our students with their resolve and dedication in their efforts to reflect on the Armenian Genocide through their eyes." Stated Greg Krikorian, Vice President - Board of Education. As each year passes of denial we have to press on not only for recognition, but the return of our land and Mt. Ararat.

"Once again, I was impressed by the performance of my peers and the only disappointment I had was that we wish we had more support by our teachers and the community to support us in this very important commemoration," said Rosie Iskanian, a former student at Glendale High School.

The Hollywood Arts Council's 23rd Annual Charlie Awards, "A Night In Hollywood"

HOLLYWOOD, CA -- The Hollywood Arts Council celebrated their 23rd Annual Charlie Awards in style with a 40s themed Black-Tie Gala, "A Night In Hollywood," at the historic Hollywood Palladium held on Sunday evening, April 19, 2009.

Nyla Arslanian, President of the Hollywood Arts Council said: "We were very pleased with the turnout and support we received from our attendees and sponsors. Proceeds from the Gala will benefit Project SOAR (Students Overcoming All Risks), the Council's after school art program conducted in eight Hollywood area elementary schools serving over 1,500 kids each year, as well as other programs for children in the community. Hollywood's at risk children can't wait for times to get better. The Charlie Awards help not only the children, but our community as well, during these challenging economic times."

Charlie Awards were presented in seven categories: Architectural Arts

Nyla Arslanian, Ken Davidian, Oscar Arslanian and Ellen Davitian - Photo by Michael Schwartz

Award: Hudson Capital, LLC; Comedic Arts Award: Upright Citizens Brigade; Community Arts Award: The Original Farmers Market; Music Arts Award: Live Nation and NCA Green; Preservation Arts Award: The Kress; Public Art Award: George Sportelli and Theatre Arts Award: Independent Shakespeare Company. Celebrity Award Presenters included: David Carradine; Sally Kellerman; Kate Linder; Phil Proctor; Lee Purcell; Horatio Sanz and Helen Slater.

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍԲ ՅԵՌՈՒՄՏԱՍԵՐԻՎԱԼՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՍՈՒՐԷՆ ԽՈՒԴԱՆԵԱՆ

Արդէն նաստալիկ տրամադրութիւններ ստեղծող յուշեր են դարձել ուսանողական տարիների այն շրջանը, որտեղ Երեւանում մի գաւաթ սուրճի շուրջ, մտքեր էին փոխանակում: Իսկ պայծառ մտքերի փոխանակման արդիւնքում զգում էին իմաստնանալու բերկրանքը: Միաժամանակ այս կամ այն օճախի կամ սրճարանի անունը որտեղ շարունակուում էր նման հանդիպումները, կէս լուրջ կէս կատակ կոչում էինք վերնատուն: Իսկ ով չգիտի հայ մշակույթի եւ գրականութեան հսկաների «վերնատան» դերը եւ նշանակութիւնը: Հայ մարդու տեսակը արժեւորելու ասպարէզում:

Այդ ժամանակ խորհրդային տարիների մայրամուտն էր, որտեղ արտասահմանեան երկրների հետ բաց դռների քաղաքականութիւնը, վաչրիվերումների էր ենթարկում, ինչպէս ազգային, այնպէս էլ կենցաղային արժէքների նկատմամբ մօտեցումները, վերոյիշեալ շրջանում հզոր մարդասիրական աւանդույթներ էր ձեւաւորուած, որոնք թոււում էին անսասան, եւ անխորտակ, իւրաքանչիւր կենցաղային բարքերով եւ բարոյական նորմերով: Սակայն հասարակութիւնը հետզհետէ բախուում էր ազտականացման շրջանին բնորոշ խնդիրների հետ:

Տրամադրութիւնների եւ աշխարհայեացքի ձեւաւորման վրայ հասարակական կեանքին վերաբերող նորութիւններից գատ եւ գորաւոր իշխանութիւն էր հաստատել արտասահմանեան հաղորդումները եւ հեռուստատեսութիւնը:

Մեր աւանդական բարքերի ու կենսակերպի աղաւաղման փաստը, տեսնելով եւ համադրելով այն կեանքի նորօրեայ պահանջների հետ յանգում էինք «վերնատան» տարբեր եզրակացութիւնների: Մի բան ակնյայտ էր բոլորիս մօտ, դա այն էր, որ այլասերում է նոր սերունդը, քանի որ քարոզչա-դաստիարակչական այդ միջոցը մերը չէր, ուրեմն ուղղել հնարաւոր չէր, արգելել դարձեալ հնարաւոր չէր, քանի որ հասարակական մեծ պահանջ էր ներկայացնում:

Յիշում եմ տղաներից մէկը մի երազկոտ լուծում առաջարկեց. «Եթէ կարողութիւնը ունենայի, առաջին եւ անյապաղ ներդրումը կ'անէի մեր ազգային եւ սեփական դարդ ու ցաւը, երազն ու իղձը

պատմող հեռուստատեսութիւնների թողարկման վրայ, որը լինէր եկամտաբեր՝ պիւլուքում իրացնելու առումով: Գրաւիչ եւ դաստիարակչական՝ ուժեղ հոգեկերտուածքով սերունդ դաստիարակելու եւ Հայութեան սիւրուած բեկորները իրար միացնելու առումով:

Եկաւ երկար սպասուած անկախութեան եւ միաժամանակ վաչրիվերումներով լի տարիները: Չնայած անկախութեան գաղափարը միշտ էլ դիւթիչ է եղել, սակայն հայրենի քաղաքական, մշակութային եւ տնտեսական կեանքում աւաղ շարունակական անկում արձանագրուեց: Թերեւս միակ յուսադրողը եւ ոգեւորողը Ղարաբաղեան ռազմաճակատի փառահեղ յաղթանակն էր, եւ հողերի ազատագրումը:

Վերջին ժամանակներս, Լոս Անճելոսի այս հայահոծ շրջանում ոգեւորութեամբ ակնատեսը եղանք Հայրենի արուեստի մարդկանց միջոցով նկարահանուած հեռուստատեսութիւնների ցուցադրմանը: Ակամայից բացահայտեցի, վերջապէս եկաւ այդ օրը: Աւաղ երկար չտեսեց երազի իրականացման բերկրալի պահը:

Օր-օրի աւելացող հեռուստատեսութիւնների բովանդակութիւնը, սիւժէն, նկարահանումների մակարդակը մեղմ ասած յուսադրող չէ:

Ի հարկէ, գաղտնիք չէ այն որ, բոլոր սերիալներին հետեւելը անհնարին է ժամանակի առումով: Հետեւելով նրանցում իրադարձութիւնների ընթացքին, ցաւով հասկացայ ոգեւորութիւնս անտեղի էր: Սա չէր մեր ուսանողական տարիների երազը: Չհաշուած որոշակի ոճական եւ կերպարների որակական տարբերութեանը գրեթէ բոլորի մօտ նկատելի է.

. Գեղարուեստական ցածր որակը:

. Այսօրուայ շուկային տուրք տալու անվերջանալի հակումը:

. Առատ, եւ միջակութիւնից տառապող կերպարների պայմաններում աշխատաւոր, քարից հաց քամող, հայ մարդու դասական կերպարի բացակայութիւնը:

. Ձագրելի յանցագործութիւնների եւ սպանութիւնների կոնտեքստում պետութեան եւ պետական կերպարի բացակայութիւնը, կամ որոշ ռոմանտիկ ու սպրտնածօրինապահ կերպարների առկայութեամբ յանցագործ հերոսների ան-

Շար.ք էջ 16

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐԸ՝ ՄԱՅԻՍ 10, 2009

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԳՐԱԶԵԱՆ

Ամերիկեան Մայրերու Օրուան թուականն դարեր առաջ, Ապրիլ 7, Սբ. Կոյս Մարիամի աւետման օրը, Հայ Եկեղեցին նշանակած է որպէս մայրերու եւ կանանց օժն: Առ այդ, ճիշտ այս թուականին, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը ուղերձներ կ'ուղարկէ հայ մայրերու ու կանանց: Իսկ կաթողիկէ եկեղեցին, հինէն ի վեր, Մայիս ամիսը հռչակած է Սբ. Մարիամ Աստուածածնի ամիս: Հետաքրքրական պիտի ըլլայ, եթէ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ պատմութեան հմուտ անձնաւորութիւն մը, լուսաբանէ թէ՛ ինչու Մայիս ամիսը նշանակուած է Մարիամի ամիս, ոչ թէ Ապրիլ ամիսը, քանի որ Սբ. Կոյսի աւետման օրը Ապրիլին եղած է, ո'չ թէ Մայիսին: Ամերիկայի մէջ 1872էն սկսեալ, կարգ մը շրջաններու մէջ, քանի մը ազդեցիկ անձնաւորութիւններ, ոչ միայն առաջարկեցին, այլ նաեւ պահանջեցին որ տարին օր մը նշանակուի որպէս Մայրերու Օր:

Անա ժարվիս անունով ազդեցիկ կին մը, Ֆիլատելֆիայէն, Մայիս 9, 1905ին իր մայրը կը կորսնցնէ փոքր տարիքին: Ան պաշար կը մղէ որպէսզի ամբողջ Միացեալ Նահանգներու տարածքին, Մայիսի 2րդ Կիրակին, մայրերը պատուելու օր նշանակուի: Ան, պահանջեց ամերիկայի ազդեցիկ անձնաւորութիւններէն, որպէսզի այս որոշեալ օրը ճանչցուի (պաշտօնապէս) որպէս Մայրերու օր: Մայիս 10, 1908ին մեթոտիստ եկեղեցիները պաշտամունքներով կը սոնակատարեն Մայրերու օրը: Իսկ 1912ին, մեթոտիստ եկեղեցիներու համաժողովը որոշում կը կայացնէ որ Անա ժարվիսը նկատուի հիմնադիրը՝ Մայրերու Օրուայ տօնին, եւ կը թելադրէ որ Մայիսի 2րդ Կիրակին, պաշտօնապէս ճանչցուի եւ տօնուի Մայրերու օրը: Մայիս 9, 1914ին, Մայրերու Օրը ազգային ճանաչում կը ստանայ ամբողջ Ամերիկայի տարածքին: Նախագահ Ուուտրօ Ուիլսոն, ի միջ այլոց հայասէր նախագահ մը) Մայիս 10, 1914ին բանաձեւ մը կը ստորագրէ եւ Մայրերու Օրը տարեկան ազգային տօն կը հռչակէ:

Այնուհետեւ, Մայիսի 2րդ Կիրակին սկսաւ սոնակատուիլ որպէս մայրերը պատուելու օր: Քանի որ Անա ժարվիսը քանի մը տարի մեխակ կը դնէր իր կուրծքը, մեխակը խորհրդանիշը եղաւ Մայրերու Օրուայ՝ գունաւոր մեխակը կը նշանակէ թէ՛ դնողին մայրը տակին կ'ապրի, իսկ ճերմակ մեխակը կը

նշանակէ թէ՛ անձին մայրը մահացած է:

Այնուհետեւ, Մայիս 11ը նշանակուեցաւ միջազգային Մայրերու Օր:

Ամէն տարի այս օրը, ամերիկացիներու երախտապարտները իրենց մայրը ծերանոցներէն տուններին կը բերեն, եւ կամ ճաշարան մը կը տանին իրենց մայրը:

Քրոնիկագիր լրագրողները հետաքրքրական սիւնակներ կը տրամադրեն ամերիկեան մամուլի մէջ՝ Մայրերու Օրուայ առթիւ: Ամենահետաքրքրականը, երիտասարդ մը իր ընկերուհին հետ ծերանոց կ'երթայ իր մայրը ճաշարան տանելու համար, բայց մօրմէն կ'ուզէ 1000 տոլարնոց չէք մը, որպէս կանխավճար իրեն մնալիք ժառանգէն՝ երբ մայրը մահանայ (յստակ չէր գրութեան մէջ, թէ կատակ էր գրուածը՝ թէ ոչ իրական):

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐԸ՝ ԱՄԵՐԻԿԱԶԱՅԵՐՈՒ ՄՕՏ

Հայ եկեղեցւոյ Ապրիլ 7, որպէս Մայրերու Օր, բնաւ չէ սոնակատարուած պիւլուքի հայերու կողմէ՝ ինչպէս Վարդանանց կամ Համբարձումը: Քանի որ ամերիկեան հալեցնող կաթսայ մըն է, (melting pot), հայերն ալ կաթսային մէկ ծայրը ամերիկացիներուն նման, Մայիսի 2րդ Կիրակին կը տօնեն Մայրերու Օրը:

Կարգ մը բողոքական եկեղեցիներ, Մայրերու Օրուայ առթիւ ցերեկոյթ-ճաշկերոյթներ կը կազմակերպեն, եւ անգլիախօս հայ երիտասարդ մայրերուն հայկականութեան ոգի կը ներմուծեն:

Վերջին տասնամեակներուն ամերիկա ներգաղթած հայ մայրեր, ներկայ կ'ըլլան ցերեկոյթ-ճաշկերոյթներու՝ կազմակերպած տիկնանց միութիւններու կողմէ: Խիստ փափաքելի է որ կազմակերպիչները, նման հաճելի միջոցառումներուն՝ համեմուած հայկական գեղարուեստական յայտագիրով, ներգրաւուին նաեւ երիտասարդ մայրեր, եւ լսեն անոնց արհեստավարժ դաստիարակ-բանախօսներու յորդորները՝ գաւակները հայ մեծցնելու կարիքի, կարեւորութեան եւ նորահասնող սերունդին երկրեզու ըլլալու առաւելութեանց մասին:

Փափաքելի է նաեւ որ, հաւաքուած եկամուտներէն, կազմակերպիչները կարեւոր գումար մը յատկացնեն հայ դպրոցի մը, որպէսզի կարելի եղածին չափ՝ հայ լեզուի, հայոց պատմութեան եւ հայ մշակույթի, պահակ գինուորներ պատրաստուին:

ԳՐԱԻՌԻԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆ

Ազգային, ժողովրդական, դասական երգերի անվուգական կադարող, հայրենի երգիչ

ՀԱՍԼԷԹ ԳԵՂՈՐԳԵԱՆԻ

և իր 8 հոգիէ բաղկացած նուագախմբի,
հասնողներու տեղի տեղի ունենան Կենտրոնում

ՅԵՏԱԶԳՈՒԱԾ

Տարածուած խոգակրիփի պատճառով հայրենի անուանի երգիչ Համլեթ Գեղորգեանի Կենտրոնի համերգները յետաձգուում են, մինչեւ Նոյեմբեր ամիսը: Մանրամասները ժամանակին:

Տոմսերի և մանրամասնութիւնների համար հեռախօսել՝

Chaterian Video 818-242-6968 • Yerevan Printing 818-246-2070 • Kach Nazar 818-246-0125

Խումբը ելոյթներ է ունենալու նաեւ Ամերիկայի փարբեր հայաշար քաղաքներում:

ՄԵԾԱԳՈՐԾ ԶԱՅՐԱՊԵՏԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 140-ԱՄԵԱԿԸ ԵՐՋԱՆԿԱՅԻՇԱՏԱԿ Տ.Տ. ԳԵՈՐԳ Զ ՉՈՐԵՔԵՆԵԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ԶԱՅՈՑ (1869-1954)

ԴՈԿՏ. ԶԱԻԷՆ Ա. ՔՀՆՑ.
ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆ

Գէորգ Զ Չորեքեան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի պայծառ դէմքը եւ պատուաբեր անունը վճիտ գետակի նման ոռոգեց հայ ժողովուրդի հոգեւոր անդաստանի խոպան դաշտերը 20-րդ դարու առաջին տարիներէն մինչեւ դարուն երկրորդ կիսուն սկիզբը, սկսեալ Գէորգեան ձեմարանէն (1879), սարկաւազութեանէն (1889), մինչեւ վարդապետական ձեռնադրութիւնը (1913), եւ ապա եպիսկոպոսացումէն (1917), մինչեւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս ընտրութիւնը (1945) երկարող փոթորակից տասնամեակները, դառնալով Հայ Եկեղեցու Վերջին շրջանի պատմութեան եթէ ոչ կերտումին, բայց անպայման անոր ճգնաժամային պահպանումին արտոյնները: Գէորգ էր իր աւագանի անունը եւս, ծնած Նոր Նախիջեան 1869 թուականին, ու առաջին շրջանաւարտներէն եղած Գէորգեան Հոգեւոր ձեմարանի, որ իսկոյն Խրիմեան Հայրիկ Կաթողիկոսի օրով Գերմանիա ուղարկուեցաւ որպէս երաժշտութեան համալսարանական սան, եւ աւարտելով շրջանը վերադարձաւ Նոր Նախիջեան որպէս երաժշտապետ ուսուցիչ: Աւելի ուշ Ս. Էջմիածին վերադառնալով վարդապետական եւ եպիսկոպոսական աստիճանները ստացաւ Գէորգ Ե Սուրբնեան Կաթողիկոսին երբ Հայաստանի քաղաքական կարգն ու սարքը հիմնովին փոխուեցան եւ այնքան հակընդէմ ու աննպաստ եղան Հայ Եկեղեցու ինքնապաշտպանութեան եւ նոյնիսկ գոյատեւման համար: Ան եղաւ աջակիցը Կաթողիկոսին որպէս Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի նախանգամ եւ Առաջնորդը Վրաստանի հայոց թեմին:

Դժուար եւ անտանելի եղան Չորեքեանի պաշտօնավարութեան տարիները, մինչեւ իր ծերութիւնը նոյնիսկ, երբ 76 տարիքին պիտի բարձրանար Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Գահը որպէս 129-րդ, ու պատմութեան մէջ գահակալող ամենատարեց Կաթողիկոսը Ամենայն Հայոց: Խրիմեան Հայրիկ 72 տարեկանին Կաթողիկոսական Գահ բարձրացած էր 1892 թուին: Այսուհանդերձ, շնորհիւ իր սոկուն նկարագրին եւ առողջութեան, 1944 թուականէն սկսեալ Հայաստանի պետական իշխանութիւնները Մայր Աթոռի նկատմամբ նախ աւելի թոյլատու գտնուեցան յարգելով ծերունի Տեղակալին տարիներու վաստակը, եւ ապա ընթացք տուին իր կարգ մը խնդրանքներու իրագործման: Իշխանութիւնները նկատի ունէին անշուշտ Գէորգ Արք. Չորեքեանի հայրենասիրական խոշոր ներդրումը Խորհրդային Միութեան օժանդակելու խնդրին մէջ երբ ինք ամէն ճիգ ի գործ դրաւ «Մասունցի Դաւիթ» պիտակով 22 հրասայլեր կառուցանել տալու աներեւակայելի, յանդուգն եւ արտասովոր ձեռնարկը՝ արտասահմանէն եկած նիւթական բացառիկ օժանդակութեամբ, եւ նուիրելու Խորհրդային ձակատին՝ պատերազմի դառն օրերուն, գնահատանքի գիր մըն ալ ստանալով նոյն ինքն Ստալինէն:

Եւ ահա 1945 թուին Տեղակալ Գէորգ Արքեպիսկոպոս բռնակալ Ստալինէն կը ստանար անկարելի նկատուած շարք մը արտօնութիւններ, եւ Յունիսին արդէն իսկ

ուշացած Ազգային-Եկեղեցական ժողովը կը հրաւիրէր ի Մայր Աթոռ, նախագահութեամբ իր սերնդակից եւ դասակից Տանն Կիլիկիոյ մեծանուն Կաթողիկոս Գարեգին Ա Յովսէփեանցի որ Անթրիլիանէն յատկապէս Մայր Աթոռ կը ժամանէր: Աշխարհասփիւռ հայ եկեղեցիներու պատգամաւորները, որոնց մեծ մասը 1941 թուի ժողովին չէին կրցած Մայր Աթոռ ժամանել, այս անգամ կրցան ճամբորդել ու հասնիլ Մայր Աթոռ եւ միահամուռ Գէորգ Տեղակալ Արքեպիսկոպոսը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս ընտրել որպէս ԳԵՈՐԳ ՎԵՅՅԵՐՈՐԴ: Գարեգին Կաթողիկոս անձամբ կ'օծէր իր վաղեմի դասընկերը յԱթոռ Ս. Էջմիածնի Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան, ուրկէ հեռացած էր արտասահման ճիշդ տարր տարիներ առաջ որպէս Նուիրակ Մայր Աթոռի՝ Խորհիւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին կողմէ: Այդ այցելութիւնը Գարեգին Հայրապետի վերջին այցելութիւնը եղաւ Հայրենիք ուր ապրած էր տասնամեակներ, պաշտպանած գայն թշնամիին դէմ 1918-ի Սարգարապատի մարտին, ու ծառայած Մայր Աթոռին, Գէորգեան ձեմարանին որպէս տեսուչ, արուեստաբան, ձեռագրագետ ու մեծ գիտնական, ըլլալով միանգամայն հիմնադիրներէն մին Երեւանի Պետական Համալսարանին:

Ահա թէ ինչպէս Չորեքեան Արքեպիսկոպոս կատարեց իր դիւանագետի գործը երբ յաջողեցաւ Ստալինի հետ դէմ առ դէմ տեսակցութիւն մը ունենալով: Նման հանդիպում մը Խորհրդային Միութեան առաջին քարտուղար Իոսիֆ Ստալինի հետ անկարելի կը թուէր այդ դժուար տարիներուն, մանաւանդ կրօնապետի մը եւ հակակրօն բռնակալի մը միջեւ: Այդ անկարելի նկատուածը կարելի դարձաւ նախ Տեղակալի դիւանագիտական բացառիկ ձիրքին շնորհիւ, եւ ապա այդ ձիրքին արդիւնքը եղող իսկապէս քաջարի, թէ իսկ տարօրինակ եւ սակայն ճիշդ ատենին կատարուած, «Մասունցի Դաւիթ» ի նստումով հրասայլերու նուիրաբերումով Կարմիր Բանակին: Այդ Քրեմլինի անօրինակ եւ շրջադարձային տեսակցութիւնը երկուքին միջեւ տեղի ունեցաւ 1945 Ապրիլ 19-ին Մոսկուայի մէջ, երբ Գէորգ Տեղակալ իր դիմումին վրայ հաստատ մնացած ըլլալով, օր մըն ալ անսպասելիօրէն Մոսկուա կանչուեցաւ տիրահոլիչ Լ. Պերիայի կողմէ տեսակցելու համար Ստալինի հետ:

Տեղակալը իր հետ ունէր գրաւոր խնդրագիր մը «Հայ Եկեղեցու վերածննդի համար» պատրաստուած եւ բաղկացած 11 յօդուածներէ որոնք յատկանշուած էին որպէս «Իրաւունքներ եւ արտօնութիւններ յօգուտ Հայ Եկեղեցու եւ հայրենիքի շահերին»: Յուշագրին բովանդակութիւնը այս տեսակ վերին աստիճանի տեսակցութեան մը համար շատ երկար շարագրուած թուղթ մըն էր եւ պահանջալից, նոյնիսկ թերեւս արդիւնքին վնասող քան թէ նպաստող: Հոն կային խնդրանքներ Էջմիածնի հոգեւոր ձեմարանի բացման, ձեմարանի գրադարանի վերաստացման, վանքի տպարանի օգտագործման, «Էջմիածին» ամսագրի հրատարակման, Մայր Աթոռի վանական սահմաններու վերաստացման, հին վանքե-

րու՝ Հռիփսիմէի, Գեղարդի եւ Խորվիրապի վերաստացման, եւ նոյնիսկ հռչակաւոր Զուարթնոցի աւերակ եկեղեցիին, ճարտարապետ Կարօ Ղաֆաղարեանի նախագիծով վերակառուցման: Կնճուտ եւ Խորհրդային Միութեան «աչքին փուշ» նկատուած անբարենպաստ այդ բոլոր խնդրանքները հոն էին Ստալինի առջեւ դրուած: Խնդրանք կար նաեւ արտօնութիւն ստանալու եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն կատարելու արտասահմանեան երկիրներու հայ եկեղեցիներուն համար, 1946 թուին Միւսուրհանք կատարելու, եւ անշուշտ նաեւ շուտափոյթ Ազգային-Եկեղեցական ժողով գումարելու, չիշեցնելով Ստալինի թէ արտասահմանեան պատգամաւորներէն ու նորաստեղծ եպիսկոպոսներէն որպէս ուխտաւորներ «նպատակ ունինք նրանցից ստանալ դրամական խոշոր միջոցներ» Էջմիածնի եւ Հայաստանի շինարարական կարիքներուն համար: Այլապէս աղմկայարոյց եւ սակայն բովանդակալից այդ խնդրագիրին արդիւնքը եղաւ հետեւեալը:

Իոսիֆ Ստալին, ի ներկայութեան կրօնական գործերու խորհուրդի նախագահ Ի. Պոլեանսկիի, «բարձր գնահատեց Տեղակալի հայրենասիրական գործունէութիւնը» եւ համաձայն եղաւ Գէորգ Արքեպիսկոպոսի գեկուցման մէջ գտնուող բոլոր խնդրանքներուն գոհացում տալ, բացի «Էջմիածնապատկան կալուածքները» հարցէն, քանի որ այդ կալուածները հողատնտեսութեան տրամադրուած էին ու հաստատուած իր, Ստալինի կողմէ, որպէս մնալուն օգտագործում: Գէ-

որդ Արքեպիսկոպոս, յայտնապէս երջանիկ եւ սակայն միշտ արթնամիտ, վերջին խնդրանք մը եւս ներկայացուց Ստալինի, ոչ գրաւոր այլ բանաւոր կերպով, որ Խորհրդային Միութեան պետը բարի ըլլար գրաւոր վաւերացնել տրուած արտօնութիւնները «Իբրեւ վկայութիւն ձեր յատուկ ուշադրութեանը դէպի հայ ժողովուրդը եւ հայոց եկեղեցին, ինչպէս կ'ընէին մեր պատմութեան մէջ հայոց թագաւորները»: Ստալին վերադարձնելով Տեղակալին լման գեկուցագիրը, արդէն »առաջին էջի վերին ձախ անկիւնում լայնակի ձեռագրով մակագրած էր «Համաձայն եմ»: Խորհրդային Միութեան ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի նախագահ՝ Ի. Ստալին. 19.4.45 թ.»: Այս կերպով Գէորգ Տեղակալ

Շարք էջ 17

Հ.Բ.Բ.Մ. ԱՐՄԱՆԻՍԳԻ ԹԱՏԵՐԱՆՈՒՄԸ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԺՈՂՈՎՈՐԳԻ ԲՈՒԹՅԱՆ ՓԱՓԱՔԻՆ ՎՐԱՅ ԵՐԿՈՒ ՅՆԻՆԵԱԼ ՆԵՐՎԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՅՐԱՍՈՎԷ

Կապակերպութիւն 2 արարով
Հեղինակ՝ ՌԷՅ ԳՈՒՆԻ
Բեմադրիչ՝ ԳՐԻԳՈՐ ՍԱԹԱՄԵԱՆ

Շարք, Մայիս 9, 2009, Ժամը 8:00-ին
Կիրակի, Մայիս 10, 2009, Ժամը 6:00-ին

Հ.Բ.Բ.Մ. ԹԲՆՈՒԹԵԱՆ ԿԵՆՐՈՆԻ ԹԵԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՈՐ
2495 E. MOUNTAIN STREET, PASADENA

Տոմսերը Կարելի է Ստանալ
Հ.Բ.Բ.Մ. Գրասենեակ 626-794-7942

ՅԱԻԻՏԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԳԻՍ ԲԱԶՄԱՎԱՍՏԱԿ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆ ԱՐԺ. Տ. ՎԱՐԴԱՆ ԱՒԱԳ ՔՅՆՅ. ՏԻԼԿԵՐԵԱՆԻ 1911-2009

Կարճատե հիւանդութենէ ետք Շաբաթ, Մայիս 2ին, 2009 ի Տէր Հանգեաւ Արեւմտեան Թեմէն ներս երկարամեայ նուիրեալ ծառայութիւն ունեցող եւ հանգստեան կոչուած բազմավաստակ հոգեւորական եւ գրող՝ Արժ. Տ. Վարդան Աւագ ՔՅնյ. Տիւրկերեան:

Թեմակալ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրախրեանի գլխաւորութեամբ հանգուցեալ Տէր Հօր Թաղման Տան Կարգը պիտի կատարուի Կլէնտէյլի Սուրբ Պետրոս Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ՝ Չորեքշաբթի, ՄԱՅԻՍ 6ի երեկոյեան ժամը 5:00ին, իսկ Սուրբ Պատարագը պիտի սկսի երեկոյեան ժամը 6:00ին, որու ընթացքին Առաջնորդ Սրբազան Հայրը պիտի կատարէ Վերջին Օծումը:

Թաղման Կարգը պիտի կատարուի յաջորդ օրը կէսօրէ ետք ժամը 1:00ին Ֆրէզնոյի ՄԱՍԻՍ-ԱՐԱՐԱՏ գերեզմանատան մէջ՝ Սուրբ Պողոս Հայց. Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւ, Արժ. Տ. Արշէն Աւագ ՔՅնյ. Այվազեանի գլխաւորութեամբ:

Հոգեւոր Տէր Վարդանի դատեր՝ Տիկին Սոնիկ Քէշիշեանի փափաքին համաձայն, փոխան ծաղկեպակի նուիրատուութիւնները պիտի կատարուին ի նպաստ Արեւմտեան Թեմի Խնամակալութեան Ծրագրին (Stewardship Program): Նուիրատուներէն կը խնդրուի իրենց չէքերը գրել.

WESTERN DIOCESE - STEWARDSHIP PROGRAM անունով եւ դրկել Առաջնորդարան հետեւեալ հասցեով.-

WESTERN DIOCESE-ARMENIAN CHURCH

3325 N. GLENOAKS BLVD. BURBANK, CA 91404

Թող Աստուած իր երկնային լոյսերուն մէջ հանգչեցնէ նուիրեալ սպասաւոր եւ բազմավաստակ գրող՝ Արժ. Տ. Վարդան Աւագ ՔՅնյ. Տիւրկերեանի հոգին եւ Սուրբ Հոգին միխթարէ իր դուստրը եւ փեսան՝ Սոնիկը եւ Գէորգը, հարազատները եւ մեզ՝ բոլորս:

«Յիշատակն արդարոց՝ օրհնութեամբ եղիցի»:

ՀԱԿԻՐՃ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐժ. Տ. ՎԱՐԴԱՆ ԱՒԱԳ ՔՅՆՅ.
ՏԻԼԿԵՐԵԱՆԻ

Աւագանի անունով Բիւզանդ, Արժ. Տ. Վարդան Աւագ ՔՅնյ. Տիւրկերեան ծնած է Տարտանէլ Մայիս 15-ին, 1911: Հայրը մահացած է իր ծնած օրը:

1914-ին ընտանեօք տարագրուած են Իզմիր եւ ինք ականատես եղած է Եղեռնի ջարդերուն: 1922-ին Իզմիրի ջարդէն հրաշքով ազատուած՝ մանկութիւնը ապրած է Աթէնքի մէջ, Յունաստան: 1926-ին ընտանեօք կը հաստատուին Աղեքսանդրիա, Եգիպտոս, ուր շրջանաւարտ կ'ըլլայ Պողոսեան Ազգային Վարժարանէն: Իսկ 1928-ին կ'աւարտէ Պէրպլեան Գոլէճը: Իր ուսուցիչները եղած են Ռեթիս Պէրպլեանի զաւակները՝ Օնիկ եւ Շա-

հան, Նիկոլ Աղբալեան եւ Շանթ:

Պաշտօնավարած է Պողոսեան, Հայկազեան, Միխթարեան եւ այլ կրթարաններու մէջ: Իսկ դպրապետութեան պաշտօններ վարած է Առաքելական եւ Կաթողիկէ Եկեղեցիներու մէջ: Տէր Հայրը շարականագէտ է եւ ծանօթ հայկական եւ եւրոպական ձայնագրութեան: Կ'աւարտէ Յունական երկրորդական վարժարանը եւ երեք տարի Աթէնքի մէջ գրականութեան եւ փիլիսոփայութեան դասընթացներուն կը հետեւի եւ կը վկայուի:

1939-ին կ'ամուսնանայ Զապէլ Թոգաթիւեանի հետ եւ հայր է երկու դստրերու, մեծ հայր՝ երեք թոռներու եւ երկու ծոռերու: Մեծ դուստրը մի քանի տարի առաջ մահացաւ Ֆրէզնոյի մէջ:

1957-ին կը ձեռնադրուի Քահանայ եւ կը վերակոչուի Տ. Վարդան: Հովուական պաշտօն կը վարէ Արեւմտեան Թեմէն ներս եւ յատկապէս երկար տարիներ իսթ Լոս Անճելըսի Սուրբ Սարգիս Հայց. Եկեղեցւոյ:

Աշխատակցած է օրաթերթերու, շաբաթաթերթերու եւ պարբերականներու: Արեւ, Յուսաբեր, Պայքար, Նայիրի, Մարմարա, Նոր Օր, Ապագայ, Նոր Կեանք, Գեղարդ, Սիոն, էջմիածին եւ այլ թերթերու:

Հրատարակուած երկեր. «Կեանքը Գերեզմանէն Անդին», «Կիրակնօրեայ Խոհեր», «Խաչին ճանապարհը», «Կեանք եւ Յուրճութիւն», «Մտասեւեռումներ», «Դէպի Նոր Հորիզոններ», «Շողարձակ Խոհեր եւ Տիպարներ», «Ճառագայթող Հոգիներ», «Անկախ Հայաստան», «Աստուած Իմ Կեանքս է», Արձակ եւ Չափածոյ Մանրավէպեր, ինչպէս նաեւ Փրոֆ. Բրշ. Արա Սրկ. Աւագեանի թարգմանութեամբ անգլերէն երեք հատորներ:

Կատակերգութիւններ. «Անկատար Ամուսնութիւնը», «Գող Ծառաները», «Համաճարակը», «Վարժապետը», «Ատենապետը», «Վաւաշոտ Ամուսինը»:

Ունի երեք Անգլերէն հատորներ: Վերջին գիրքը՝ Սիրոյ Յեղափոխականը, 500 էջ, լոյս պիտի տեսնէր մօտ ապագային:

Տէր Հօր գրական գործունէութեան 45-ամեայ Յոբելեանը նշուեցաւ 30 տարի առաջ: Իսկ Կիրակի, Դեկտ. 14ին, 2003 թեմակալ ռաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրախրեանի նախագահութեամբ Վէն Նայսի Սուրբ Պետրոս Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ պաշտօնապէս նշուեցաւ իր գրական գործունէութեան 70ամեակը եւ ծննդեան 92րդ տարեդարձը:

Արժ. Տ. Վարդան Աւագ ՔՅնյ. Տիւրկերեան Երջանկալիշատակ Տ. Տ. Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կողմէ պարգեւատրուած է Սուրբ Սահակ եւ Սուրբ Մեսրոպ Շքանշանով՝ առ ի գնահատութիւն իր գրական բեղուն գործունէութեան: Նոյնպէս ստացած է Աւագ Քահանայի պատիւ եւ լանջարան:

ԳԻՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳՆԱՀԱՏԱՆԱՅ ԱՌ ՍԻՐԵՑԵԱԼ ՈՐԴԻՆ ՄԵՐ ԵՒ ՀԱՐԱԶԱՏ ԶԱՄԱԿՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՅ ՍՐԲՈՅ ԷԶՄԻԱԾՆԻ ԱՐԺԱՆԱՊԱՏԻ ՏԵՐ ՎԱՐԴԱՆ ԱՒԱԳ ՔԱՀԱՆԱՅ ՏԻԼԿԵՐԵԱՆ ՈՐ Ի ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍ, ԱՄՆ

ԱՄՆ Հայոց Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Եպ. Տէրախրեանից տեղեկացանք, որ այս տարի լրանում է ձեր ծննդեան 100-րդ տարեդարձը: Ուրախալի այս առիթով Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից յու՛մ ենք ձեզ հայրապետական մեր օրհնութիւնն ու բարեմաղթանքները:

Սիրելի Տէր Հայր, Քաջածանօթ ենք Առաքելական մեր Սուրբ եկեղեցու անդաստանում ձեր նուիրեալ ու արիւնատր սպասաւորութեանը: Այսօր գոհունակ սրտով յղում ենք ձեզ նուիրեալ ու արդիւնատր սպասաւորութեանը: Այսօր գոհունակ սրտով յղում ենք ձեզ Հայրապետական մեր բարձր գնահատանք, որ տասնամեակներ շարունակ, որպէս բարի ու արժանատր հովիւ, ձեր կարողութիւնները ամբողջապէս սիրով ի սպաս էք դրել յանուն մեր Ա. եկեղեցու պայծառութեան եւ Միացեալ Նահանգների Արեւմտեան Թեմում քննակալ մեր ժողովուրդի հաւատարմութեանը: Ձեր նախանձախնդիր ծառայութեամբ դու՛ք վաստակել էք անկեղծ սէրը բարեպաշտ հաւատացելոց եւ օրհնակ եղել երիտասարդ եկեղեցականաց համար:

Ուրախ ենք հաստատելու, որ հովուական ձեր գործունէութիւնը գուցորդուել է նաեւ ստեղծագործական բեղմնատր աշխատանքով: Այսօր ձեր հեղինակութեամբ ընթերցողի սեղանին են հայտնուելու եւ անգլերէն լեզուներով բազմաթիւ գրքերու հրատարակումներ, որոնք արդիւնք են թագում տարիների ձեր մտատր անյոզմաբեկ աշխատանքի: Ձեր ծառայութիւնները մեր եկեղեցուն ու ժողովրդին բարձր է գնահատել երջանկալիշատակ Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, ու՛մ ձեռամբ ձեր կուրծքը գարդարուել է Սուրբ Մահակ-Սուրբ Մեսրոպ պատուոյ շքանշանով:

Ձեր կեանքի յիշարժան այս հանգրուանին Հայրապետական Օրհնութեան այսու Գրով մեր բարեմաղթանքներն ենք բերում ձեզ, հայցելով, որ բարձրեալն Աստուած իր օրհնութեան ներքոյ պահպանի ձեզ՝ վաստակեալ եկեղեցականիդ, պարգեւելով Բաջառողջ արեւշատութիւն ու ամենայն բարիք:

Ողջ լինու՛ք ի Տէր, գորացեալ շնորհով Սուրբ Հոգւոյն եւ յաւէտ օրհնեալ ի մէնջ, ամէն:

Օրհնութեամբ՝
ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ
Տուալ Գիրք Օրհնութեան ի 8-ն Յունուարի յամի Տեառն 2009
եւ ի թուին հայոց ՌՆՃԸ
Ի Մայրավանս Սրբոյ Էջմիածնի
ընդ համարաւ 931

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ԿԼԵՆՏԵԼԻ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ ՖՐԱՆՔ ՔԻՆԹԵՐՈՅԻ ՀԵՏ

Շարունակուած էջ 1-էն
«Կայծ» Երիտասարդական Միութեան եւ ՀԱՆ-ի ներկայացուցիչները Պրն. Քինթերոյին յայտնեցին, որ Կլէնտէյլ քաղաքապետարանը պէտք է բազմապատկէ իր ջանքերը, որպէսզի Ամերիկահայ համայնքը աւելի լայն մասնակցութիւն բերէ քաղաքի հարցերու լուծման: Նաեւ, անոնք կարեւոր նկատեցին, որ քաղաքը երկլեզու հարցադրակցութեան կապ ստեղծէ Հայ համայնքին հետ:

Քաղաքի պիւտծէին մէջ յառաջացած բացի եւ այդ դիմագրաւելու նպատակով առնուելիք քայլերուն առնչութեամբ, հայկական կազմակերպութիւնները յայտնեց, որ սպասուող կրճատումները պէտք է կատարուին այնպիսի ձևով, որ չվտանգուին երիտասարդութեան եւ տարեցներուն ուղղուած ծրագիրները:

Ֆրանք Քինթերո եղած է հայութեան բարեկամը եւ տարիներու ընթացքին միշտ գործակցած է մեր կազմակերպութիւններուն հետ. «Կլէնտէյլ Ամերիկահայ համայնքը անգամ մը եւս կը փափաքի մօտէն գործակցել քաղաքապետի Քինթերոյի հետ, յատկապէս այս դժուարին ժամանակաշրջանին, լուծումներ ապահովելու համար Ամերիկահայութիւնը եւ ընդհանրապէս քաղաքը յուզող հարցերուն»,- հանդիպումի աւարտին յայտարարեց ՀԱՆ-ի կառավարական հարցերու համակարգող Քրիս Կարապանեան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ «ՈՉ ԱԶԱՏ» ՄԱՍՈՒԼ ՌԻՆԵՑՈՂ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔԻՆ

Շարունակուած էջ 1-էն
ուած էր Հայաստանի մէջ նախորդ տարուայ Մարտ ամսուն, կառավարութիւնը մի քանի շաբաթուայ ընթացքին գրաքննութեան ենթարկած էր բոլոր լրատուամի-

ջոցները, նաեւ խոչընդոտած ինչպէս տեղական, այնպէս ալ արտասահմանցի լրագրողներու աշխատանքը: Աւելին, ՀՀ իշխանութիւնները կասեցուցած են նոր արտօնագիրներ տալ՝ հեռարձակուող լրատուամիջոցներուն՝ մինչեւ 2010 թուականը:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին
T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
massis2@earthlink.net

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻՒՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ՀԱՅՑ. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԹԵՄԻ 82ՐԴ ԹԵՄԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Ա. ՆԻՍՏ

Թեմական Պատգամաւորական 82րդ ժողովի պատգամաւորներուն արձանագրութիւնը սկսաւ Ուրբաթ, Մայիս 1ի առաւօտեան ժամը 9:00ին: Իսկ ժամը 10:10ին Թեմական Առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի Բացման Աղօթքէն ետք, ներկաները միաբերան երգեցին «Սուրբ Աստուած»: Արժ. Տ. Խաժակ Քհնյ. Շահպաղեան հայերէնով եւ Արժ. Տ. Շնորհք Աւագ Քհնյ. Տէմիրճեան անգլերէնով Աւետարանական ընթերցում կատարեցին: Ապա Հոգեհանգիստ կատարուեցաւ այս տարուան Յուլուարին վախճանած Արժ. Տ. Մեսրոպ Աւագ Քհնյ. Սարաֆեանի եւ Փետրուար ամսուան մէջ Վէլ Նայի Սուրբ Պետրոս Հայց. Եկեղեցիէն մահացած ձան Եալտրգեանի հոգիներուն համար:

Ժողովին Դիւանը Սրբազան Հօր Նախագահութեամբ կը բաղկանար հետեւեալներէ.-

Իրաւաբանուհի Էտրիլըն Գրիգորեան՝ Ատենապետ, Էտ Նիգարեան՝ Փոխ Ատենապետ, Զարուհի Տէր Մկրտիչեան՝ Ատենադպրուհի Անգլերէնի եւ Արժ. Տ. Սիփան Աւագ Քհնյ. Միսեան՝ Ատենադպիր Հայերէնի:

Օրակարգի որդեգրումէն եւ յանձնախումբերու նշանակումէն ետք, Պատգամաւորները վաւերացուցին նախորդ տարուան՝ 81րդ Թեմական Պատգամաւորական ժողովին Ատենագրութիւնը:

Սրբազան Հայրը ուրախութեամբ յայտարարեց, որ ընդառաջելով իր հրաւերին, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը այս օրերուն տեղի ունեցած Թեմիս համագումարներուն մասնակցելու համար զրկած էր Հոգշ. Տ. Պարթեւ Աբեղայ Բարսեղեանը եւ Արժ. Տ. Արամ Քհնյ. Միրզոյեանը: Սրբազան Հօր հրաւերով Հայր Պարթեւ կարգաց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին պատգամը:

Օրուան Հոգեւոր Պատգամը տուաւ Արժ. Տ. Միքայէլ Քհնյ. Կիւրեղեան:

Ապա Պատգամաւորները հանգամանօրէն վերահասու եղան ժողովի գրքոյկին մէջ տպուած տեղեկագիրներու բովանդակութեան:

Կարգացուեցաւ Առաջնորդ Սրբազան Հօր հայերէնով եւ անգլերէնով տպուած Տարեկան Տեղեկագիրը որ արժանացաւ պատգամաւորներու լուրջ գնահատութեան:

Հոգշ. Տ. Պարթեւ Աբեղայ Բարսեղեան եւ Արժ. Տ. Արամ Քհնյ. Միրզոյեան կարճ պատգամներ տուին եւ խօսեցան նաեւ անցնող մի քանի օրերու ընթացքին իրենց ունեցած հիանալի տպաւորութիւններուն մասին:

Ընտրողական Յանձնախումբին Տեղեկագիրը ներկայացուց Թեմական Խորհուրդի Անդամ՝ Բրշ. Ռատ Սրկ. Ճորճորեան: Տեղույն վրայ աւելցան նաեւ նոր թեկնածուներու անուններ:

Առաջնորդանիստ Մայր Տաճարի Կառուցման Յանձնախումբի Ատենապետ՝ Պրն. Արմէն Համբար յաւելեալ տեղեկութիւններ տուաւ Մայր Տաճարի կառուցման աշխատանքներու մասին: Իսկ Պրն. Անդրանիկ Զօրայեան՝ Ատենապետը Մայր Տաճարի Հանգանակիչ Յանձնախումբի, նոյնպէս յաւելեալ տեղեկութիւններ տուաւ: Կառուցման Յանձնախումբի անդամ՝ Պապ Սիմոնեան եւս լուսաբանիչ տեղեկու-

թիւններ հաղորդեց:

Բ. ՆԻՍՏ

Սրբազան Հօր Նախագահութեամբ Երկրորդ Նիստը գումարուեցաւ կէսօրէ ետք ժամը 1:30ին: Թեմական Խորհուրդի Գանձապահ՝ Տիար Ճորճ Ուզունեան մանրամասն տեղեկութիւններ տուաւ Առաջնորդարանի հաշիւներու մասին:

Թեմական Խորհուրդի Ատենապետ՝ Իրաւաբան Ժողէֆ Կանիմեան իր ողջոյնի խօսքը ուղղեց պատգամաւորներուն եւ շեշտեց Սրբազան Հօր վեց տարիներու ընթացքին կատարած հսկայական նուաճումներն ու իրագործումները: Շնորհակալութիւն յայտնեց Թեմական Խորհուրդէն իրենց շրջանը աւարտող Արժ. Տ. Մանուկ Աւագ Քհնյ. Մարգարեանին, Դոկտ. Վահրամ Պիրիճիքին եւ Բրշ. Գարըլ Սրկ. Պարտագեանին, Սուրբ Յակոբ Հայց. Եկեղեցուց Միակն Խորհուրդին, ժողովի Պատրաստութեան Յանձնախումբին եւ բոլոր անոնց, որոնք զանազան պարտականութիւններով օգտակար հանդիսացած էին: Ներկայացուեցան նաեւ ա՛յլ կարեւոր տեղեկագիրներ:

Տեղի ունեցաւ զաղտնի քուէարկութիւնը: 82րդ Թեմական Պատգամաւորական ժողովին ներկայ գտնուող եւ քուէարկող 109 պատգամաւորներէն 88 պատգամաւորներ որոշեցին աթոռակալ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանը պահել 7 տարուան նոր շրջանի մը համար, որ պիտի սկսի յառաջիկայ տարուան Մայիսէն:

Այս առթիւ ելոյթներ ունեցան Թեմական Խորհուրդի Ատենապետ՝ Իրաւաբան Տիար Ժողէֆ Կանիմեան, Եկեղեցուց Հոգեւոր Հովիւր՝ Արժ. Տ. Արշակ Աւագ Քհնյ. Խաչատուրեան եւ Պատգամաւորական ժողովի Հիւրընկալ Յանձնախումբի Ատենապետ՝ Տիկին Լիլի Պալեան:

Սրբազան Հայրը հոգեւոր եւ ոգեւորիչ պատգամ մը տուաւ եւ իր շնորհակալութիւնը յայտնեց իրեն վստահուած պաշտօնավարութեան նոր շրջանին համար: Թեմիս անտունով իր սէրն ու անվերապահ հաւատարմութիւնը յայտնեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, որ Աստուծոյ կամքով յառաջիկայ տարուան Սեպտեմբեր ամսուան մէջ Օծումը պիտի կատարէ Առաջնորդանիստ Մայր Տաճարին:

Սրբազան Հայրը իր գնահատութիւնը յայտնեց Թեմական Խորհուրդին, ինչպէս նաեւ իրենց ծառայութեան շրջանը աւարտող Արժ. Տ. Մանուկ Աւագ Քհնյ. Մարգարեանին, Դոկտ. Վահրամ Պիրիճիքին եւ Բրշ. Գարըլ Սրկ. Պարտագեանին:

Գ. ՆԻՍՏ

Պատգամաւորական ժողովի Երրորդ Նիստը Առաջնորդ Սրբազան Հօր Նախագահութեամբ սկսաւ Շաբաթ, Մայիս 2ի առաւօտեան ժամը 9:00ին: Առաջնորդական Ընդհանուր Փոխանորդ՝ Հոգշ. Տ. Տաճատ Մ. Վրդ. Եարտըմեան հայերէնով եւ Արժ. Տ. Վարդան Աւագ Քհնյ. Գասպարեան անգլերէնով Աւետարանական ընթերցում կատարեցին: Իսկ Արժ. Տ. Արշակ Աւագ Քհնյ. Այվազեան անգլերէնով աղօթք մը կարդաց: Սրբազան Հայրը իմացած ըլլալով, որ Արժ. Տ. Վարդան Աւագ Քհնյ. Տիւրկէր-

ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻ ՀՈԼՈՎՈՅԹՆ ՈՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակուած էջ 6-էն

3. Մարդկային քաղաքակրթութեան առաջընթացի արդիւնք հանդիսացող սոյն երեւոյթը նաեւ սահմանափակում է նոր սերնդի հետ արդիւնաւոր կերպով հաղորդակցելու աւագ սերունդի հնարաւորութիւնը: Անցեալում 25-ի սահմանում գտնուող աւագ եւ կրտսեր սերունդները լինելով նոյն արժէքներին կրողներ հեշտութեամբ էին իրար հասկանում: Այժմ տարեց աւագ սերնդին պատանին կամ երիտասարդը պատասխանում է, որ նա իրեն չի հասկանում, որ նրա զաղափարները հնացած են, անցեալին են վերաբերում: Այս պատճառով էլ տարեց ծնողը, կամ ուսուցիչը «ընդունելի» դառնալու համար պէտք է մասնաւոր ջանք թափի ու մօտեցումներ գտնի: Պատանին կամ երիտասարդը անցեալում ամուսնանալու կամ սիրելու հարցերը նախընտրում էր նախ քննարկել ծնողների հետ, իսկ այժմ ընկերների հետ: Մեր կատարած հարցախոյզերը ցոյց տուին, որ հարցման ենթարկուած 20,000 երիտասարդների (18-28 տարեկան) 91% յայտնել են, որ նախընտրում

են այդպիսի հարցերը քննարկել իրենց ընկերների հետ:

Կեանքի դեմոկրատացումը, գիտութեան ու տեխնիկայի բուռն զարգացումը եւ արհեստավարժութեան (պրոֆեսիոնալիզմի) հրամայականը զգալի փոփոխութիւններ առաջացրին կրթական ծրագրերի, կրթութեան ուղղուածութեան եւ կարգավիճակի մէջ: Միջնակարգ կրթութիւնը դարձաւ պարտադիր: Այժմ նկատելի է միջնակարգ մասնագիտական կրթութեան մասսայականացման միտում: Մի դար առաջ հասարակութեան մի մասը միայն ունէր միջնակարգ կրթութիւն, որը անհատին տալիս էր ընկերային որոշակի դիրք, հպարտութիւն: Այժմ այն նկատուած է ընկերութեան սովորական անդամ նկատուելու հիմք, պարզ աշխատանք ձեռք բերելու հիմք: Մի կողմից ընդգծուեց միջնակարգ կրթութեան անհրաժեշտութիւնը, միւս կողմից նուազեց դրա ընկերային արժէքաւորումը: Սոյն տեղաշարժը իր անդրադարձը ունեցաւ նոր սերնդի վրայ:

(Շարունակելի)

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ ՀԵՌՈՒՄՏԱՍԵՐԻԱԼՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Շարունակուած էջ 13-էն

սահման իշխանութիւնը: Կարծես իրապէս յանցագործ աշխարհն է երկրում իշխանութիւն հաստատել իր օրէնքներով: Յիշէ՛ք որ խորհրդային տարիներում յանցագործ աշխարհի կենսակերպի լոյս սփռումը եւ քարոզչութիւնը ոչ լեզալ գործողութիւնների ոլորտին էր պատկանում:

. Հայոց լեզուի առումով, փողոցային բարբառի գերակայումը մաքուր խօսքի նկատմամբ: Փոյթ չէ, որ մատաղ սերունդը որ լեզուով է դաստիարակուած: Գոնէ մէկ-մէկ ընդմիջումների ժամանակ դիտելին՝ «Հայ Ֆիլմի» հնօրեայ հրաշալի գործերը: Այստեղ է, որ պէտք է ասել «Պարոնայք, կանգ առէք, շուկայական այդ հեւքը ձեզ եւ ձեզ հետ մի ամբողջ մատաղ սերունդ շարքից կը հանի»:

. Չեն հասկանում, որ գողի եւ յանցագործի կերպարը որքան էլ բարի լինի, դրա հերոսապատումը հակադաստիարակչական է եւ վնասակար: Դա ի հարկէ վառ ապա-

ցոյցն է այսօրուայ պետական համակարգի մշակութային հայեցակարգի բացակայութեանը:

. Չկայ ժողովրդավարութիւնը որպէս հասարակութեան զարգացման երաշխիք դաւանող, զաղափարը կրող մարդու կերպարը: Ի հարկէ, վերջինս հասակնայի պատճառով կարող էր չլինել, քաղաքական առկայ ներկայանակի պայմաններում:

Մի խօսքով երազախաբ ենք եղել, սակայն եկէք մեր հաւատքը չկորցնենք: Գրական եւ պատմամշակութային այս հսկայ ժառանգութիւն ունեցող ժողովրդի հաւաքական միտքը կը հաստունանայ եւ գուցէ ուշացումով, բայց ոչ՝ ուշացած, իր խօսքը կ'ասի, ինչու չէ նաեւ կը պարտադրի:

Միայն թէ յուսանք որ շուկայական այսօրուայ թոհուբոհի մէջ այս հաւաքականութիւնն իր զգոնութիւնը չկորցնի, հակառակ դէպքում, խեղուած եւ այլասերուած սերնդի ձեւաւորման հարցում պատասխանատուութիւնից չենք խուսափելու եւ ոչ մէկս:

եան մահամերձ էր, պատգամաւորները առաջնորդեց Տէր Ողորմեա երգելով, ապա կատարեց բացման աղօթքը:

Առաջնորդարանի Խնամակալութեան Ծրագրի Ատենապետ՝ Դոկտ. Վահրամ Պիրիճիք մանրամասն տեղեկութիւններ տուաւ Քահնայութեան Թեկնածուներու ուսման եւ կեցութեան համար այս ծրագրի միջոցաւ գործածուած նիւթական վիճակի մասին: Խօսուեցաւ նաեւ Նիւ Ռոշէլի, Նիւ Եորքի Սուրբ Ներսէս Ընծայարանի մասին, քանի որ Թեմիս Քահնայութեան Թեկնածուներէն ոմանք հոն կ'ուսանին: Սրբազան Հայրը այս մասին որոշ լուսաբանութիւններ տուաւ:

Հայաստանի մէջ գործող «Յոյսի Տուն» ծրագրի մասին մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդեց

Ժողովի Ատենապետ՝ Էտրիլըն Գրիգորեան:

Հոգեւորականաց Թոշակի մասին իր տեղեկագիրը ներկայացուց Թեմական Խորհուրդի Անդամ՝ Տիար Կրէկ Զրգոյեան: Արժ. Տ. Սարգիս Աւագ Քհնյ. Փեթոյեան եւս որպէս յանձնախումբի անդամ՝ իր թելադրութիւնը ըրաւ:

Առաջարկուեցաւ, որ 2010 թուին Թեմական 83րդ Թեմական Պատգամաւորական ժողովը գումարուի Եղեմի Սուրբ Աստուածածին Հայց. Եկեղեցուց մէջ՝ մասնակցութեամբ Ռիտլի Սուրբ Սահակ եւ Սուրբ Մեսրոպ Հայց. Եկեղեցուց: Առաջարկուեցաւ նաեւ 2011 թուին 84րդ Թեմական ժողովը հիւրընկալել Արիգոնայի Սուրբ Աբգար Հայց. Եկեղեցին: Թեմական Խորհուրդը պիտի տայ վերջնական որոշումը:

ԵՐԶԱՆԿԱՅԻՇԱՏԱԿ Տ.Տ. ԳԵՈՐԳ Զ ՉՈՐԵՔԵԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՍԵՆԱՅՆ ՅԱՅՈՑ (1869-1954)

Շարունակում է էջ 14-ին

ոչ միայն կը ստանար գրեթե իր բոլոր ուզածը, այլ նաև կ'արժանանար «Կողկասի Պաշտպանութեան Համար» Միութենական Շքանշանին: Պատմաբաններ գարմանքով եւ հիացումով պիտի արձանագրէին այս անհաւատալի տեսակցութիւնը, մանաւանդ անոր տուած դրական արդիւնքին համար, երբ իսկոյն 1945 Մայիսին մինչեւ Դեկտեմբեր Հայաստանի մէջ վերաբացուեցան Աշտարակի շրջանի, ներքին Ախտալի, Մաստառայի, Նոր Պայազիտի եւ Երեւանի հայոց եկեղեցիները:

Քսաներորդ դարու Հայ Եկեղեցու ճգնաժամային տարիներու հերոսական գործ կատարող Կաթողիկոսը եղաւ անտարակոյս Գէորգ Զ Չորեքեան, իր նախորդին՝ նախատակ խորհն Մ. Մուրադբեկեան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ուղիղ հետեւողն ու անոր տառապակից երէց հոգեւոր եղբայրը ըլլալով: Զոյգ Կաթողիկոսները անվարան պիտի ճանչցուին ու կամ կանուխ մեր անցեալ դարու իսկական Սուրբերը որոնք իսկապէս անձնդիր Հովիւներն ու Առաջնորդները ըլլալով հայ ժողովուրդին, իրենց կեանքի գինով ազատեցին Մայր Աթոռը եւ անոր դարաւոր հեղինակութիւնը անօրէն եւ անկրօն բռնակալներու ձեռքէն: Գէորգ Զ Կաթողիկոս նախ Ազգընտիր Տեղակալն էր Մայր Աթոռի եօթը անորոշ տարիներ, 1938-1945, որոնց ընթացքին տիրական եւ անփոխարինելի գործ կատարեց: Չորեքեան ամէն ճիգ ի գործ դրաւ, հակառակ պետական արգելքներուն եւ Համաշխարհային Բ Պատերազմին, ու յաջողեցաւ 1941 թուի Ապրիլի 10-ին Ազգային-Եկեղեցական ժողով հրաւիրել եւ գումարել Մայր Աթոռի մէջ Կաթողիկոսական ընտրութիւն կատարելու համար: Ժողովը սակայն, որուն կը նախագահէր Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական Տեղապահ Խաչ Արքեպիսկոպոս Աջապահեան, արդիւնաւից չեղաւ եւ Կաթողիկոսի ընտրութիւն չկատարուեցաւ պատգամաւորներու եւ եպիսկոպոսներու բացակայութեան պատճառով, սակայն նոյն ժողովը իմաստուն գտնուեցաւ կատարելու Ազգընտիր Տեղակալին ընտրութիւնը՝ յանձին Գէորգ Արքեպիսկոպոս Չորեքեանի:

Որպէս Տեղակալ, Գէորգ Արքեպիսկոպոս մնաց պատմէջի վրայ աներեր իր քաջ եւ արթուն դիւանագիտութեամբ եւ հեղինակութեամբ: Պետութիւնը շուտով արտօնեց որ Մայր Աթոռի պաշտօնական ամսագիրը վերսկսէր հրատարակուիլ «Էջմիածին» անունին տակ 1944 թուականէն սկսեալ, որ պիտի ըլլար երկար ատեն ընդհատուած «Արարատ» ամսագրի ժառանգորդը: Տուեալ պայմաններուն տակ անշուշտ ամսագիրը պիտի ըլլար նաև անուղղակի թարգմանը քաղաքական կողմնորոշումին, սակայն միեւնոյն ատեն պիտի վերականգնէր Մայր Աթոռի դիմագիծը գործ ան կորսնցուցած էր երկար ատենէ ի վեր: Ան թէ՛ պիտի ամրապնդէր էջմիածնի եւ արտասահմանի հայութեան միջեւ կապը, եւ թէ՛ անոնց հայրենասիրական զգացումը վառ պիտի պահէր Հայաստանի եւ Խորհրդային Միութեան հանդէպ:

Գէորգ Զ Հայրապետի նշանա-

կալից միւս գործը եղաւ Հոգեւոր ձեռնարանին վերաբացումը իր վեցամեայ ուսումնական ծրագրով, որուն համար Հայ Եկեղեցին յետագային իրեն երախտապարտ մնաց, մասնաւորաբար իր յաջորդին Տ.Տ. Վազգէն Երջան. Հայրապետին տարած լայնատարած աշխատանքով ամէն ուղղութեամբ, եւ Գէորգ Զ Հայրապետին քաջակորով վերաբերմունքին համար, որ »հիմը դրած եղաւ« Մայր Աթոռի կենսական հիմնարկներուն: Ամենայն Հայոց Հայրապետութիւնը ըստ երեւոյթի սկսաւ բնականոն գործընթացը ցուցաբերել, երբ հաւատացեալներ սկսան համարձակօրէն բանալու իրենց փակ եկեղեցիները եւ նոյնիսկ Կաթողիկոսին քահանայական ձեռնադրութիւններ խնդրելու, թեկնածուներու անուններով եւ վայրերով յայտնի:

Այսպէս, Մարտ 11-ին, նոյնիսկ Կաթողիկոսական ընտրութեան առաջ, էջմիածնի շրջանի Մրգաստան գիւղի հաւատացեալները խնդրեցին որ Սահակ Տէր Խաչատրեան անուն տիրացուն քահանայ ձեռնադրուէր: Նոյնպէս, Լեւոնիակահայն խնդրանք կը հասնէր Մայր Աթոռ որ Կարապետ քահանայ Տէր Յովհաննիսեան, որ 1937 թուականէն ի վեր բանտ կը մնար, ետ վերադարձուէր իր պաշտօնին: Հեռաւոր Սիպերիայէն նոյնիսկ Ապարանցի աքսորեալ Թադէոս քահանայ Տէր Գրիգորեան իր 1944 Մարտ 24-ի խնդրանքով Տեղակալին Ապարան վերադառնալու միջնորդութիւն կը հայցէր: Աստրախանի հաւատացեալները Տեղակալ Գէորգ Արքեպիսկոպոսին վերադարձը կը խնդրէին իրենց նախկին ծիսակէր Սարգիս քահանայ Ասլանեանցի: Վրաստանի հայոց թեմը թափուր կը մնար իր Չորեքեան Առաջնորդ Սրբազանի Տեղակալ ընտրուելէն ետք, որուն համար Տեղակալը 1944 Փետրուար 12-ին Թիֆլիսի Սահակ Ա. քահանայ Սահակեան թեմին առաջնորդական փոխանորդ կը նշանակէր՝ Ս. Գէորգ եկեղեցին որպէս թեմի կեդրոն գործածելով: Այս բոլորը իրագործուած օրինակներ են միայն ցոյց տալու համար Տեղակալին ու ապա Տ.Տ. Գէորգ Զ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին վարչական հմտութիւնն ու քաջութիւնը կատարելու հաւատացեալներու ըզմանքը ի հեծուկ պետական խիստ արգելքներու:

Իր 1945 թուի Ազգային-Եկեղեցական ժողովին տուած գեկոյցին համաձայն արդէն 11 նոր միաբաններ աւելցած էին Մայր Աթոռէն ներս, որոնցմէ վեցը ձեռնարանական, երկուքը համալսարանական, ուրիշ մը Ներսիսեան Դպրանոցէն, եւ այլ մէկն ալ Լիմ անապատի միաբանութենէն: 1944 Սեպտեմբերէն Նոյեմբեր Գէորգ Տեղակալ Արքեպիսկոպոս առաջին անգամն ըլլալով երկար տարիներ յետոյ սկսաւ հոգեւորականներ ձեռնադրել ու հովուական նշանակումներ ընել, սարկաւազ ձեռնադրելով երկու անձինք, եւ ծայրագոյն վարդապետի աստիճաններ տալով Վահան Կոստանեան, Մատթէոս Աճեմեան եւ Սուրէն Թորոսեան վարդապետներուն, որոնցմէ առաջինը շուտով ուղարկեց Իրանա-Հնդկաստանի թեմ, եւ երրորդը նշանակեց Արմաւիրի թեմի առաջնորդ: Իսկ Շիրակի թեմին վրայ առաջնորդ նշանակեց Ռուբէն վարդապետ Դրամբեան: Յիշեալները, բացի

Մատթէոսէն, 1945 թուին, իր Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս օծուելէն անմիջապէս ետք եպիսկոպոսութեան բարձրացուց, արտասահմանէն եկած թեկնածուներուն հետ միասին, ընդամէնը տասը ընծայացուներ, ի շարս Երուսաղէմի Կիւրեղ Բ Պատրիարքի, Վարդան Արք. Գասպարեանի, Տիրան Արք. Ներսոյեանի, Սիոն Արք. Մանուկեանի եւ այլոց: Վեց տարիներ ետք, 1951 թուականին, Գէորգ Վեցերորդ Կաթողիկոս հինգ եպիսկոպոսներ եւս ձեռնադրեց, երեքը Երուսաղէմի միաբաններէն՝ Տեղապահ Եղիշէ Արք. Տէրտէրեան, Սուրէն Արք. Քէմհաճեան, եւ Նորայր Արք. Պողոսեան: Միւս երկուքն էին Ռուսմանիոյ թեմին Առաջնորդ Վազգէն Եպիսկոպոս Պալճեան եւ Մայր Աթոռէն Սահակ Արք. Յովհաննիսեան:

1944 թուին Խորհրդային Միութիւնը եկեղեցիներու կից կրօնական խորհուրդ մը ստեղծեց էր նախագահութեամբ Պոլեանսկիի: Նոյն կարեւորութիւնը տրուեցաւ նաև Հայ Եկեղեցուց, երբ Յունիս 1-ին, Ստալինի հայ եկեղեցուց կից եկեղեցական խորհուրդ մը հաստատեց նախագահ նշանակելով Ս. Յովհաննիսեան, անդամակցութեամբ Կարօ Ղաֆաղարեանի եւ Հրաչեայ Աճառեանի, վերջին երկուքը՝ մին յայտնի ճարտարապետ եւ միւսը՝ մեծանուն լեզուաբան, որոնք որպէս մշակույթի եւ կրօնքի յայտնի դէմքեր եւ իսկական հայեր, այնքան կենսական եղան Հայ Եկեղեցուց գործերու կարգաւորման մէջ: Վստահ կրնանք ըլլալ որ Գէորգ Կաթողիկոսի դիւանագէտի մէկ դարձուածքով այս երկուքը կը միանային այդ խորհուրդին:

Այս բոլորով միասին սակայն, դժբախտ տարիները կրկին վրայ հասան նոյն Ստալինի բռնակալութեան տակ եւ յուսախաբ ըրին Գէորգ Զ Կաթողիկոսը: Մանաւանդ երբ ներգաղթը տեղի ունեցաւ գլխաւորաբար Միջին Արեւելքի հայահոծ գաղութներէն: Հայրենադարձութիւնը Խորհրդային Հայաստանի տարեգրութեանց մէջ կ'անցնի որպէս մնացուն երեւոյթ իր քիչ առաւելութիւններովն ու առաւել հիասթափութիւններովը: Արտաքնապէս ցանկալի եւ ներքնապէս

զգայուն ներգաղթը հսկայ տեղաշարժներ կատարեց արտասահմանի գաղութներէն ներս: Ներգաղթողները կը մեկնէին ազատ երկիրներէ, եւ առաւել կամ նուազ բարեկեցիկ իրենց կեանքը կը գոհէին անգիտակից խանդավառութեամբ, լսելով միայն Խորհրդային սահմաններէն եկած շունդալից հրաւերներն ու լոգունգները: Անշուշտ ներգաղթի դրական կողմը հայրենակերտումը պիտի ըլլար եթէ պարագաները բնականոն ըլլային, բան մը որ միայն տասնամեակ մը ետք, Ստալինի 1953 թուի մահուանէն ետք սկսաւ դանդաղօրէն դրսեւորուիլ:

Երջանկայիշատակ Գէորգ Զ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը դիմացաւ այս բոլորին, դիմադրեց ու պաշտպանեց Մայր Աթոռը: Միշտ կապ պահեց արտասահմանի Հայ Եկեղեցական նուիրապետական եւ առաջնորդական կեդրոններուն հետ: Յաջա Խորհրդային պետութեան մնաց անոր բարեկամ, եւ սակայն Հայ Եկեղեցին կարողացաւ փրկել ստոյգ վտանգէ որ կը սպառնար անոր իր նախորդին՝ Տ.Տ. Խորհն Ա Մուրադբեկեանի նահատակ Կաթողիկոսի տարիներէն: Իր վախճանումէն ետք որ պատահեցաւ 1954 Մայիսին, Գէորգ Զ Հայրապետի կատարած գործը եղաւ հիմքը իր արժանաւոր յաջորդին՝ Երջանկայիշատակ Տ.Տ. Վազգէն Ա Պալճեան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, որ Հայ Եկեղեցին այնքան արժանաւոր կերպով վերադարձուց հայ ժողովուրդին, Հայաստանէ ներս եւ մանաւանդ արտասահմանի մէջ, ինչպէս նաև օտար պետութեանց եւ յարանուանութեանց, բան մը որ կարելի էր երեւակայել իր երկու նախորդներուն օրով: Վազգէն Ա «լրացուց եւ կատարելագործեց» իր պարտքը, մեծարանքի արդար տուրք վճարելով բազում անգամներ գինք նախորդող Հայրապետներուն: Իր մեծութիւնը, ահա, կայացաւ իր ազնուական եւ ծառայական այդ ոգիին մէջ, միշտ իր հիացումը արտայայտելով իր հոգեւոր ծնողին՝ Տ.Տ. Գէորգ Զ Մեծագործ Հայրապետի անունին որմէ եպիսկոպոս ձեռնադրուած էր 1951 թուականին:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
Հիպնոսարութեան կեդրոն
ղեկավարութեամբ՝
Փորձառու բժիշկ Արթին Սաղրեանի
Փասատիմայի մէջ
Ամէն օր՝
առաւօտեան ժամը 10:00էն մինչեւ
կ.ե. ժամը 3:00

Հասցէ՝ 1060 N. Allen Ave. 2nd floor Unit E
Pasadena CA 91104
Հեռախօս (818) 434-8118 միայն ժամադրութեամբ

«Միտք մարմնի վրայ» թուլացման (relaxation) միջոցաւ կը դարմանուին.

- Մարմնային քրոնիկ հիւանդութիւններ, արեան գերմնշում, շափարախտ, ազմա, Եւայլն:
- Մոլութիւններ - սիկարէթ, ալկոլ, քմրադեղեր, Եւայլն:
- Հոգեկան տագնապներ - անձկութիւն, ընկճուածութիւն, վախ, անհանգիստ, Եւայլն:
- Մանուկներու յատուկ վիճակներ - ADD, գիշերային մէզ, եղունգի կրծում, Եւայլն:
- Ուսումնական Եւ սրտբային բարեխառում

ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉԻՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակում է 8-էն

ցախի միացուցած: Եւ դեռ շատ ուրիշ հետաքրքրական գծանկաներ:

Հանդէսը կազմակերպող վեցերորդ դասարանցիները կը մտնեն ներս եւ բեմը կը գրաւեն օրինակելի կարգապահութեամբ: Կը լսուին շարականներ եւ ասա Տէր Ողորմեա երգելով, մոմեր ձեռքերնին, վեցերորդ դասարանէն ուրիշ խումբ մը կը մտնէ ներս եւ կը շարուի բեմին առջեւ, հանդիսարանին մէջ ստեղծելով խորհրդաւոր մթնոլորտ:

Հանդէսին բացումը կը կատարեն 9րդ դասարանէն Տիլէյլա Շահպազեան եւ Կերի Մարգարեան ցեղասպանութիւնը դատապարտող խօսքերով, մաքուր, անթերի հայերէնով՝ ինքնավստահ եւ համարձակ որպէս ճարտար հանդիսավարներ:

Այնուհետեւ, ամբողջ հանդէսի ընթացքին, մերթ ընդ մերթ անոնք կը ներկայացնեն Յեղասպանութիւնը դատապարտող արտայայտութիւնները հայ եւ օտար ակնաւոր մտաւորականներու եւ քաղաքական դէմքերու, որոնց շարքին Ռեկընէն սկսեալ Միացեալ Նահանգներու բոլոր նախագահներու: Հանդիսավարները, օրուան խորհուրդը ներկայացնելու հրաւիրուած բանախօսներու տպաւորութիւն կը թողուն ներկաներուն վրայ:

Բացման խօսքերէ ետք կը սկսի վեցերորդ դասարանի (դաստիարակուհի Տիկ. Արփի Ասլանեան) 11-12 տարեկաններու համերգը դեկավորութեամբ երգի եւ երաժշտութեան ուսուցչուհի դաշնակահարուհի Օր. Արուս Անդրեանեանի: Կոմիտասի քանի մը տպաւորիչ երգերէն ետք անոնք ներկայանան իրենց խանդավառ երգերը Չեմ մթնոլորտ կը ստեղծեն սրահէն ներս: Փոքրիկ երգիչները ոգեշնչուած են յայտնապէս: Չեն նայիր իրենց ձեռքերուն մէջ գտնուող տետրակներուն: Գոց սորված են բոլոր երգերը: Կ'երգեն հասկացողութեամբ, ապրումով եւ եռանդով: Համաձայն պատրաստուած յայտագրի, խմբերգները կ'ընդմիջուին մեներգներով եւ նուագով: Կ'երգեն երկու շնորհալի աղջիկներ: Չուրթակ եւ դաշնամուր կը նուագեն մեծ ու փոքր տղաներ ու աղջիկներ: Սրահը կը զարմացնէ ինը տարեկան տղեկ մը, Տանիէլ Սարաֆեան: Դաշնամուրի վրայ Արամ Խաչատուրեանի Սուրբերու Պարը գոց կը նուագէ: Աջ ու ձախ թեքելով գլուխը շուրջը կը դիտէ անտարբերութեամբ, մինչ պըճըլիկ ոտքերը կը ճօճին օդին մէջ, դաշնամուրին տակ: Որոտընդոտած փերու տարափին տակ կ'աւարտէ նուագը եւ սրահը լեցնող ոգեւորութեան անտարբեր, կը գրաւէ տեղը: Վստահ եմ թէ բացառիկ տաղանդով օժտուած տղեկը կ'արժանանայ ծնողքին եւ մասնագէտներու գնահատանքին ու քաջալերութեան եւ կը հասնի փայլուն յաջողութիւններու:

Յայտագիրը վերջ կը գտնէ Սարգարապատ յաղթերգով գոր երգչախումբը կ'երգէ ցնծագին եռանդով: Հանդիսավարները շնոր-

հակալութիւն յայտնելէ ետք 6րդ դասարանի իրենց կրտսեր ընկերընկերուհիներուն, յայտագրին բոլոր մաս կազմողներուն եւ իրենց ուսուցիչ-ուսուցչուհիներուն, աւարտած կը յայտարարեն հանդիսութիւնը:

Հաստատութեան տնօրէնը, պրն. Յակոբ Յակոբեան, Չեմ խօսքերով շնորհակալութիւն կը յայտնէ հանդէսի կազմակերպիչներուն, յատկապէս օր. Արուս Անդրեանեանին, վեցերորդ դասարանին եւ բոլոր ներկաներուն:

Հանդէսին յաջողութեամբը խանդավառ, անգամ մը եւս կ'անդրադառնամ մեր ուսուցիչներուն անխնջ գործունէութեան եւ յաջողութիւններուն: Ներքին նուաճումներուն գուզահեռ, Հ.Բ.Լ.Մ.ի Մանուկեան-Տեմիրճեան վարժարանը ամէն տարի կ'արձանագրէ պատուաբեր յաջողութիւն՝ առաջնակարգ ամերիկեան համալսարաններու մէջ իր շրջանաւարտներուն ձեռք բերած փայլուն արդիւնքներուն շնորհիւ: Նաեւ ուրախալի է եւ գնահատութեան արժանի՝ յաջողութիւնը երեք տարի առաջ հիմնուած Հ.Բ.Լ.Մ.ի Փաստիխանի երկրորդական վարժարանի, որուն առաջին շրջանաւարտներուն 90% ընդունուած են ամերիկեան կարեւոր համալսարաններ:

Վստահաբար պարագան նոյնն է Լոս Անճելոսի գրեթէ բոլոր երկրորդական վարժարաններուն մէջ, ի պատիւ հայ ուսուցիչին եւ ուսանողին ուրախութեամբ պէտք է արձանագրել թէ հայկական վարժարաններու հայերէնի ու հայկական նիւթերու յաւելեալ աշխատանքին հետ պետական ուսումնական ծրագրի գործադրութեամբ, մեր երկրորդական վարժարաններու շրջանաւարտները ուրիշներուն հաւասար նոյնիսկ անոնցմէ աւելի բարձր դիրքերու վրայ կը գտնուին միշտ: Պէտք է ընդգծել նաեւ թէ մեր վարժարաններու յաջողութեան մէջ կարեւոր դեր ունի հոգաբարձութիւններու, տնօրէններու, ուսուցիչներու եւ ծնողներու համերաշխ գործակցութիւնը:

Սակայն դժբախտաբար մեր տողոց եւ աղջիկներուն մեծ մասը, հազարաւորներ, գրկուած են հայկական վարժարան չափանիւր հնարաւորութենէն նիւթական պատճառներով: Եւ շատեր կ'օտարանան ու կը կորսուին: Ո՞վ գիտէ քանի տաղանդաւոր անոնք հայրերի կը կորսնցնէ ազգը ամէն տարի: Գոնէ մէկ մասը պէտք է փրկուի կորուստէ: Վստահ եմ թէ սրտցաւ նոր բարերարներու օժանդակութեամբ կ'ունենանք նոր դպրոց եւ նոր կրթական հիմնադրամներ: Այո՛, նոր բարերարներ պիտի գան շարունակելու Ալեք Մանուկեաններու, Տեմիրճեաններու, Նազարեաններու, Ֆերահեաններու, Շամլեաններու, Փալանճեաններու եւ դեռ ուրիշ բարերարներու փրկարար, նուիրական գործը, որպէսզի հայ ուսուցիչը պատուով շարունակէ ազգանուէր իր առաքելութիւնը:

ԱՊՐԻԼ 24-Ի ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Շարունակում է 8-էն

րակերտի շուրջ նաեւ 8րդ դասարանի աշակերտներու կողմէ պատրաստուած մտաւորականներու շիրմաքարերը, անոնք իրենց հայերէն դասապահուն փորձած էին անթաղ մտաւորականներու աճիւնները ամփոփող գերեզմանաքարեր պատրաստել եւ անոնց յիշատակին խունկ ծխել եւ մոմ վառել:

5. Սպիտակ Տան հետ Հեռաձայնային հաղորդակցութիւն.

8րդ դասարանի աշակերտները, նոյն օրուան իրենց հայերէն լեզուի դասապահուն, երբ իմացան կարելիութիւնը հեռաձայնային կապերով միասնաբար Սպիտակ Տուն եւ Միացեալ Նահանգներու նախագահին յիշեցնելու իր տուած խոստումը եւ պահանջելու Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչումը՝ անոնք մէկ մարդու նման իրենց բջիջային հեռաձայնները օգտագործելով մէկ ժամ աշխատեցան միասնաբար Սպիտակ Տուն եւ իրենց մտածումները յայտնել...

Տեսնելու բան էր այդ 13ամեայ հայորդիներու մրցակցութիւնը հասցնելու, թէկուզ հեռաձայնի միջոցով, իրենց բողբջը ընդդէմ մարդկային անարդարութեան, անոնց աչքերուն մէջ կը կարդացուէր պահանջատիրութեան հուրը, անոնք ապրեցան ազգային պարտականութիւն մը իրականացնելու հեքը, կերտելով ազգային գիտակցութեան իրենց առաջին գործնական փորձառութիւնը:

6. Մեծ Եղեռնի Ոգեկոչում.

Նոյն օրուան յետմիջօրէի ժամը 1:30ին Մեծ Եղեռնի նուիրուած ոգեկոչումը իր պաշտօնական ընթացքը ստացաւ, երբ օրուան հանդիսավար Տիկ. Լինտա Գանտիլեան հրաւիրեց աշակերտները, ծնողները եւ հանդիսատեսները յոտընկալ մէկ վայրկեան լռութեամբ յարգելու նահատակներու յիշատակը, ապա երգեցին նահատակաց շարականը եւ Հայաստանի Հանրապետութեան քայլերգը:

Տիկ. Լինտա Գանտիլեան իր բացման խօսքով շեշտեց թէ՛ 94 տարիներ առաջ անարդար կերպով ջարդուած եւ տեղահան եղած ժողովուրդը մեր նախահայրերն էին, թուրք գիրենք ծրագրուած ձեռով ջարդեց, սկսելով մտաւորականներէն, որոնք մնացին անշիւրիմ, անոնք ինկան Տէր Զօրի անապատներուն կամ Եփրատի ջուրերուն մէջ, նոյնիսկ չունեցան գերեզման: Այո՛, չունեցան գերեզման, մնացին անթաղ, խառնուեցան աւազներուն եւ ոչնչացան, սակայն անոնց յիշատակը մնաց մեր սրտերուն մէջ եւ 94 տարիներ ետք այսօր, 8րդ կարգի աշակերտները իրենց յատկանշական «գերեզմանաքարերով» գիրենք յիշեցին եւ իրենց ուխտը նորոգելով ըսին՝ «...որպէս հայ մեր պարտքն է պահանջել եւ վերադարձնել մեր պապերուն հո-

ղերը, մեր հողերը» իր խօսքի աւարտին տիկ. Գանտիլեան հրաւիրեց նոր սերունդը ըլլալու պահանջատէր եւ տէր կանգնելու իր իրաւունքներուն:

Հանդիսութիւնը շարունակուեցան օրուան պատշաճ արտասանութիւններով եւ երգերով: 8րդ կարգի աշակերտները արտասանեցին «Դերենիկը», ներկայացնելով կենդանի պատկեր մը, միջոցին սրահէն ներս կը ցուցադրուէր համակարգիչի ուսուցիչ՝ պրն. Արա Ջուլճեանի հսկողութեամբ 8րդ կարգէն Ալեքսան Դարիպեանի եւ Կասիա Պօղիկեանի պատրաստած Ապրիլեան Եղեռնի պատկերներ ընդգրկող սահիկներ, ստեղծելով օրուան յատուկ մթնոլորտ: 8րդ եւ 7րդ կարգերը արտասանեցին Պարոյր Սեւակի «Անլուրի Զանգակատուն»ը նշելով Կոմիտաս վարդապետի ծննդեան 140 ամեակը, հանդիսութիւնը նաեւ համեմուտ չէր գեղեցիկ ներկայացումով մը ուր 6րդ կարգի աշակերտները կը ներկայացնէին Ամերիկահայ ժամանակակից ընտանիքի մը Ապրիլ 24ի առաւօտուն ունեցած մէկ զրոյցը իրենց ամերիկածին երեխաներու եւ անոնց ընկերներուն հետ, շատ բնական խաղարկութեամբ անոնք լաւապէս տպաւորեցին ներկաները, նոյնիսկ ամենափոքր դասարանները, անոնց յիշեցնելով ամէն մէկ հայու զօրակցութեան կարեւորութիւնը եւ ազգային գիտակցութեան արթնութիւնը ի խնդիր հայ դատի արդար լուծման: Խմբային ներկայացումները ընդմիջուեցան դաշնամուրի կատարողութեամբ եղած նուագներով, իսկ խմբային երգերուն, որոնք բախնադրուէն ընտրուած էին, կ'ընկերացէր վարժարանի երաժշտութեան ուսուցչուհի տիկ. Վարդուհի Պաղտասարեան:

Հանդիսութեան աւարտին տնօրէնութեան կողմէ օրուան եզրափակիչ խօսքը փոխանցեց տիկ. Արմինէ Շէրիկեան, որ իր յուզումը յայտնեց իր տես աշակերտութեան Մեծ Եղեռնի հանդէպ ցուցաբերած պատասխանատու եւ օրուան պատշաճ կեցուածքին, մասնաւորաբար յիշեց 8րդ կարգի աշակերտներու Սպիտակ Տան հետ ունեցած հեռաձայնային խօսակցութիւնները՝ պահանջատէր կեցուածքը... ապա յորդորեց աշակերտները քաջօրէն արտայայտուելու Եղեռնի մեր արդար եւ անժամանցելի իրաւունքներու մասին եւ ամէն օր պահանջելու իրենց իրաւունքները՝ մեր հողերը...

Հանդիսութեան աւարտին աշակերտները բաժնուեցան սրահէն, տէրուական աղօթքի երգեցողութեամբ, վերանորոգելով իրենց ուխտը, եւ խոստանալով հաւատարիմ մնալ իրենց անցեալին, մեր պահանջատիրութեան եւ արդար դատին, որ մեր չըսպիացած վէրքն է, եւ որուն ժառանգորդներն են այսօր իրենք՝ նոր սերունդը:

ՔԱՉ ՆԱԶԱՐ
ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ
 Ամէն Կիրակի երեկոյեան
 Ժամը 10:00-ից 12:30
 Կլէնտէյլի 280-րդ կայանից

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ
ՀԵՌՈՒՍՏՍԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ
ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ
 CHARTER CABLE 280-ՐԳ ԿԱՅԱՆ
 (ԿԼԵՆՏԵՅԼ, ՊԵՐՊԵՆՔ, ԼԱ ՔՐԵՍԵՆՇԱ)
 GLOBCAST SATELLITE
 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 10:00-11:00

ԹՈՒՐՔԻԱ ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԸ

Շարունակում է 5-էն

նալիք չի տեսնում իր համար: Պե՛տլինը, առնուազն այս պահին, չի պատրաստում անդրադառնալ ուսանական հարցին:

Միե՛նդն ժամանակ, չափազանց կարեւոր է Հայաստանի եւ թուրքիայի միջեւ յարաբերութիւնների հաստատումը:

Հայերը երկար ժամանակ թուրքիային էին մեղաւոր համարում Առաջին աշխարհամարտի տարիներին հայերի մասսայական բնաջնջման համար, մեղադրանք, որը մերժում էին թուրքերը: Ամերիկեան Կոնգրեսը պատրաստում է Օսմանեան թուրքիայի կողմից իրագործուած Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանաչել: Սակայն ակնյայտ է, որ այդպիսի որոշմամբ Ուաշինգթոնի եւ Անքարայի դիւանագիտական յարաբերութիւնները կը վնասուեն: Անքարա կատարած Օպամայի այցի օրակարգը ներառում էր նաեւ Հայաստանի հետ դիւանագիտական յարաբերութիւնների հաստատման հարցը: Թուրքիայի հետ բաց սահմանները կը փոխէին ուժերի հաւասարակշռութիւնը տարածաշրջանում:

Առաւել եւս՝ որ 2008թ. օգոստոսեան հակամարտութիւնից յետոյ Մոսկուայի ներկայութիւնը կենսական կարեւորութիւն ունեցող Կովկասում նուազել է:

Այդուհանդերձ, Հայաստանում դեռեւս ուսանական գործեր կան, ինչը նշանակում է, որ Մոսկուան շրջապատման մէջ է պահում վրաստանը:

Ուաշինգթոնի եւ Մոսկուայի միջեւ աշխարհաքաղաքական հաւասարակշռութեան համար բարդ խաղում թուրքիան առանցքային օղակ է: Եթէ թուրքիան որոշի համագործակցել Ռուսաստանի հետ, ապա վրաստանը՝ որպէս էներգակիրներ տարանցող երկիր, կը յայտնուի փակուղում: Եթէ թուրքիան որոշի համագործակցել Ուաշինգթոնի հետ եւ կարողանայ կայուն համաձայնութիւն հաստատել Հայաստանի հետ ամերիկեան հովանաւորութեամբ, ապա Ռուսաստանի դիրքերը Կովկասում զգալիօրէն

կը թուլանան, եւ Եւրոպայ արտահանուող այլընտրանքային գազի հարցը լուծուած կը համարուի՝ նուազեցնելով Արեւմտեան Եւրոպայի կախուածութիւնը ուսանական գազից: Այդ է պատճառը, որ եւրոպացիների հետ անպտուղ հանդիպումներից յետոյ Օպաման իր եւրոպական շրջայցն աւարտեց թուրքիա այցելութեամբ, որպէսզի բոլոր հնարաւոր միջոցներով Անքարային համոզի յարաբերութիւններ հաստատել Հայաստանի հետ՝ այդով խոշոր խաղ խաղալով եւ մարտահրաւէր նետելով Ռուսաստանին Կովկասում, Ռուսաստանի հետ գործընկերութիւն խաղալու փոխարէն: Մոսկուան հանգիստ չի նստել եւ դիտում, թէ ինչպէս է Ուաշինգթոնն իր կողմը քաշում թուրքիային: Թուրքիայի նախագահ Աբդուլլահ Կիլժը ֆետրուար ամսին չորսօրեայ այցով Ռուսաստանում էր, որտեղ հանդիպեց Ռուսաստանի նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւի, վարչապետ Վլադիմիր Փութինի հետ, այցելեց Թաթարստանի մայրաքաղաք Կազան, որտեղ ներդրումների հարցեր քննարկեց տեղի գործարարների հետ: Եւրասիայում գերակադիրք ձեռք բերելու Մեծ խաղի եռաշերտ ուղղութիւնները սկիզբ առան Օպամայի Անքարա այցից յետոյ:

Թուրքիան Ռուսաստանից ներկրում է իր բնական գազի 65 եւ նաւթի 25 տոկոսը, հետեւաբար թուրքիայի կախուածութիւնը Ռուսաստանից աճման միտում ունի:

2009թ. Մարտի 27-ին յուշագիր ստորագրուեց Ատրպէյջանի պետական նաւթային ընկերութեան եւ ուսանական, Գազպրոմի միջեւ, որով ուսանական կողմը պարտաւորում է 2010թ. Յունուարից զնել ատրպէյջանական գազի ողջ ծաւալը: «Գազպրոմը» ցանկանում էր ստորագրել այս համաձայնագիրը Ատրպէյջանի հետ եւրոպական Nabucco նախագիծը տապալելու համար: Ռուսաստանը Nabucco-ի այլընտրանք «Հարաւային հոսք»-ի համար առաջարկում է օգտագործել ադրբեյջանական գազը, որով էլ աւելի է թուլացնում է Nabucco-ի կառուցման հաւանականութիւնը:

ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՆԵԱՆ Ի ՊԱՏՈՒԻ

Շարունակում է 7-էն

անմնացորդ ծառայասիրութիւն մը հանդէպ հայ մշակոյթին, ազգային կառույցներուն եւ հայրենիքին:

Համարեայ, նոյն այդ բնութագրութիւններով՝ օրուան հանդիսավար Հրաչ Սեփեթեան, իր բացման խօսքին մէջ վեր առաւ մեծարեալ հայ մտաւորականի յատուկ մարդկային յատկութիւնները, նաեւ դիտել տուաւ, որ հասակաւ առնող սերունդները շատ բան ունին սորվելիք իրմէ: Ապա, յարգելի հանդիսավարը հերթաբար բեմաւարթակ հրաւիրեց հայրենակցական գոյգ միութիւններու եւ Ամերիկայի Հայ Գրողներու Միութեան ատենապետները ունենալու իրենց սրտի խօսքը:

Այդ առթիւ ելոյթ ունեցաւ, Տէրթ Եոլի հայրենակցական միութեան ատենապետ Պրն. Նուպար Յակոբեան, որ Մելգոնեանէն ներս մեծարեալին հետ դասընկերութիւն ըրած շրջանէն մինչեւ օրս մտերմութիւն հաստատած անձնաւորութիւն՝ բարձր գնահատեց անոր մտաւորական արժանիքները: Թորոս Թորանեան ամէն տեղ եւ ամէնուրեք հետ էր, Հայրենի «Գարուն» ամսագրի թղթակիցի հանգամանքը, դարձուց հայրենիքէն դէպի Եւրոպա բացուած շրջուն թղթակիցի պատուհան: Իր ելոյթի աւարտին, Պրն. Յակոբեան մեծարեալին յանձնեց պատուոյ գիր մը:

Իր սրտի խօսքին մէջ, Այնթայի հայրենակցութեան միութեան վարչական անդամներէն Պրն. Սարգիս Պալմանուկեան յայտնեց, թէ Երեւան, իրենց ուսանողութեան շրջանին եղած են մտերիմներ: Ան պատմեց կարգ մը հետաքրքրաշարժ յուշեր Թորանեանի ուսանողութեան կեանքէն վերցուած: Իր խօսքի աւարտին, ան բարձր գնահատեց մեծարելի յաճականիչները, դիտել տալով, որ ան ընկերային, նուիրեալ, ներշնչող, միացնող հայրենասէր մըն էր, որ իր տունը դարձուցած էր հայրենասէրներուն հաւաքավայրի:

Համանուն միութեան ատենապետ Պր Աւետիս Տէմիրճեան հրաւիրեց իրենց գործակիցներէն Տիկ. Անի Պալեան - Պոյաճեանը, որ յանուն համանուն հայրենակցական միութեան յանձնէ մեծարեալին միութեան գնահատագիրը:

«Նոր Օր»-ի խմբագրութեան կողմէ խօսք առաւ Տոքթ. Մինաս Գոճայեան, որ դիտել տուաւ, թէ դեռեւս Մելգոնեանի ուսանող (1940), թորոս Թորանեան իբրեւ թղթակից, աշխատակցած էր «Նոր Օր»-ին: Մինասեան, մեծարեալին մէջ ողջունեց անխոշոջ գրողը, հայ գիրի ու մշակոյթի տիպար նուիրեալը: Իր խօսքի աւարտին, «Նոր Օր»-ի խմբագրութեան կողմէ Պրն. Գաեայեան պատուոյ գիր մը յանձնեց հիւրին:

Ամերիկայի Հայ Գրողներու միութեան նախագահ Թորգոմ Փոստաճեան, ողջունեց ներկայութիւնը հայ գրող, բանաստեղծ՝ Թորոս Թորանեանին, որ մնացուն ներկայութիւն պիտի մնայ հայ գրական անդամատանէն ներս: Իր ելոյթի աւարտին, Փոստաճեան, առաւելաբար ծանրացաւ գրող Թորոս Թորանեանի ստեղծագործական արժանիքներու վրայ: Թորգոմ Փոստաճեան անդրադառնալէ ետք Թորոս Թորանեանի նաեւ՝ բանաստեղծ մը ըլլալու հանգամանքին, չիւնց Ֆրանսայի Պոսլէր բանաստեղծի մէկ քերթ-

ուածը «Ալպարոս» անուն թռչունի մասին:

Ան ըսաւ. «Թորոս Թորանեան գրականութեան եւ գեղարուեստական արուեստի ոլորտներուն մէջ ճախրող հայ տաղանդաւոր բանաստեղծ գրող մըն է: Հայ գիրին եւ գրականութեան նուիրեալ մըն է բեղուն եւ վաստակաշատ գրագէտ մը»:

Իր անձին հանդէպ «շուշուռուած» խօսքերուն համար իր շնորհակալական խօսքին մէջ, Բժիշկ Թորոս Թորանեան մի անգամ ընդմիջու ճշդելէ ետք իր տարիքը, որ ութսուն չէր այլ, ութսունըրկու՝ եւ հակառակ անոր, որ իր ելոյթի համար իրեն սահմանուած ժամանակը խիստ սահմանափակ էր, պիտի աշխատէր իր սովորութեան հակառակ, կարճ խոսիլ: Տոքթ. Թորանեան պատգամ ուղղեց ներկայ հայ հասարակութեան, հաւատարիմ մնալ մեր ազգային կառույցներուն, մշակոյթին, գոյութեան պահպանման գոյամարտին, ազգին ու հայրենիքին: Ան Պատգամեց անձնական վիրաւորանքներու եւ կամ սրդողումներու պատճառաւ չինքնամեկուսանալ, չի՛ հեռանալ ազգային կեանքէ, երես չի դարձնել անոր: Մինչեւ մահ պէտք է մնալ պատնէշի վրայ: «Հրաժարիլ՝ պէտք չէ ըլլայ»: Մեր ազգային կառույցները կը շարունակեն իրենց գոյութիւնը, վնասուողը՝ կ'ըլլայ անձնինք: Թորանեան պատգամեց հայութեան բռնցքանալ: Դառնալ ազգով մէկ: Ըլլայ միանական: Ըլլայ մէկ եւ հաւատաւոր: Ան շեշտեց կարեւորութիւնը բարձրացող նոր սերունդներու առաջնորդութիւնը դէպի մեր մշակոյթը: Հրամայական է անոնց մասնակցութիւնը ազգային կեանքին: Անոնցմով է, որ պիտի կերտուի ազգին ապագան: Մեր ուշադրութեան ենթակա պիտի դարձնենք մեր նոր սերունդները: Պիտի սիրենք, գնահատենք եւ քաջալերենք մեր երիտասարդութիւնը:

Մեծարեալի ելոյթը գնահատուեցաւ ծափողով ունեցողով: Վերջաբան սրտի խօսքով ելոյթ ունեցաւ պրն. Երուանդ Պապայեան, որ մեծապէս գնահատելի գտաւ օրուան մեծարեալը մեր հայ կեանքի ծառայութեան մէջ:

Ապա, առիթ տրուեցաւ ներկաներուն տալ Հարցումներ, որոնց պատասխանեց յարգելի հիւրը: Տեղի ունեցաւ 82 - ամեակի կարկանդակի հատումը, որուն յաջորդեց հիւրասիրութիւն:

«Մրտաց գրոց-հանդիպում» ըլլալէ շատ հետո էր ներկայ նախաձեռնութիւնը, որ առաջին իսկ առիթով, անակնկալօրէն վերածուած էր «մեծարանքի հանդիպում»-ի, ուրկէ եւ ծնունդ առած շփոթութիւնը, իսկոյն փառատած էր: Թորոս Թորանեան արժանաւորը՝ արժանաւորապէս արժեւորուեցաւ մեծարանքի խօսքերով, գնահատագրեց տուչութեամբ, ընթացիկ կարկանդակի հատումով եւ հիւրասիրութեամբ: Կը յուսանք, որ անոր պատշաճ ամբողջական եւ ծրագրուած յոբելինականին կազմակերպումը վերապահուած կ'ըլլայ յարմար առիթի:

Այդ ակնկալութեամբ, ներկայիս կը բաւարարուինք մեր հարազատին, թանկագին գրչեղօր եւ «Մասիս» շաբաթաթերթի աշխատակից՝ Թորոս Թորանեանին մաղթելով թորի տարեդարձ, քաջաւորողութիւն եւ ստեղծագործական բեղուն տարիներ:

ԱՐՁԱԳԱՆԳ ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԵՆ

Շարունակում է 8-էն

եւ հաղորդուելու օրուան պատգամով:

Տնօրէն պրն. Յովսէփ Ինճէճիքեանի բարի գալուստի խօսքերէն ետք, ամբողջ աշակերտութիւնը մասնակցեցաւ Ս. Զատիկուան երգեցողութեան, Կոմիտասէն շարականով մը ու հոգեւոր երգարանէն երգերով: Հիւսիսային Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Միութեան հովիւ՝ Վեր. Յովսէփ Մաթոսեանը տուաւ օրուան պատգամը: Փոքրերուն հասկնալի ոճով ան բացատրեց թէ քրիստոնէութեան հիմնական հաւատքը կը կայանայ Յիսուսի յարութեան մէջ, ո՛չ մէկը կրնար Յիսուսը պահել գերեզմանին մէջ եւ թէ Աստուծոյ զօրութիւնը կը տեսնենք Յիսուսի յարութեան մէջ: «Այդ հրաշափառ յարութիւնով մենք վստահ ըլլալու ենք որ Յիսուս միշտ մեզի հետ է, Ան, որ մահուան վրայ յաղթանակ տարած է»:

Այս խորիմաստ պատգամէն ետք, տպաւորիչ էր «Գովեա Երու-

սաղէմ»-ի եւ գատկուան յատուկ երկու գուգերգներու կատարողութիւնը:

Այնուհետեւ ծրագրուած աշակերտները ներկայացուցին տարբեր երկիրներու մէջ Յարութեան տօնին վերաբերեալ սովորութիւններ: Իսկ Դրդ կարգի աշակերտները Զատիկուան հաւկիթի, նապաստակի, շուշանի հետ առնչուող աւանդութիւններ պատմեցին:

Հուսկ, պրն. Ինճէճիքեան յատուկ շնորհակալութիւն յայտնեց օրուան պատգամաբեր Վեր. Յովսէփ Մաթոսեանին, գեղարուեստական յայտագրին մասնակցութիւն բերող աշակերտներուն եւ ուսուցիչներուն:

Յայտագիրը վերջ գտաւ Վեր. Մաթոսեանի օրհնութեան աղօթքով եւ «Հայր Մեր»-ով:

Այնուհետեւ բակին մէջ տեղի ունեցան խաղեր ու մրցումներ՝ կազմակերպուած Աշակերտական Խորհուրդին կողմէ եւ Մոնոպոլուսուցչական կազմի անուշեղէններու եւ «չէօրէկ»-ի կողմներու վաճառքը:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ

Երեւանի «Արարատ»ը հերթական պարտութիւնը կրեց ֆուտբոլի Հայաստանի ընթացիկ առաջնութիւնում: 2008 թ. առաջնութեան փոխախոյանը այս անգամ սեփական հարկի տակ 0:2 հաշուով զիջեց Կապանի «Գանձասար»ին:

Կապանցիները իրենց առաջին միաւորները վաստակեցին, իսկ «Արարատ»ը շարունակում է առանց միաւորի եզրափակել մրցաշարային աղիւսակը: Անցկացրած 6 խաղերում արարատցիները չեն կարողացել նաեւ գրաւել մրցակիցների դարպասը:

Առաջին հորիզոնականում շարունակում է ամրապնդուել ախոյան «Փիւնիկ»ը, որը 2-րդ խաղում անընդմէջ յաղթեց խոշոր հաշուով: Այս անգամ Վարդան Մինասեանի սաները 4 անպատասխան գնդակ ուղարկեցին Գիւմրիի «Շիրակ»ի դարպասը:

5-րդ անընդմէջ յաղթանակը սօսեց «Բանանց»ը, որը հիւրընկալուելիս 1:0 հաշուով առաւելութեան հասաւ «Ուլիս»ի նկատմամբ:

Լաւագոյն եռեակը 13 միաւորով եզրափակում է «Միկա»ն, որը հիւրընկալուելիս 2:1 հաշուով առաւելութեան հասաւ «Կիլիկիայ»ի նկատմամբ:

Մրցաշարային աղիւսակ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փիւնիկ	6	6	0	0	15-0	18
2. Բանանց	6	5	0	1	8-4	15
3. Միկա	6	4	1	1	11-6	13
4. Ուլիս	6	3	1	2	6-5	10
5. Կիլիկիա	6	2	0	4	6-8	6
6. Շիրակ	6	2	0	4	7-13	6
7. Գանձասար	6	1	0	5	4-11	3
8. Արարատ	6	0	0	6	0-10	0

ԳԱՒԱԹԻ ԵԶՐԱՓՈՎԿԻԶ «ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆՈՒՄ»

Մայիսի 9-ին «Հանրապետական» մարզադաշտում կայանալիք ֆուտբոլի Հայաստանի գաւաթի 2009 թուականի խաղարկութեան եզրափակիչում կը հանդիպեն «Փիւնիկ»ը եւ «Բանանց»ը:

Անցած տարի «Արարատ»ի եւ «Բանանց»ի վճռորոշ հանդիպումն անցկացուեց Իջևանի մարզադաշտում: Իսկ այս անգամ «Փիւնիկ»ն ու «Բանանց»ը պատուաւոր մրցանակը կը վիճարկեն «Հանրապետական» մարզադաշտում: Խաղը կը սկսուի ժամը 20-ին:

Կիսանգրափակիչի պատասխան խաղում «Բանանց»ը սեփական հարկի տակ 4:2 հաշուով առաւելութեան հասաւ «Միկայ»ի նկատմամբ:

Այս թիմերի միջեւ կայացած առաջին մրցավէճն աւարտուել էր ոչ-ոքի՝ 1:1:

Կիսանգրափակիչի փուլի «Փիւնիկ» - «Ուլիս» թիմերի պատասխան հանդիպումը, որը 1-0 հաշուով շահեցին փիւնիկցիները եւ անցան եզրափակիչ: Առաջին խաղը նոյնպէս աւարտուել էր «Փիւնիկի» յաղթանակով՝ 3-1 հաշուով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՔԵԹՊՈՒԼԻ ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՄԱՐԴԿԱՆՑ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մեկնարկել են Հայաստանի պաւլթուրի կանանց եւ տղամարդկանց առաջնութիւնները, որտեղ ընթանում են առաջին շրջանի հանդիպումները: Առաջիկայ պայքարի մեջ չեն մտել միայն «Արցախ»ի կանանց եւ տղամարդկանց թիմերը:

Ֆեդերիացիան ընդառաջել է «Արցախ»ին եւ հնարաւորութիւն տուել արտագնայ բոլոր հանդիպումները անցկացնելու նպատակով մէկ այց կատարել Հայաստան, իսկ հայաստանեան ակումբները 1-ական այց են կատարելու Ստեփանակերտ:

Տղամարդկանց պայքարում 2-ական յաղթանակ են սօսել վերածնունդ «Հատիս»ը եւ ախոյան «Պոլիտեխնիկ»ը: «Հատիս»ը 72:60 հաշուով հիւրընկալուելիս առաւելութեան է հասել «Գիւմրի»ի նկատմամբ, ապա 87:73 հաշուով պարտութեան մատնել «Արաբիկի ՖԻՄԱ»-ին: «Հատիս»ի կազմում են հաւաքուել մի շարք փորձառու խաղացողներ, որոնք ժամանակին հանդէս են եկել Հայաստանի տարբեր հաւաքականներում: Ըստ երեւոյթին ախոյանութեան համար պայքարը կ'ընթանայ «Հատիս»ի եւ «Պոլիտեխնիկ»ի միջեւ: Վերջինս 103:79 հաշուով առաւելութեան է հասել «Գիւմրի»ի եւ 72:54 հաշուով՝ «Սփիւռք»ի նկատմամբ:

Նորաստեղծ «Սփիւռք»ը, որտեղ հանդէս են գալիս հիմնականում Հայաստանում գտնուող սփիւռքահայ ուսանողներ, առաջիկայ միաւոր չի վաստակել:

Կանանց պայքարում այս տարի եւս մրցակցութիւնից դուրս են ԳՄՀ-ն (Գիւմրու մանկավարժական համալսարան) եւ «Գրանդ Քենդին»: Այս թիմերը առաջիկայ խոշոր հաշիւներով են յաղթում իրենց մրցակիցներին, իսկ Մայիսի 8-ին հանդիպուել են միմեանց հետ:

ԼԵՒՈՆ ԱՐՈՆԵԱՆԸ ՃԱՆԱՉՈՒԵՑ ՆԱԼԶԻԿԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐԻ ՄԻԱՆՁՆԵԱՅ ՅԱՂՈՐ

Ապրիլի 29-ին Նալչիկում աւարտուեց «Գրան Պրի» ծրագրով անցկացուող վեց միջազգային մրցաշարերից չորրորդը: Հայաստանի անուանի գրոսմայստեր Լեւոն Արոնեանը վերջին՝ 13-րդ, փուլում յաղթեց Պետեր Լեկոյին (Հունգարիա), վաստակեց 8,5 միաւոր եւ ճանաչուեց մրցաշարի միանձնեայ յաղթող: Երկրորդ-երրորդ տեղերը 7,5-ական միաւորով բաժանեցին Վլադիմիր Յակոբեանը եւ Պետեր Լեկոն: Նշենք, որ Լ. Արոնեանը յաղթող է ճանաչուել նաեւ Սոչիում անցկացուած երկրորդ մրցաշարում:

Հինգերորդ մրցաշարը կ'անցկացուի Երեւանում, Օգոստոսի 8-24-ին: Առանձին մրցաշարերի յաղթողները ստանում են 30 հազար եւրօ, իսկ ընդհանուր՝ վեց մրցաշարերի հաշուարկով յաղթողը կը ստանայ 75 հազար եւրօ:

ՏԻԳՐԱՆ ՔՈԹԱՆՁԵԱՆ «ՏՈՒՊԱՅ ՕՓԵՆ» ՇԱԽՄԱՏԱՅԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐԻ ՅԱՂՈՐ

Տուպայում աւարտուեց «Տուպայ Օփեն» շախմատային միջազգային մրցաշարի 11-րդ խաղարկութիւնը, որտեղ յաջող հանդէս եկան Հայաստանի ներկայացուցիչները: 7 միաւորով մրցաշարի յաղթող դարձաւ Տիգրան Քոթանջեանը, որը լաւագոյնը ճանաչուեց լրացուցիչ ցուցանիշներով:

Վերջին 9-րդ տուրում Քոթանջեանը ոչ-ոքի խաղաց ուսու Պաւել Մալետինի հետ: 7-ական միաւոր էին վաստակել նաեւ Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Դմիտրի Բոչարովը եւ հայ գրոսմայստեր Աշոտ Անաստասեանը, որոնք գրաւեցին համապատասխանաբար 2-րդ եւ 3-րդ հորիզոնականները: Անաստասեանը լաւագոյն եռեակում յայտնուեց՝ միայն վերջին տուրում հնդիկ Արուն Պրասադին յաղթելով:

Ինչ վերաբերում է Տիգրան Քոթանջեանին, ապա հայ շախմատիստը անցկացրած 9 պարտիաներից 6-ում յաղթեց, 2 պարտիա աւարտեց ոչ-ոքի, իսկ մէկ մրցամարտում զիջեց մրցակցին: Տիգրանը մրցաշարի մեկնարկային 4 տուրերում նոյնքան յաղթանակ սօսեց, սակայն 5-րդ տուրում պարտութիւն կրեց բելառուս Վադիմ Մալախատկոյից: Պարտութիւնը հայ շախմատիստին չընկճեց եւ յաջորդ 4 պարտիաներում Քոթանջեանը վաստակեց եւս 3 միաւոր եւ կարողացաւ նուաճել յաղթողի կոչումը:

Տուպայում ելոյթ ունեցան նաեւ Հայաստանի այլ ներկայացուցիչներ, որոնցից Հրանտ Մելքոնեանը 6 միաւորով զբաղեցրեց 17-րդ հորիզոնականը: Բաւական յաջող հանդէս եկաւ երիտասարդ Սուրէն Պողոսեանը, որը առաջիկայումս միջազգային կոչում: 2285 վարկանիշով այս շախմատիստը վաստակեց 5,5 միաւոր եւ գրաւեց 28-րդ հորիզոնականը՝ առաջ անցնելով իրենից բարձր վարկանիշ ունեցող տասնեակ շախմատիստներից: 4,5-ական միաւոր վաստակեցին Վարդան Խոջաբեանը եւ Աղասի Ինանցը:

ԹԵՆԻՍԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆԻ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ «FEDCUP» ՄՐՑԱՇԱՐԻՆ

Թենիսի Հայաստանի կանանց հաւաքականը յաջողութեամբ հանդէս եկաւ «FedCup» մրցաշարի եւրօ-ափրիկեան տարածաշրջանի 3-րդ դիվիզիոնում:

Հայաստանը ընդգրկուած էր 3-րդ դիվիզիոնի 2-րդ ենթախմբում, որտեղ յաղթողը իրաւունք էր ստանում յաջորդ տարի ելոյթ ունենալ 2-րդ դիվիզիոնում: Միակ ուղեգրի համար պայքարում էին Հայաստանի, Նորվեգիայի, Լիխտենշտեյնի, Իսլանդիայի, Եգիպտոսի եւ Մոլդովայի հաւաքականները:

Հայ թենիսիստուհիները յաղթեցին բոլոր 5 խաղերում եւ վստահօրէն գրաւեցին առաջին հորիզոնականը: Վերջին՝ 5-րդ տուրում Հայաստանը 3:0 հաշուով առաւելութեան հասաւ Իսլանդիայի նկատմամբ: Հայաստանի կազմում յաղթանակներ սօսեցին Աննա Մովսիսեանը եւ Օֆելիա Պողոսեանը, իսկ գուգախաղերում Մովսիսեանը եւ Պողոսեանը միասին վաստակեցին եւս մէկ միաւոր:

Նախքան այս Հայաստանը միւնոյն 3:0 հաշուով առաւելութեան էր հասել նաեւ Եգիպտոսի, Նորվեգիայի, Մոլդովայի հաւաքականների նկատմամբ, իսկ Լիխտենշտեյնին հայ թենիսիստուհիները յաղթել էին 2:1 հաշուով:

www.HayastanInfo.net
 Armenian-English-German
 News . Information . Comments

www.massisweekly.com
 Updated every Friday